Załącznik nr 4
do Uchwały nr 12/000/2023 Senatu AJP
z dnia 21 marca czerwca 2023 r.

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II stopień
	Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**1.1**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Wybrane zagadnienia z historii najnowszej świata**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**obieralny**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**Prof. nadzw. Dariusz A. Rymar**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)
Semestr 2	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)
Semestr 3	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)
Semestr 4	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)
Semestr 5	**W**: 30; **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)	**W**: 15; **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)
Semestr 6	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)	**W**: (liczba); **Ćw.**: (liczba); **Lab.**: (liczba) **Pr**oj. (liczba)
Liczba godzin ogółem	**30**	**15**

C - Wymagania wstępne

Ogólna wiedza z zakresu historii najnowszej świata

D - Cele kształcenia

Wiedza	
CW1	**Przekazanie wiedzy z zakresu najnowszej historii świata**
CW2	
....	
Umiejętności	
CU1	Rozwój umiejętności pozwalających na samodzielne rozwiązywanie problemów
CU2	Wykształcenie umiejętności badania zjawisk i procesów historycznych i kulturowych
....	
Kompetencje społeczne	
CK1	Przygotowanie do pracy w szkolnictwie, w placówkach oświatowych, kulturalnych i samorządu

	lokalnego oraz w wydawnictwach i mediach
…..	

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę w zakresie historii najnowszej oraz właściwej terminologii	K_W01, K_W04
EPW2	zna i rozumie metody analizy tekstów źródłowych oraz wykorzystywania innych materiałów w celu poznawania świata współczesnego	K_W01, K_W04
EPW3	……	
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje pochodzące ze źródeł tradycyjnych i multimedialnych oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy historycznej oraz z zakresu wybranych innych nauk humanistycznych i społecznych	K_U01
EPU2	potrafi powiązać fakty historyczne z wiedzą z zakresu filologii i kultury w celu rozumienia procesu historycznego	KU_07
EPU3	posiada umiejętności merytorycznego argumentowania, prowadzenia merytorycznej dyskusji, dotyczącej problemów z zakresu historii, z wykorzystywaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów	KU_09
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	rozumie konieczność zachowania korzeni swojej tożsamości	K_K07
EPK2		
EPK3		

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Wprowadzenie do tematyki	1	1
W2	Rok 1918 dla świata	4	2
W3	Sytuacja społeczno-polityczna w Europie w okresie dwudziestolecia międzywojennego	3	0
W4	Świat w okresie II wojny światowej	4	4
W5	Zimna wojna	8	0
W5	Wiosna narodów	2	2
W5	Terroryzm i problemy ekonomiczne i demograficzne	4	2
W5	Prawa człowieka, integracja europejska	4	4
	Razem liczba godzin wykładów	30	15

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	Wykład informacyjny	Komputer, projektor, internet, nagrania audio i video

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład		**P4 – praca pisemna**

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	Metoda oceny ….	…..	…..	……	….	….	….	….	…	…	..	..	..
EPW1	X												
EPW2													
EPW3													
EPU1	X												
EPU2	X												
EPU3													
EPK1	X												
EPK2													

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Zna wybrane fakty i procesy z zakresu historii najnowszej	Zna większość faktów i procesów z zakresu historii najnowszej	Zna wszystkie wymagane fakty i procesy z zakresu historii najnowszej
EPW2	…	…	…
EPW3	…	…	…
EPU1	Potrafi posługiwać się niektórymi pojęciami dotyczycącymi historii najnowszej	Potrafi posługiwać się niektórymi pojęciami dotyczycącymi historii najnowszej	Potrafi posługiwać się wszystkimi pojęciami dotyczycącymi historii najnowszej
EPU2	Wie jak wykonać analizę ważniejszych wydarzeń z historii	Wie jak wykonać analizę ważniejszych wydarzeń z historii i rozumie ich znaczenie	Wie jak wykonać analizę ważniejszych wydarzeń z historii i rozumie ich znaczenie, potrafi się swobodnie poruszać w wymaganych zagadnieniach
EPU3	…	…	…
EPK1	Rozumie, ale nie zna skutków prowadzenia dyskusji w atmosferze wzajemnego szacunku i zrozumienia dla odmiennych poglądów	Rozumie i zna skutki prowadzenia dyskusji w atmosferze wzajemnego szacunku i zrozumienia dla odmiennych poglądów	Rozumie i zna skutki, i pozatechniczne aspekty prowadzenia dyskusji w atmosferze wzajemnego szacunku i zrozumienia dla odmiennych poglądów

EPK2	…	…	…

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa: 1. Antoni Czubiński, *Historia powszechna XX wieku,* Poznań 2003
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. A. Paczkowski, *Pół wieku historii Polski*, Warszawa 2007 2. A. Friszke, *Losy Państwa i narodu 1939-1989*, Warszawa 2003.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	15
Konsultacje	1	1
Czytanie literatury	6	3
Przygotowanie pracy pisemnej	3	3
Przygotowanie ……..		
……..		
Przygotowanie do sprawdzianu		
Przygotowanie do egzaminu		
Suma godzin:	**40**	**22**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):		

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Prof. nadzw. Dariusz A. Rymar
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	drymar@apjp.edu.pl
Podpis	Dariusz A. Rymar

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II stopień
	Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**1.2**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Analiza kontekstualna wybranych dzieł literatury staropolskiej i oświecenia**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**język polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. prof. nadzw. Franciszek Pilarczyk** **mgr Małgorzata Niewiadomska**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Semestr 1	**Ćwiczenia: S/ 30**	**NS/ 20;**
Liczba godzin ogółem	**S/ 30**	**NS/ 20**

C - Wymagania wstępne

Podstawowa (na poziomie licencjackim) wiedza o literaturze polskiej od XIII do XVIII wieku, tzn. znajomość dzieł literackich, opracowań, terminologii i problemów literatury staropolskiej i oświecenia zgodnie z programem studiów licencjackich. Umiejętność referowania i prezentowania swoich poglądów w związku z omawianą literaturą, umiejętność dyskutowania.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	pełniejsze rozumienie wybranych dzieł literatury staropolskiej dzięki ukazaniu ich w związkach z filozofią, estetyką, sztuką, wydarzeniami historycznymi i życiem osobistym autora
	Umiejętności
CU1	czytanie z głębszym zrozumieniem tekstów literatury staropolskiej przez stosowanie trafnie dobranych i uzasadnionych kontekstów filozoficznych, historycznych, społecznych, obyczajowych, estetycznych i innych w toku analizy i w celu pogłębionej interpretacji dzieł literackich
	Kompetencje społeczne
CK1	doskonalenie umiejętności oceniania własnych kompetencji z zakresu analizy kontekstualnej wybranych dzieł literatury staropolskiej i oświecenia
CK2	przygotowanie do zadań związanych z pracą w szkolnictwie oraz w instytucjach oświaty i kultury

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	student ma pogłębioną wiedzę o związkach literatury z innymi sztukami, filozofią i estetyką poszczególnych epok, wykazuje znajomość wybranych teorii filozoficznych, wydarzeń historycznych, zagadnień i zjawisk społecznych i kulturalnych, w tym estetycznych stanowiących kontekst rozwijania się literatury polskiej w okresie od średniowiecza do oświecenia	K_W03
EPW2	student zna i rozumie podstawową terminologię występującą w nauce o literaturze staropolskiej oraz terminologię wybranych innych dyscyplin humanistycznych, mających związek z tekstami staropolskimi	K_W02
EPW3	student ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię i metody badania tekstów staropolskich	K_W06
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje pochodzące ze źródeł tradycyjnych i multimedialnych oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu wybranych innych nauk humanistycznych i społecznych w badaniu i interpretowaniu tekstów staropolskich	K_U01 K_U05
EPU2	student posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów z zakresu literatury staropolskiej	K_U02
EPU3	student umie krytycznie analizować prace badawcze, rozwijać zawarte w nich tezy oraz prowadzić dyskusje naukowe na temat literatury staropolskiej	K_U04
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	student potrafi ocenić swój poziom wiedzy i umiejętności zawodowych z zakresu historii literatury staropolskiej	K_K01
EPK2	student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza rozwijania kompetencji polonistycznych	K_K06

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin
C1	Polska pieśń religijna średniowiecza. Tematyka śmierci w literaturze polskiego średniowiecza. Kroniki (Gall, Kadłubek, Długosz). Augustynizm i tomizm jako kontekst filozoficzny literatury średniowiecza.	S – 6 Ns – 3
C2	Ćw.2: Filozofia, ideologia, estetyka odrodzenia. Przegląd najważniejszych arcydzieł sztuki i muzyki odrodzenia w Europie i Polsce. Dziedzictwo antyku w sztuce i literaturze tego okresu.	S – 2 Ns – 1
C3	Ćw.3: Jan Kochanowski: *Treny, Pieśni, Psałterz Dawidów, Zuzanna, Odprawa posłów greckich*. Twórczość Łukasza Górnickiego, Andrzeja Frycza-Modrzewskiego.	S – 10 Ns – 8
C4	Ćw.4: Filozofia, estetyka i sztuka baroku – przegląd poglądów i najwybitniejszych dzieł.	S – 2 Ns –2
C5	Ćw.5: Mikołaj Sęp-Szarzyński i polscy poeci metafizyczni. Emblematyka barokowa. Wiersze Jana Andrzeja Morsztyna, Samuel Twardowski „Dafnis" i „Nadobna Paskwalina". Twórczość Wacława Potockiego.	S – 4 Ns – 2

C6	Ćw.6: Oświecenie europejskie – klasycyzm w literaturze, sztukach plastycznych i muzyce XVIII wieku.	S – 2 Ns – 1
C7	Ćw.7: Bajki I. Krasickiego – szczytowe osiągnięcie polskiego klasycyzmu. K. Niemirycz „Bajki Ezopowe". Powieści I. Krasickiego na tle XVIII-wiecznej powieści europejskiej. Sentymentalizm i liryka religijna Franciszka Karpińskiego.	S – 4 Ns – 3
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**S – 30 Ns – 20**

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	**M2 -** wykład konwersatoryjny, **M3** – pokaz prezentacji multimedialnych, prezentacje materiału audiowizualnego **M5** - analiza tekstu źródłowego, analiza artykułów z czasopism fachowych, prezentacja wybranych zagadnień, analiza i interpretacja wskazanych utworów literackich, analiza tekstów naukowych, analiza porównawcza	sprzęt multimedialny

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	**prowadzona na początku i w trakcie zajęć, przez nauczycieli i studentów, pomaga studentowi ukierunkować własny rozwój w zakresie przedmiotu** **F1 – sprawdzian** (ustny, pisemny, „wejściówka", kolokwium cząstkowe), **F2 – obserwacja/aktywność** (przygotowanie do zajęć, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć, sprawdzenie czytania kanonu lektur) **F3 – praca pisemna** (ćwiczenia pisemne sprawdzające poziom umiejętności samodzielnej interpretacji/analizy utworu literackiego.), **F4 – wypowiedź/wystąpienie** (dyskusja, prezentacja interpretacji)	**prowadzona pod koniec przedmiotu, podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia** **P3 –** ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących, uzyskanych w semestrze

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	Metoda oceny ….	…..	**Prezentacja – ćwiczenia** ….	**Obserwacja** ćwiczenia	**Dyskusja** ćwiczenia	**Sprawdzian**	….	….	…	…	..	..	..
EPW1			F2 F4 P3	F2 P3	F4 P3	F1 F3							
EPW2			F2 F4 P3	F2 P3	F4 P3	F1 F3							
EPW3			F2 F4 P3	F2 P3	F4 P3	F1 F3							

EPU1			F2 F4 P3	F2 P3	F4 P3	F1 F3							
EPU2			F2 F4 P3	F2 P3	F4 P3	F1 F3							
EPU3			F2 F4 P3	F2 P3	F4 P3	F1 F3							
EPK1			F2 P3	F2 P3	F2 P3	F1 F3							
EPK2			F2 P3	F2 P3	F2 P3	F1 F3							

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	student wyjaśnia podstawowe związki dzieł literackich z innymi sztukami, wymienia i w skrócie omawia najważniejsze teorie filozoficzne, wydarzenia historyczne, zagadnienia i zjawiska kulturowe, w tym estetyczne stanowiące kontekst rozwijania się literatury polskiej od średniowiecza do oświecenia	student wyjaśnia ważne związki dzieł literackich z innymi sztukami, identyfikuje i omawia ważne teorie filozoficzne, wydarzenia historyczne, zagadnienia i zjawiska kulturowe, w tym estetyczne stanowiące kontekst rozwijania się literatury polskiej od średniowiecza do oświecenia	student swobodnie i szeroko omawia związki dzieł literackich z innymi sztukami oraz filozofią i estetyką poszczególnych epok, referuje teorie filozoficzne, idee światopoglądowe, wydarzenia historyczne, zagadnienia i zjawiska społeczne, obyczajowe i kulturowe, w tym estetyczne stanowiące kontekst rozwijania się literatury w okresie od średniowiecza do oświecenia
EPW2	student wymienia i częściowo wyjaśnia podstawowe terminy występujące w nauce o literaturze staropolskiej oraz pojęcia z wybranych innych dyscyplin humanistycznych, mających związek z tekstami staropolskimi	student definiuje i trafnie stosuje większość podstawowych terminów występujących w nauce o literaturze staropolskiej oraz pojęć z wybranych innych dyscyplin humanistycznych, mających związek z tekstami staropolskimi	student gruntownie tłumaczy i trafnie stosuje wszystkie podstawowe terminy występujące w nauce o literaturze staropolskiej oraz pojęcia z wybranych innych dyscyplin humanistycznych, mających związek z tekstami staropolskimi
EPW3	student skrótowo wyjaśnia najważniejsze terminy i różnicuje metody badania tekstów staropolskich	student objaśnia na przykładach, na czym polega zastosowanie większości stosowanych na zajęciach terminów i metod badania tekstów staropolskich	student objaśnia wszystkie stosowane na zajęciach terminy i metody badania tekstów staropolskich, prezentując ich zastosowanie w analizie konkretnych dzieł
EPU1	student wyszukuje, selekcjonuje i integruje informacje pochodzące ze wskazanych źródeł tradycyjnych i multimedialnych, na ich	student wyszukuje informacje pochodzące z zaleconych źródeł tradycyjnych i multimedialnych, analizuje i selekcjonuje je	student samodzielnie wyszukuje informacje pochodzące z zaleconych i wybranych przez siebie źródeł tradycyjnych i multimedialnych, analizuje i selekcjonuje je według obranych przez siebie kryteriów,

	podstawie formułuje i prezentuje na zajęciach własne sądy podbudowane podstawową wiedzą filologiczną i z zakresu innych nauk humanistycznych w badaniu i interpretowaniu tekstów staropolskich	według wskazanych kryteriów, referuje zintegrowany materiał; potrafi krytycznie odnieść się do zdobytych informacji, wykorzystując wiedzę filologiczną oraz z zakresu wybranych innych nauk humanistycznych i społecznych w badaniu i interpretowaniu tekstów staropolskich	referuje zintegrowany materiał i wykorzystuje go w dyskusji; prezentuje własne krytyczne sądy ukształtowane na podstawie zdobytych informacji, polemizuje, szeroko argumentuje swoje opinie z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu wybranych innych nauk humanistycznych i społecznych w badaniu i interpretowaniu tekstów staropolskich, rekomenduje wykorzystane przez siebie źródła innym studentom
EPU2	student dokonuje analizy kontekstualnej z wykorzystaniem podstawowych kontekstów, formułuje, wygłasza i krótko uzasadnia własne hipotezy interpretacyjne, wspiera się pracami innych autorów, w pracy badawczej w stopniu podstawowym wykorzystuje metody badawcze stosowane na zajęciach	student dokonuje analizy kontekstualnej z wykorzystaniem różnych kontekstów, formułuje, przedstawia na zajęciach i trafnie uzasadnia własne hipotezy interpretacyjne, dla poparcia własnego stanowiska interpretacyjnego powołuje się na samodzielnie analizowane zalecone prace badawcze innych autorów, powołuje się na różne idee i poglądy, wybiera metody badawcze i potrafi je skutecznie zastosować w pracy badawczej	student dokonuje pogłębionej analizy kontekstualnej z wykorzystaniem wielu trafnie dobranych i uzasadnionych kontekstów, formułuje i szeroko uzasadnia własne hipotezy interpretacyjne, powołuje się na samodzielnie analizowane zalecone i wyszukane przez siebie prace badawcze innych autorów, w toku analizy szeroko komentuje różne poglądy i idee, samodzielnie dobiera metody i konstruuje własne narzędzia badawcze, opracowuje wyniki swojej pracy badawczej i prezentuje przed grupą oryginalne rozwiązania złożonych problemów z zakresu literatury staropolskiej
EPU3	student prezentuje główne treści zawarte w zaleconych do lektury pracach badawczych, wyraża własną opinię w związku treściami poznanych prac badawczych, sporadycznie zabiera głos w dyskusji nad analizowanymi tekstami	student referuje czytane prace badawcze, prezentuje tezy i tok argumentacji ich autorów i przedstawia własne stanowisko w związku z problemami w analizowanych pracach, często zabiera głos w dyskusji nad analizowanymi tekstami	student obszernie referuje czytane prace badawcze, prezentuje tezy i tok argumentacji ich autorów, przedstawia własne stanowisko, rozwijając i potwierdzając opinie autorów lub z nimi polemizując, inicjuje dyskusje na temat literatury staropolskiej oraz w nich aktywnie uczestniczy
EPK1	student zna kryteria wymagań na poszczególne oceny i stara się je zastosować w samoocenie wiedzy i umiejętności zawodowych z zakresu analizy kontekstualnej dzieł literatury staropolskiej i oświecenia potrafi wskazać kryteria spełnione i niespełnione	student zna kryteria wymagań na poszczególne oceny i systematycznie stosuje je w samoocenie wiedzy i umiejętności zawodowych z zakresu analizy kontekstualnej dzieł literatury staropolskiej i oświecenia, potrafi wskazać kryteria spełnione i niespełnione,	student dokonuje kryterialnej samooceny swojej wiedzy i umiejętności zawodowych z zakresu analizy kontekstualnej dzieł literatury staropolskiej i oświecenia, stosuje je w samoocenie, oceniając poziom swoich kompetencji jako wysoki, wyznacza sobie indywidualne zadania
EPK2	student podejmuje próby sprostania kryteriom na wyższą ocenę,	podejmuje próby sprostania kryteriom na wyższą ocenę,	student planuje swój rozwój z przedmiotu w całym semestrze i później, wyznacza sobie cele

		wskazuje obszary samodoskonalenia, planuje swój rozwój z przedmiotu w całym semestrze i później	krótko– i długoterminowe, samodzielnie rozwija swoje kompetencje, sięgając po literaturę fakultatywną

J – Forma zaliczenia przedmiotu

zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

teksty

1. *Zrozumieć średniowiecze*, wybór i oprac. R. Mazurkiewicz, Tarnów 1997.
2. *Średniowieczna pieśń religijna polska*, oprac. M. Korolko, Wrocław 1980.
3. *Polska poezja świecka XV wieku,* oprac. M. Włodarski, Wrocław 1997.
4. Wydania BN dzieł Jana Kochanowskiego.
5. A. F. Modrzewski, *Wybór pism*, oprac. W. Voise, Wrocław 1977.
6. M. Sęp-Szarzyński, *Wybór pism*, oprac. J. Ślaski, Warszawa 1979.
7. Ł. Górnicki, *Dworzanin*, Wrocław 1954 lub następne wydanie BN.
8. M. Sęp-Szarzyński, *Rytmy abo wiersze polskie oraz cykl erotyków*, oprac. J. Krzyżanowski, Wrocław 1973.
9. W. Potocki, *Dzieła*, t. 1-3, oprac. L. Kukulski, Warszawa 1987.
10. Z. Morsztyn, *Wybór wierszy*, Wrocław 1975.
11. K. Niemirycz, *Bajki Ezopowe*, oprac. S. Furmanik, Wrocław 1957.
12. *Poeci polskiego baroku,* oprac. S. Sokołowska, t. 1-2 Warszawa 1962.
13. I. Krasicki, *Bajki, Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki, Pan Podstoli*, [w:] I. Krasicki, *Dzieła wybrane*, t. 1-2, Warszawa 1989 lub w wydaniach BN.
14. F. Karpiński, *Wiersze zebrane*, oprac. T. Chachulski, Warszawa 2005.

opracowania

1. E.R. Curtius, *Literatura europejska i łacińskie średniowiecze*, Kraków 1997.
2. T. Michałowska, *Średniowiecze*, Warszawa 1995.
3. J. Ziomek, Renesans, Warszawa 1976 lub wydania następne.
4. J. Pelc, J. Kochanowski, *Szczyt renesansu w literaturze polskiej*, Warszawa 1980.
5. *Słownik literatury staropolskiej*, red. T. Michałowska, Warszawa 1971.
6. C. Hernas, *Barok*, Warszawa 1998.
7. M. Klimowicz, *Oświecenie*, Warszawa 1999.
8. T. Kostkiewiczowa, *Klasycyzm, sentymentalizm, rokoko*, Warszawa 1975.
9. W. Woźnowski, *Dzieje bajki polskiej*, Warszawa 1990.

Literatura zalecana / fakultatywna:

teksty

1. M. Rej, *Wybór pism*, oprac. Anna Kochan, Wrocław 2006 (BN I 308)
2. Mikołaj z Wilkowiecka, *Historyja o chwalebnym zmartwychwstaniu Pańskim* [w:] ***Dramaty staropolskie. Antologia*, oprac. J. Lewański, Warszawa 1959.**
3. P. Kochanowski, T. Tasso, *Gofred abo Jerozolima wyzwolona*, oprac. S. Grzeszczuk, Warszawa 1968.
4. S. Barańczak, *Antologia angielskiej poezji metafizycznej*, Warszawa 1982.

opracowania

1. J. Huizinga, *Jesień średniowiecza,* Warszawa 1996.
2. J. Starnawski, *Średniowiecze*, Warszawa 1989.
3. A. Sajkowski, *Barok*, Warszawa 1987.
4. J. Delumeau, *Grzech i strach. Poczucie winy w kulturze Zachodu XIII – XVIII wieku*, Warszawa 1994.
5. *Pogranicza i korespondencje sztuk*, red. T. Cieślikowska i J. Sławiński, Wrocław 1980.
6. M. Porębski, *Obrazy i znaki*, Kraków 1986.
7. *Słowo i obraz*, red. A. Morawińska, Warszawa 1982.
8. C. Ripa, *Ikonologia*, Kraków 2004.
9. M. Battistini, *Symbole i alegorie*, Warszawa 2005.
10. J. Błoński, *Mikołaj Sęp-Szarzyński a początki polskiego baroku*, Kraków 2001.
11. J. Pelc, Barok – epoka przeciwieństw,
12. J. Sokołowska, *Dwie nieskończoności*, Warszawa 1978.
13. M. Praz, *Mnemozyne*, Gdańsk 2006.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	S – 30	Ns – 20
Konsultacje	S – 5	
Czytanie literatury	S – 30	Ns – 35
Przygotowanie ……..		
Przygotowanie analizy dzieła	S – 10	Ns – 10
……..		
Przygotowanie do sprawdzianu	S – 25	Ns – 35
Przygotowanie do egzaminu		
Suma godzin:	**S – 100**	**Ns – 100**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**4**	

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	prof. AJP dr hab. Franciszek Pilarczyk aktualizacja: mgr Małgorzata Niewiadomska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II stopień
	Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**1.3**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Analiza kontekstualna dzieł romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski**
2. Punkty ECTS	**6**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**1**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Katarzyna Taborska** **mgr Kinga Taisner**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	**Studia stacjonarne**	**Studia niestacjonarne**
Semestr 1	**Ćw.**: 30;	**Ćw.**: 15
Liczba godzin ogółem	**30**	**15**

C - Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu literatury i nauk pokrewnych na poziomie licencjackim

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie gruntownej wiedzy z zakresu literatury i nauk pokrewnych, powiązanych z filologią polską.
	Umiejętności
CU1	Wykształcenie specjalistycznych umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstu oraz umiejętności pozwalających na samodzielne badanie dzieła, uczestnictwo w otwartym dyskursie, zakładającym umiejętność stałego samokształcenia.
	Kompetencje społeczne
CK1	Przygotowanie do studiów III stopnia oraz samodzielnych wyzwań badawczych związanych z pracą w szkolnictwie oraz instytucjach oświatowych i kulturalnych.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)	**Kierunkowy efekt**

		kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie i zaawansowaną metodologię oraz terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych.	K_W02
EPW2	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi.	K_W3
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student umie wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać, syntetyzować, twórczo interpretować oraz prezentować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych;	K_U01
EPU2	Student potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych;	K_U02
EPU3	analizować krytycznie, interpretować i oceniać różne typy wypowiedzi, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym, zgodności z normami językowymi i edytorskimi oraz innymi wymogami	K_U08
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie nadanej kwalifikacji.	K_K06
EPK2	Student jest gotów do krytycznego odbioru treści kulturowych.	K_K08

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
	Razem liczba godzin wykładów	….	…

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Dzieje Polski okresu zaborów a literatura i sztuka. Dążenie do wolności i legenda napoleońska w literaturze polskiej - „Pan Tadeusz" A. Mickiewicza	4	2
C2	Odbiór tekstu współczesnego z kontekstem romantycznym – *The lost town of Świteź* reż. K. Polaka.	5	3
C3	Konteksty biograficzne i epokowe w powieści *Cham* E. Orzeszkowej	5	3
C4	Pozytywizm – między nowoczesnością a modernizmem; *Lalka* Bolesława Prusa w kontekstach i odbiorze współczesnym.	5	2
C5	Stefan Żeromski jako autor trzech epok – konteksty historyczno-literackie niezbędne do poprawnej interpretacji *Ludzi bezdomnych* i *Przedwiośnia*	5	2
C6	Związki malarstwa i literatury Młodej Polski – twórczość S. Wyspiańskiego, L. Rydla i J. Malczewskiego	4	2
	Prezentacje studentów	2	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	15

Lp.	Treści laboratoriów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych

	Razem liczba godzin laboratoriów	….	…

Lp.	**Treści projektów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
	Razem liczba godzin projektów	….	…

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	M1 (miniwykład); M2; M4; M5;	Komputer z dostępem do Internetu, projektor, teksty źródłowe, film

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F2, F4, F5	P3, P5,

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia			
	M1	M2	M4	M5
EPW1	X	X	X	X
EPW2	X	X	X	X
EPU1	X	X		X
EPU2	X	X	X	X
EPK1	X	X		X
EPK2	x	X	X	x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Student zna i rozumie dostatecznie teorie i zaawansowaną metodologię oraz terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych.	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie i zaawansowaną metodologię oraz terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych.	Student zna i rozumie bardzo dobrze teorie i zaawansowaną metodologię oraz terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych.
EPW2	Student zna i rozumie w stopniu dostatecznym powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi.	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi.	Student zna i rozumie bardzo dobrze powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi. Potrafi uzasadnić swoje poglądy.

EPU1	Student umie w stopniu dostatecznym wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać, syntetyzować, twórczo interpretować oraz prezentować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych.	Student umie w stopniu pogłębionym wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać, syntetyzować, twórczo interpretować oraz prezentować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych.	Student umie znakomicie wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać, syntetyzować, twórczo interpretować oraz prezentować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych.
EPU2	Student w stopniu wystarczającym potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych.	Student potrafi dobrze formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych	Student potrafi bardzo dobrze formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych. Umie uzasadnić swoje stanowisko,
EPK1	Student jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie nadanej kwalifikacji.	Student jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie nadanej kwalifikacji. Potrafi uzasadnić swoje stanowisko,	Student jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie nadanej kwalifikacji. Student potrafi uzasadnić swoje stanowisko, szanuje wiedzę innych, potrafi ich zainspirować.
EPK2	Student jest gotów do krytycznego odbioru treści kulturowych.	Student jest gotów do krytycznego odbioru treści kulturowych. Potrafi uzasadnić swoje spostrzeżenia.	Student jest gotów do krytycznego odbioru treści kulturowych. Potrafi uzasadnić swoje spostrzeżenia i omówić je w sposób pogłębiony.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną.

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

Literatura źródłowa:

1. Mickiewicz A., *Świteź*, [w:] *Ballady i romanse*, 2019, Bielsko-Biała lub inne wydanie.
2. Mickiewicz A., *Pan Tadeusz czyli Ostatni zajazd na Litwie. Historia szlachecka z roku 1811 i 1812 we dwunastu księgach wierszem,* oprac. S. Pigoń, Wrocław 2018.
3. Orzeszkowa E., *Cham*, dowolne wydanie.
4. Prus B., *Lalka*, oprac. J. Bachórz, Wrocław 1991.
5. Wyspiański S., *Wesele*, Wrocław 1984, BN I lub wydania późniejsze.

6. Żeromski S., *Ludzie bezdomni*, oprac. I. Maciejewska, Wrocław 1987, BN I 254.
7. Żeromski S., *Przedwiośnie*, Wrocław 1982, BN I lub wydania późniejsze.

Opracowania:

1. Bachórz J.*, „Lalka" w kontekście „Trylogii*, Rocznik Towarzystwa Literackiego i. A. Mickiewicza, 26-27, 1991-1992, s. 27-40.
2. Borkowska G, *Pozytywiści i inni*, Warszawa 1996.
3. Bujnicki T., *Z teoretycznych problemów powieści historycznej. Ewolucja polskiej powieści historycznej (do Trylogii)* [w:] tenże, *Sienkiewicz i historia. Studia*, Warszawa 1981.
4. Chwalba A., *Historia powszechna. Wiek XIX*, Warszawa 2012.
5. *Dziedzictwo literackie powstania styczniowego*, red. J. Z. Jakubowski, J. Kulczycka-Saloni, S. Frybes, Warszawa 1964.
6. Dziugieł-Łaguna M, *Chaos nowoczesności a kosmos tradycji w "Ziemi obiecanej" Władysława Stanisława Reymonta*, Prace Literaturoznawcze 1,2013, 61-75.
7. Eile S., *Ideał powieści pozytywistycznej: „Nad Niemnem" Elizy Orzeszkowej*, Pamiętnik Literacki 65/1, 1974, s. 83-105.
8. Gloger M., *Pozytywizm: między nowoczesnością a modernizmem*, [w:] „Pamiętnik Literacki" 98/1, 5-19, 2007.
9. *Historia kultury materialnej polski w zarysie. Tom V od 1795 do 1870 roku*, red. E. Kowecka, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1978.
10. Hurnikowa E., *Związki poezji Młodej Polski z malarstwem*, [w:] „Prace Naukowe. Filologia Polska. Historia i Teoria Literatury 4, 57-74", 1994.
11. Janion M., Żmigrodzka M., *Romantyzm i historia*, Warszawa 1978.
12. Jezierski A., Leszczyńska C., *Historia gospodarcza Polski*, Warszawa 2001.
13. Kieniewicz S., *Historia Polski 1795 – 1918*, Warszawa 1996.
14. Kowecka E., *W salonie i w kuchni. Opowieść o kulturze materialnej pałaców i dworów polskich XIX-w*., Poznań 2008.
15. Kulczycka-Saloni J., *Geneza literacka „Faraona"*, „Pamiętnik Literacki" 40, 1952, s. 93-128.
16. *„Lalka" i inne. Studia w stulecie polskiej powieści realistycznej*, red. J. Bachórz, M. Głowiński, Warszawa 1992.
17. Linker T., *Zainteresowanie Młodej Polski epopeją a „Chłopi" Reymonta*, „Słupskie Prace Filologiczne. Seria Filologia Polska", 1, 2002, s. 87-109.
18. Maciejewski J., *Powstanie styczniowe a przełom kulturowy połowy wieku*, w: *Literatura południa wieku. Twórczość lat sześćdziesiątych XIX stulecia wobec romantyzmu i pozytywizmu*, red. J. Maciejewski, Warszawa 1992.
19. *Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do czasów współczesnych*, pod red. A. Chwalby, Warszawa 2005.
20. Okoń W., *Alegorie narodowe. Studia z dziejów sztuki XIX wieku*, Wrocław 1992.
21. Skorupska-Raczyńska, *Kreacja ojca w powieściach nadmieńskich Elizy Orzeszkowej (studium językowo-stylistyczne)*, Gorzów Wielkopolski, 2013.
22. Stefanowska Z., *Pochwała dawnych czasów w „Panu Tadeuszu*", Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 20, 1985, s. 125-136.
23. Szaruga L, *„Faraon" jako powieść o państwie*, „Teksty" nr 5 (23), 1975, s. 87-103.
24. Warzenica-Zalewska E., *Dwa zakończenia „Faraona" a sens ideowy powieści*, „Pamiętnik Literacki" 76/2, 1985, s. 21-34.
25. Witkowska A., Przybylski R., *Romantyzm*, Warszawa 1997.
26. Witkowska A., *Wielkie stulecie Polaków*, Warszawa 1987.

27. Wyka K., *„Pan Tadeusz" na tle romantyzmu i realizmu*, Pamiętnik Literacki" 49/1, 1958, s. 339-341.
28. Zalewski C., *„Skąpy Litwin": poezja Adama Mickiewicza w „Lalce" Bolesława Prusa*, „Słupskie Prace Filologiczne. Seria Filologia Polska" 8, 2010, s. 99-115.

Zasoby internetowe
Galeria Malarstwa Polskiego
ekranizacje wybranych powieści (fragmenty)

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Bachórz J., *Realizm bez „chmurnej jazdy". Studia o powieściach Józefa Korzeniowskiego*, Warszawa 1979.
2. Bachórz J., 1992, *Oswajanie miasta*, [w]: ,,Przegląd Humanistyczny'', nr 6, s. 65–75.
3. Baraniewski W., *Kuchnia i stół w polskim dworze*, Warszawa 2004.
4. Borejsza W., *Piękny wiek XIX*, Warszawa 2010.
5. Bujnicki T., *Barok w „Trylogii" Sienkiewicza: wojna i miłość*, „Pamiętnik Literacki" 83/4, 1992, s. 19-46.
6. Czachorowska M., *Wojna i wojskowość w Faraonie Bolesława Prusa*, Bydgoszcz 2014.
7. *Dzieło literackie jako źródło historyczne*, red. Z. Stefanowska i J. Sławiński, Warszawa 1978.
8. Fita S., *Pokolenie Szkoły Głównej*, Warszawa 1980.
9. Gloger M., *Determinizm w „Lalce" Bolesława Prusa*, „Pamiętnik Literacki", 91/2, 2000, s. 19-44.
10. Hemer A., *Twarz lodzermenscha, czyli wizerunek człowieka łódzkiego w "Ziemi obiecanej" Władysława Stanisława Reymonta*, „Czytanie Literatury: łódzkie studia literaturoznawcze" 3, 2014, s. 309-328.
11. Janion M., *Gorączka romantyczna*, Warszawa 1975.
12. Jedynak B. *Dom i kobieta w kulturze niewoli*, [w:] *Kobieta w kulturze i społeczeństwie*, red. B. Jedynak, Lublin 1996.
13. Klemm W., *„Panna Leokadia widzi cały garnitur": o ubraniach w „Lalce" B. Prusa*, „Pamiętnik Literacki" 88/4, 1997, s. 53-74.
14. Krawczak T., *Chłopi w walce o niepodległość 1863-1918*, „Niepodległość i Pamięć, „15/2 (28), 2008, s.. 5-37.
15. *Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny*, t. 1–2, Warszawa 1986.
16. Markiewicz H., *Literatura i historia*, Kraków 1994.
17. Piwińska M., *Staropolska „sztuka budownicza" w „Panu Tadeuszu",* Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 25, 1990, 109-122.
18. Przybysz Piotr J., *Stereotyp a tożsamość narodowa. Kilka uwag na marginesie powieści Henryka Sinkiewicza „Ogniem i mieczem"*, Colloquium 1, 2009, s. 173-192.
19. Siodlarski J., 2000, *Zarys historii gospodarczej Polski*, Warszawa Łódź 2000.
20. Skubalanka T., *Historyczna stylistyka języka polskiego. Przekroje*, Wrocław-Warszaw-Kraków-Gdańsk-Łódź 1984.
21. Skubalanka T., *Podstawy analizy stylistycznej. Rozważania o metodzie*, Lublin 2002.
22. Skorupska-Raczyńska E., *Idiomy, frazemy i paremie w „Nad Niemnem" Elizy Orzeszkowej*, w: *Ścieżkami pięknej polszczyzny*, red. L. Mariak, A. Seniów, Szczecin 2006, s. 243-256.
23. Skorupska-Raczyńska E., *Kolorystyka dworu i zaścianka w „Nad Niemnem" Elizy Orzeszkowej*, „Studia Językoznawcze", t.5, Szczecin 2006, s. 199-215.
24. *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, pod red. J. Bachórza i A. Kowalczykowej, Wrocław 2009.
25. Stefanowska Z., *„Pan Tadeusz" i co dalej?*, „Teksty Drugie" 1/2 (43/44), 1997, s. 5-17.
26. Szpak J., *Historia gospodarcza powszechna*, Warszawa 1997.
27. Wachowski M., *O rolnictwie w „Panu Tadeuszu*", „Pamiętnik Literacki" 47/Zeszyt specjalny, 1956, s. 242-259.
28. Walczak B., *Powieść XIX i XX wieku – obraz języka doby nowopolskiej*, „Polonistyka" 1989, t. 9, s. 664 – 673.

29. Walczak B., *Tekst artystyczny jako podstawa źródłowo-materiałowa na gruncie historycznych subdyscyplin językoznawczych*, [w:] *Tekst artystyczny w badaniach lingwistycznych*, red. E. Skorupska-Raczyńska, M. Maczel, J. Żurawska-Chaszczewska, Gorzów Wielkopolski 2014, s. 219 - 232.
30. *Z domu niewoli. Sytuacja polityczna a kultura literacka w drugiej połowie XIX wieku*, red. J. Maciejewski, Wrocław 1988.
31. Żurawska-Chaszczewska J., *Funkcja barw w językowej kreacji postaci w powieści* Krewni *Józefa Korzeniowskiego – wygląd*, [w:] *Tekst – akt mowy – gatunek wypowiedzi*, red. U. Sokólska, Białystok 2013, s. 123 – 143.
32. Żurawska-Chaszczewska J., *Nazwy związane z malarstwem jako element językowej kreacji w powieści Garbaty Józefa Korzeniowskiego*, [w:] *Słowo. Dźwięk. Obraz*, pod red. E. Skorupskiej-Raczyńskiej i J. Rutkowskiej, Gorzów Wielkopolski 2016, s. 195-211.

Ł – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	15
Konsultacje	10	15
Czytanie literatury	90	100
Przygotowanie prezentacji	20	20
Przygotowanie do sprawdzianu		
Przygotowanie do egzaminu		
Suma godzin:	**150**	**150**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**6**	**6**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	mgr Kinga Taisner
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	kinga.taisner@gmail.com
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**Filologia polska**
	Poziom studiów	**II stopień**
	Forma studiów	**Stacjonarne i niestacjonarne**
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**1.4**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Analiza kontekstualna wybranych dzieł literatury polskiej po roku 1918**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**język polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Arkadiusz Kalin**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 3	**Ćwiczenia**: 30	**Ćwiczenia**: 15
Liczba godzin ogółem	**30**	**15**

C - Wymagania wstępne

Zaliczenie pierwszego roku studiów II stopnia.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Poszerzenie wiedzy w zakresie historii literatury polskiej po 1918 r. przez umieszczenie jej w kontekstach tradycji literackiej, filozofii, antropologii, innych sztuk i kultury masowej
CW2	Zaznajomienie z metodami analizy i interpretacji tekstów literackich.
	Umiejętności
CU1	Student potrafi analizować utwór literacki na różnych poziomach jego organizacji i przejść od analizy poetyki do interpretacji dzięki umieszczaniu utworu w rozmaitych kontekstach interpretacyjnych.
CU2	Rozwijanie umiejętności prowadzenia dyskusji.
	Kompetencje społeczne
CK1	Uświadomienie potrzeby krytycznej oceny poznawanych treści poprzez rozwijanie kompetencji polonistycznych.
CK2	Wdrażanie się do udziału w życiu kulturalnym

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student ma pogłębioną wiedzę o niektórych aspektach literatury i kultury nowoczesnej oraz rozumie interdyscyplinarne i komparatystyczne podejście w interpretacji literatury.	K_W01 K_W05 K_W10
EPW2	Wie, jak analizować i interpretować utwory literackie w kontekście różnych dziedzin humanistyki.	K_W05 K_W06
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student umie krytycznie analizować prace badawcze, na ich podstawie posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, prowadzenia merytorycznej dyskusji dotyczącej problematyki literaturoznawczej oraz potrafi formułować wnioski.	K_U01 K_U02 K_U04
EPU2	Student nabywa biegłości w analizowaniu i interpretacji dzieł literackich i pogłębia umiejętności dyskutowania.	K_U08 K_U09 K_U10 K_U13
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student rozumie potrzeby krytycznej oceny poznawanych treści, w tym poprzez dalsze kształcenie kompetencji polonistycznych.	K_K01 K_K06
EPK2	Student jest świadomym i krytycznym odbiorcą treści kulturalnych.	K_K01 K_K07 K_K08

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Ogólne wprowadzenie w problematykę analizy, interpretacji i wartościowania tekstu literackiego z uwzględnieniem różnych metodologii i szkół badawczych, szczególnie w ujęciu interdyscyplinarnym i komparatystycznym.	2	1
C2	Ćwiczenia z analizy i interpretacji na podstawie przykładów z poezji współczesnej. Problem języka ezopowego i kontekstów politycznych w odczytaniu literatury polskiej.	4	2
C3	Dwa obiegi powojennej literatury polskiej (różne kręgi interpretacji) – krajowy i emigracyjny: *Emigranci* S. Mrożka. Dramat a adaptacja teatralna – na przykładzie *Emigrantów*. Problem współczesnej literatury emigracyjnej.	4	2
C4	Mitologizacje w literaturze polskiej – B. Schulz i P. Huelle (opowiadania), interpretacja komparatystyczna. Mitologizm jako nurt w literaturze światowej.	4	2
C5	Literatura wysokoartystyczna a literatura popularna – gra z konwencją kryminału w *Zbrodni z premedytacją* W. Gombrowicza.	4	2
C6	Literatura wysokoartystyczna a literatura (kultura) popularna – cd.: twórczość Stanisława Lema w kontekście nurtu fantastyki naukowej, futurologii i filozofii. Adaptacje filmowe.	4	2
C7	Postkolonialne rewizje kanonu, w tym twórczości dla dzieci i młodzieży –	4	2

	wybrane przykłady.		
C8	Przykład tekstu literackiego podatnego na wielość odczytań (w kontekście nowej literatury przełomu 1989) – *Weiser Dawidek* P. Huellego, konfrontacja interpretacji - dyskusja. Problem adaptacji filmowej dzieła.	4	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**30**	**15**

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	Praca z tekstem źródłowym, analiza i interpretacja tekstów literackich, prezentacje wybranych zagadnień przez studentów, omówienie tekstów naukowych, dyskusja, elementy wykładu dodatkowych zjawisk historycznoliterackich i kulturowych.	Artykuły problemowe i syntetyzujące, teksty literackie; zasoby internetowe, prezentacje multimedialne, fragmenty lub filmy w całości (adaptacje dzieł literackich, ilustracje poruszanej problematyki i kontekstów humanistycznych.

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujących do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F2 – obecność, obserwacja /aktywność (ocena przygotowania do zajęć na podstawie zadanych materiałów) F4 – wypowiedź - dyskusja podczas ćwiczeń	P3 - ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących, uzyskanych w semestrze P5 – ocena wystąpienia/dyskusji (ocena ewentualnej prezentacji/referatu)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia			
	F2	F4	P3	P5
EPW1	x	x	x	x
EPW2		x	x	x
EPU1		x	x	x
EPU2		x	x	x
EPK1		x		x
EPK2		x		x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	**Student:** (1) opanował wybiórczo wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury	**Student:** (1) opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej,	**Student:** (1) opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej, co pozwala mu na rozpoznawanie specyficznej

	podstawowej; (2) zna wybrane wymagane podstawowe pojęcia literaturoznawcze	co pozwala mu na rozpoznawanie specyficznej problematyki; (2) zna większość wymaganych podstawowych pojęć literaturoznawczych	problematyki w utworze literackim i orientację w ich specyfice ideowej; (2) zna wymagane pojęcia literaturoznawcze
EPW2	(1) podejmuje próby analizy i interpretacji utworów w różnych kontekstach	(1) potrafi przeprowadzić analizę kontekstualną i podjąć się interpretacji dzieła	(1) potrafi przeprowadzić analizę kontekstualną i podjąć się interpretacji dzieła, wykazując się przy tym własnymi pomysłami analitycznymi i interpretacyjnymi
EPU1	(1) realizuje powierzone zadanie popełniając czasem błędy; (2) próbuje korzystać z właściwych metod i narzędzi analizy historycznoliterackiej, mimo czasem błędnych rezultatów pracy	(1) realizuje powierzone zadanie popełniając minimalne błędy, które nie wpływają znacząco na rezultat jego pracy; (2) poprawnie korzysta z właściwych metod i narzędzi analizy historycznoliterackiej	(1) realizuje powierzone zadanie z reguły bezbłędnie; (2) umiejętnie korzysta z właściwych metod i narzędzi analizy historycznoliterackiej
EPU2	(1) potrafi umieścić utwór literacki w jednym z możliwych kontekstów (2) umie w stopniu podstawowym posługiwać się narzędziami poetyki; (3) próbuje brać udział w merytorycznej dyskusji	(1) potrafi umieścić utwór literacki w kilku kontekstach. (2) potrafi dokonać wstępnej analizy danego utworu i przejść do jego interpretacji; (3) bierze udział w merytorycznej dyskusji, potrafi formułować wnioski	(1) potrafi umieścić utwór literacki we wszystkich poruszanych na zajęciach kontekstach i krytycznie ocenić zjawiska historycznoliterackie; (2) umie analizę utworu połączyć z interpretacją; (3) potrafi prowadzić merytoryczną dyskusję, dotyczącą problemów historycznoliterackich oraz potrafi stawiać hipotezy i formułować wnioski
EPK1	(1) realizuje powierzone zadania naukowe; (2) prezentuje wyniki swojej pracy	(1) realizując powierzone zadania naukowe, wykazuje się samodzielnością w poszukiwaniu rozwiązań; (2) prezentuje wyniki swojej pracy i podejmuje dyskusję; (3) ma świadomość konieczności rozwijania kompetencji historycznoliterackich	(1) realizując powierzone zadania naukowe, w pełni samodzielnie i nieszablonowo poszukuje rozwiązań; (2) czytelnie prezentuje wyniki swojej pracy i podejmuje dyskusję; (3) ma świadomość konieczności rozwijania kompetencji historycznoliterackich i osobistego zaangażowania w przyswajaniu wiedzy wykraczającej poza program
EPK2	(1) próbuje zająć własne stanowisko wobec poznawanych treści kulturalnych	(1) zajmuje własne, krytyczne stanowisko wobec poznawanych treści kulturalnych	(1) jest świadomym i krytycznym odbiorcą treści kulturalnych i potrafi umiejętnie uzupełnić je w wyniku własnych poszukiwań

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:
Literatura źródłowa:

1. Wybrane przykłady poezji po roku 1918.
2. *Emigranci* S. Mrożka.
3. *Sierpień*, *Sklepy cynamonowe* B. Schulza (z tomu opowiadań *Sklepy cynamonowe*).
4. *Winniczki, kałuże, deszcz* P. Huellego (z tomu opowiadań *Opowiadania na czas przeprowadzki*).
5. *Weiser Dawidek* P. Huellego.
6. *Zbrodnia z premedytacją* W. Gombrowicza (z tomu opowiadań *Bakakaj*).
7. Wybrane opowiadania i eseje S. Lema.
8. Wybrane przykłady twórczości dla dzieci i młodzieży.

Literatura przedmiotowa:
1 J. Sławiński, *Analiza*, *interpretacja i wartościowanie dzieła literackiego*.
2. Wybrane artykuły i fragmenty monografii podawane na bieżąco w trakcie zajęć.

Ł – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	15
Konsultacje	2	5
Czytanie literatury	40	45
Przygotowanie do zajęć na podstawie zadanych materiałów	20	25
Przygotowanie analizy tekstu (wystąpienia/referatu)	8	10
Suma godzin:	**100**	**100**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**4**	**4**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Arkadiusz Kalin
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	akalin@ajp.edu..pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	**II stopień**
	Forma studiów	**stacjonarne i niestacjonarne**
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.5**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Literatura najnowsza polska i obca**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**język polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Arkadiusz Kalin**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 4	**Wykłady**: 15; **Ćwiczenia**: 15;	**Wykłady**: 8; **Ćwiczenia**: 8;
Liczba godzin ogółem	**30**	**16**

C - Wymagania wstępne

Zaliczenie pierwszego roku studiów II stopnia.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie podstawowej wiedzy o literaturze i kulturze okresu po1989 r.: zapoznanie studenta z najbardziej charakterystycznymi cechami najnowszej literatury polskiej i obcej.
CW2	Przygotowanie do pracy w szkolnictwie.
	Umiejętności
CU1	Rozwój umiejętności gwarantujących możliwość dalszego samokształcenia w zakresie historii literatury polskiej oraz samodzielnego gromadzenia i przetwarzania informacji, poszerzania wiedzy i rozwiązywania problemów zawodowych.
CU2	Kształtowanie umiejętności analizowania zjawisk i procesów literackich i kulturowych przeszłości oraz doskonalenie umiejętności filologicznych w zakresie analizy i interpretacji tekstu, rozróżniania stylów, konwencji, poetyk i estetyk literackich.
	Kompetencje społeczne
CK1	Uświadomienie potrzeby uczenia się przez całe życie, zwłaszcza rozwijania kompetencji polonistycznych.

CK2	Uświadomienie konieczności poznania korzeni swojej tożsamości kulturowej oraz bycia świadomym i krytycznym odbiorcą treści kulturalnych.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu historii literatury najnowszej polskiej i obcej (po 1989) w ramach treści programowych.	K_W10
EPW2	Student ma wiedzę o wybranych zjawiskach i ośrodkach życia literackiego i kulturalnego okresu literatury najnowszej polskiej i obcej.	K_W05
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student potrafi wyszukiwać, analizować i prezentować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej. Student umie krytycznie analizować prace badawcze, rozwijać zawarte w nich tezy oraz posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, prowadzenia merytorycznej dyskusji, potrafi formułować wnioski i tworzyć syntetyczne podsumowania prowadzonych dyskusji.	K_U01 K_U04 K_U08
EPU2	Student posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych i prowadzenia dyskusji o wytworach kultury, zwłaszcza literackich, na podstawie wiedzy filologicznej.	K_U08 K_U09 K_U10
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student jest gotów do oceny swojego poziomu wiedzy i dalszego rozwijania kompetencji historycznoliterackich.	K_K05 K_K06
EPK2	Student jest świadomym i krytycznym odbiorcą treści kulturalnych, m.in. uczestniczy w życiu kulturalnym, śledzi aktualne wydarzenia literackie, teatralne, filmowe i medialne.	K_K01 K_K07 K_K08

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Periodyzacja historycznoliteracka oraz pokoleniowa literatury najnowszej (cezury: 1968, 1976, 1989). Podsumowanie sporów o literaturę najnowszą. Wprowadzenie – kontekst historycznoliteracki: ogólna charakterystyka literatury polskiej lat 70. i 80. XX w. Poezja Nowej Fali. Kultura drugiego obiegu, podział na literaturę emigracyjną i krajową. Przemiany kultury literackiej po roku 1989 w Polsce i na świecie. Tło historyczne i społeczno-polityczne.	3	1
W2	Problem przełomu literackiego i kulturowego 1989 r. i jego znaczenie. Zagadnienie końca paradygmatu romantycznego w kulturze polskiej. Drugi i trzeci obieg literatury polskiej w l. 80. XX w. Pokolenie „bruLionu" (M. Świetlicki, J. Podsiadło i inni). Fenomen czasopism młodoliterackich lat 90. Młoda literatura lat 90. jako zjawisko rynkowe i medialne; przenikanie się wzorców prozy popularnej i literatury "wysokiej". Głośne debiuty i nowe	4	1,5

	pokolenie twórców a twórczość „starych mistrzów" (Cz. Miłosz, Z. Herbert, W. Szymborska, T. Różewicz). Nowe trendy i inspiracje w literaturze polskiej (postmodernizm, feminizm i gender, nowy regionalizm, postkolonializm , zwrot ku polityczności itp.). Problematyczny status pokoleniowy tzw. „roczników siedemdziesiątych" (m.in. M. Witkowski, S. Shuty, M. Sieniewicz, M. Olszewski, S. Chutnik, D. Odija, Z. Szczerek).		
W3	Nagrody literackie – polskie i zagraniczne, laureaci ostatnich lat. Opiniotwórcza rola nagród w epoce kultury masowej. Literacka nagroda Nobla – wybrane przykłady ostatniego trzydziestolecia z literatury polskiej i obcej.	2	0,5
W4	Literatura „małych ojczyzn" (typologia „małych ojczyzn", uwarunkowania historyczne i kulturowe, specyfika regionalna, funkcjonowanie mitu w literaturze lat dziewięćdziesiątych i najnowszej itp.). Tradycje „małych ojczyzn" (Kresy, B. Schulz, literatura emigracyjna powojenna, mit galicyjski, środkowoeuropejski itp.) i przykłady w literaturze najnowszej, w tym w lubuskiej. Twórczość G. Grassa w kontekście „małych ojczyzn"; zjawisko niemieckiej „literatury wypędzonych" (*Vertreibungsliteratur*, *Heimatliteratur*) – *Wzorce dzieciństwa* Ch. Wolf, *Muzeum ziemi ojczystej* S. Lenza, ich wpływ na literaturę i kulturę po 1989 r.	3	2
W5	Kontrkultura (kultura alternatywna) – znaczenie pojęcia (szerokie i wąskie), początki, rozwój, współczesność – w kulturze zachodniej i polskiej; wpływ na literaturę najnowszą (E. Stachura, A. Stasiuk, O. Tokarczuk, M. Świetlicki, K. Varga, Z. Szczerek itp.).	1	1
W6	Reportaż literacki – tradycja i współczesność (M. Wańkowicz, R. Kapuściński. H. Krall). Współczesny reportaż literacki a reportaż dziennikarski, reportaż podróżniczy (m..in. A. Stasiuk, J. Hugo-Bader, M. Szczygieł, Z. Szczerek). Problem literackości i fikcjonalizacji współczesnego reportażu.	1	1
W7	Problematyka „liternetu" (literatury w Internecie) i liberatury. Globalizacja, kultura masowa, popularna a elitaryzm kultury. Nowe gatunki literackie – blog i hipertekst.	1	1
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Młoda literatura przełomu lat 80. i 90. XX w. wobec modelu literatury zaangażowanej w latach 80. – prowokatorzy, buntownicy, „barbarzyńcy" (analiza poezji m.in. M. Świetlickiego, J. Podsiadło, M. Biedrzyckiego); inspiracje poezją amerykańską i postmodernizmem. Problematyka polityzacji (ideologiczności) literatury dawniejszej i najnowszej.	4	3
C2	*Weiser Dawidek* Pawła Huellego jako zapowiedź przełomu literackiego roku 1989 i jako przykład literatury „małych ojczyzn" – interpretacje, konfrontacja z adaptacją filmową. Problematyka mityzacji w literaturze najnowszej (opowiadania P. Huellego w kontekście tradycji schulzowskiej).	4	2
C3	Twórczość Edwarda Stachury jako przykład literackiej legendy kontrkultury – wpływ idei kontrkultury na literaturę po 1989 r. Zagadnienie autsajderstwa – porównanie twórczości Stachury i Stasiuka.	2	1

C4	Współczesny reportaż literacki na przykładzie twórczości podróżniczej Andrzeja Stasiuka i Ziemowita Szczerka.	3	1
C5	Problematyka „liternetu" (literatury w Internecie) i liberatury. Życie literackie w Internecie. Analiza nowych gatunków literackich – bloga i hipertekstu na przykładzie m.in. pierwszej polskiej powieści hipertekstowej – *Bloku* S. Shuty. Manifesty i zjawisko liberatury.	2	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	wykład problemowy, konwersatoryjny, metoda problemowa (zagadnienia problemowe), dyskusja, elementy wykładu dodatkowych zjawisk historycznoliterackich	zasoby internetowe, prezentacje multimedialne, mapy, fragmenty lub filmy w całości (adaptacje dzieł literackich, ilustracje poruszanej problematyki i kontekstów humanistycznych, filmy dokumentalne itp.)
Ćwiczenia	praca z tekstem źródłowym, analiza i interpretacja tekstów literackich, prezentacje wybranych zagadnień przez studentów, omówienie tekstów naukowych, dyskusja	fragmenty monografii naukowych, artykuły problemowe i syntetyzujące, teksty literackie i źródłowe

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2 – obserwacja /aktywność	P1 – egzamin pisemny (test z pytaniami otwartymi na podstawie spisu zagadnień)
Ćwiczenia	F2 – obserwacja /aktywność (ocena przygotowania do zajęć na podstawie zadanych materiałów) F4 – wypowiedź - dyskusja podczas ćwiczeń	P5 – wystąpienie/rozmowa (ocena ewentualnej prezentacji/referatu).

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia		
	F2	P1	F2	F4	P5
EPW1		X			
EPW2		X	X		X
EPU1		X		X	X
EPU2		X		X	X
EPK1	X		X		X
EPK2	X	X	X		X

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy	**Dostateczny**	**dobry**	**bardzo dobry**

efekt kształcenia (EP..)	dostateczny plus 3/3,5	dobry plus 4/4,5	5
EPW1	**Student:** (1) opanował wybiórczo wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej; (2) zna wybrane wymagane podstawowe pojęcia charakterystyczne dla epoki	**Student:** (1) opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej, co pozwala mu na rozpoznawanie specyficznej problematyki dla epoki; (2) zna większość wymaganych podstawowych pojęć charakterystycznych dla epoki	**Student:** (1) opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej, co pozwala mu na rozpoznawanie specyficznej problematyki dla epok i orientację w ich specyfice ideowej (2) zna wymagane pojęcia charakterystyczne dla epoki; odnosząc się do nich potrafi krytycznie ocenić zjawiska historycznoliterackie
EPW2	(1) ma podstawową wiedzę o wybranych zjawiskach i problematyce epoki	(1) ma poszerzoną podstawową wiedzę o wybranych zjawiskach historycznoliterackich właściwą dla dyscypliny;	(1) wykazuje się wiedzą wykraczającą poza podstawowy zakres problemowy zajęć
EPU1	(1) realizuje powierzone zadanie popełniając czasem błędy; (2) próbuje korzystać z właściwych metod i narzędzi analizy historycznoliterackiej, mimo czasem błędnych rezultatów pracy; (3) próbuje brać udział w merytorycznej dyskusji	(1) realizuje powierzone zadanie popełniając minimalne błędy, które nie wpływają znacząco na rezultat jego pracy; (2) poprawnie korzysta z właściwych metod i narzędzi analizy historycznoliterackiej; (3) bierze udział w merytorycznej dyskusji, potrafi formułować wnioski	(1) realizuje powierzone zadanie z reguły bezbłędnie; (2) umiejętnie korzysta z właściwych metod i narzędzi analizy historycznoliterackiej; (3) potrafi prowadzić merytoryczną dyskusję, dotyczącą problemów historycznoliterackich oraz potrafi stawiać hipotezy i formułować wnioski
EPU2	(1) próbuje interpretować teksty kultury	(1) próbuje samodzielnie poszukiwać dodatkowych informacji, ale wykorzystuje je w swojej pracy w niewielkim stopniu; (2) interpretuje teksty kultury, rozpoznaje w nich zjawiska odnoszące się do problematyki epoki	(1) potrafi samodzielnie poszukiwać dodatkowych informacji wykraczających poza zakres problemowy zajęć i wykorzystuje je w swojej pracy; (2) umiejętnie interpretuje teksty kultury, rozpoznaje w nich zjawiska odnoszące się do problematyki epoki
EPK1	(1) realizuje powierzone zadania naukowe; (2) prezentuje wyniki swojej pracy	(1) realizując powierzone zadania naukowe, wykazuje się samodzielnością w poszukiwaniu rozwiązań; (2) rozwiązując postawiony problem, ma świadomość	(1) realizując powierzone zadania naukowe, w pełni samodzielnie i nieszablonowo poszukuje rozwiązań; (2) rozwiązując postawiony problem, ma świadomość etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych rozwiązań oraz odnosi się do nich integrując kompleksowo

		etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych rozwiązań, ale odnosi się do nich w niedostatecznym stopniu. (3) prezentuje wyniki swojej pracy i podejmuje dyskusję; (4) ma świadomość konieczności rozwijania kompetencji historycznoliterackich	odpowiednie uwarunkowania; (3) czytelnie prezentuje wyniki swojej pracy i podejmuje dyskusję; (4) ma świadomość konieczności rozwijania kompetencji historycznoliterackich i osobistego zaangażowania w przyswajaniu wiedzy wykraczającej poza program
EPK2	(1) próbuje zająć własne stanowisko wobec poznawanych treści kulturalnych	(1) zajmuje własne, krytyczne stanowisko wobec poznawanych treści kulturalnych	(1) jest świadomym i krytycznym odbiorcą treści kulturalnych i potrafi umiejętnie uzupełnić je w wyniku własnych poszukiwań, m.in. uczestnicząc w życiu kulturalnym

J – Forma zaliczenia przedmiotu

egzamin pisemny (test z pytaniami otwartymi na podstawie spisu zagadnień)

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

Czapliński P., Śliwiński P., *Literatura polska 1976-1998. Przewodnik po prozie i poezji*, Kraków 1999 (lub wyd. nast.) – fragm.

Literatura zalecana / fakultatywna (wybrane rozdziały lub artykuły):

Bagłajewski A., *Mapy dwudziestolecia 1989–2009. Linie ciągłości*, Lublin 2012.
Czapliński P., Leciński M., Szybowicz E., Warkocki B., *Kalendarium życia literackiego 1976-2000***,** Kraków 2003.
Dwadzieścia lat literatury polskiej 1989-2009, t.1, cz. 1 i 2 (*Życie literackie po roku 1989*) Red. D. Nowacki, K. Uniłowski, Katowice 2010.
Dwadzieścia lat literatury polskiej 1989-2009. Idee, ideologie, metodologie. Red. A. Galant, I. Iwasiów, Szczecin 2010.
Dwie dekady nowej (?) literatury 1989-2009. Red. S. Gawliński i D. Siwor, Kraków 2011.
Legeżyńska A., Śliwiński P., *Poezja polska po 1968 roku*, Warszawa 2000 (lub wyd. nast.).
Literatura polska 1990–2000. T. 1, 2, red. T. Cieślak, K. Pietrych, Kraków 2002.
Literatura polska 1989-2009. Przewodnik. Red. P. Marecki, Kraków 2011.
Nasiłowska A., *Literatura okresu przejściowego 1975-1996*, Warszawa 2006.
Nowe dwudziestolecie (1989-2009). Rozpoznania, hierarchie, perspektywy. Red. H. Gosk, Warszawa 2010.
Nowe dwudziestolecie. Szkice o wartościach i poetykach prozy i poezji lat 1989-2009. Red. P. Śliwiński, Poznań 2011.
Obraz literatury polskiej w komunikacji społecznej po roku '89. Red. A. Werner, T. Żukowski, Warszawa 2013.
Polska proza i poezja po 1989 roku wobec tradycji red. A. Główczewski, M. Wróblewski, Toruń 2007.

Ponadto wybrane artykuły i fragmenty monografii podawane na bieżąco w trakcie zajęć.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	16
Konsultacje	5	5
Czytanie literatury (zadanych lektur, materiałów)	45	55
Przygotowanie do egzaminu	20	24

Suma godzin:	**100**	**100**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**4**	**4**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Arkadiusz Kalin
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	akalin@ajp.edu..pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	filologia polska
	Poziom studiów	studia drugiego stopnia
	Forma studiów	stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Teoria literatury**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Katarzyna Taborska, dr hab. Arkadiusz Kalin**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**Wykłady: 15** **Ćwiczenia :15**	**Wykłady: 8** **Ćwiczenia: 8**
Liczba godzin ogółem	**30**	**16**

C - Wymagania wstępne

Praktyczna i teoretyczna znajomość zagadnień z zakresu poetyki

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1 **CW2**	Przekazanie uporządkowanej wiedzy na temat literaturoznawczych zagadnień teoretycznych. Zapoznanie z fachowymi źródłami terminologii teoretycznoliterackiej.
	Umiejętności
CU1 **CU2**	Kształcenie umiejętności analizy teoretycznych tekstów literaturoznawczych. Kształtowanie umiejętności funkcjonalnego wykorzystywania terminologii teoretycznoliterackiej.
	Kompetencje społeczne
CK1	Ugruntowanie potrzeby stałego rozwijania kompetencji teoretycznych jako czynnika warunkującego profesjonalizm.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)	**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)	

EPW1	Student/ka ma uporządkowaną specjalistyczną wiedzę dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu teorii literatury.	K_W01 K_W02 K_W03
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student/ka funkcjonalnie wykorzystuje specjalistyczną terminologię w wypowiedziach teoretycznoliterackich (np. w trakcie wykładów konwersatoryjnych).	K_U01
EPU2	Student/ka potrafi analizować teksty teoretycznoliterackie.	K_U02
EPU3	Student/ka ma umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy teoretycznoliterackiej	K_U03, K_U14
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student/ka potrafi rozwijać kompetencje teoretycznoliterackie.	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów (tematyka wykładów 4-7 może się zmienić – powinna odpowiadać zainteresowaniom studentek i studentów)**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Teoria literatury jako przedmiot akademicki: status teorii literatury w XXI wieku; związki teorii i metodologii badań literackich. Krytyczna prezentacja wybranej literatury przedmiotowej w tym periodyków teoretycznoliterackich.	2	1
W2	Refleksja teoretycznoliteracka w ujęciu diachronicznym i synchronicznym (wybrane aspekty).	2	1
W3	Prezentacja sposobów odbioru tekstów teoretycznoliterackich na przykładzie analizy fragmentów *Wprowadzenia* Anny Burzyńskiej (vide: literatura przedmiotu).	2	1
	Wybrane szczegółowe zagadnienia teoretycznoliterackie (np. z zakresu teorii dzieła literackiego; specyfiki komunikacji literackiej; teorii kultury literackiej, teorii literatury pogranicza; teorii przekładu literackiego; teorii socjoliterackich). Poniżej propozycja tematów wykładów.		
W4	Wybrane teorie dzieła literackiego i literackości.	2	1
W5	Zagadnienia genologiczne w kontekście rozwoju przekazów elektronicznych. Literatura hipertekstowa.	2	1
W6	Wybrane teorie przekładu literackiego.	2	1
W7	Teorie ekfrazy (analiza przypadków).	2	1
W8	Ewaluacja. Propozycje możliwości rozwoju kompetencji teoretycznoliterackich	1	1
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści ćwiczeń** *Tekst teoretycznoliteracki jako źródło wiedzy i materiał do dyskusji* **(tematyka zajęć może się zmienić – powinna odpowiadać zainteresowaniom studentek i studentów)**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Przedstawienie koncepcji prowadzenia zajęć – omówienie propozycji tematów. Przygotowanie do prezentacji opracowań wybranych	2	1

	zagadnień teoretycznoliterackich i dyskusji.		
C2	Teorie literackości. Literatura a literackość (ćwiczenia skorelowane z wykładem – W4).	3	1
C3	Literatura oralna jako przedmiot analiz teoretyków kultury.	2	1
C4	Teorie kanonu literackiego.	2	1
C5	Definicje literatury światowej. Pojęcie literatur narodowych w ujęciach policentrycznym i etnocentrycznym	3	2
C6	Teorie gatunku i jego przemian na wybranym przykładzie (np. narracji kryminalnej.	2	1
C7	Ewaluacja – strategie rozwoju kompetencji teoretycznoliterackich.	1	1
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład Ćwiczenia	Wykład problemowy połączony z elementami dyskusji Analiza porównawcza tekstów teoretycznych; analiza materiału źródłowego, wypowiedzi problemowe, prezentacje, dyskusje	pokazy multimedialne, literatura typograficzna i elektroniczna

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład / Ćwiczenia	**F2** – ocena wypowiedzi teoretycznoliterackiej w czasie zajęć; obserwacja/aktywność (aktywność podczas dyskusji)	**P3** – ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących.

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład / Ćwiczenia	
	F2	P3
EPW1	X	X
EPU1	X	X
EPU2	X	X
EPU3	X	X
EPK1	X	X

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	Dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**

EPW1	Opanował wiedzę z zakresu literatury obowiązkowej	Opanował wiedzę z zakresu literatury obowiązkowej i wybranych pozycji z lektur uzupełniających.	Wykazuje znajomość literatury obowiązkowej, wybranych pozycji z lektur uzupełniających oraz konfrontuje treści lektur z treścią wykładów.
EPU1	Funkcjonalnie stosuje podstawowe terminy z literatury obowiązkowej.	Funkcjonalnie stosuje wybraną terminologię fachową.	Posługuje się terminologią fachową ze zwróceniem uwagi na różnice w definiowaniu pojęć przez wybranych autorów tekstów teoretycznoliterackich.
EPU2	Podejmuje próby analitycznego odbioru lektur obowiązkowych	Wykazuje umiejętność analizy lektur obowiązkowych i wybranych lektur uzupełniających.	Dokonuje analizy porównawczej wybranych tekstów teoretycznoliterackich z zakresu lektur obowiązkowych i uzupełniających,
EPU3	Podejmuje próby samodzielnego zdobywania wiedzy teoretycznej.	Wykazuje umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy teoretycznej	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu teorii literatury.
EPK1	Jest zdolny do stałego rozwijania kompetencji teoretycznoliterackich	Jest zdolny do stałego rozwijania kompetencji teoretycznoliterackich i planuje ten rozwój.	Jest zdolny do stałego rozwijania kompetencji teoretycznoliterackich na poziomie badacza.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

- Kaniewska B., Legeżyńska A., *Teoria literatury*, Poznań 2005.
- Burzyńska A. , *Wprowadzenie*, w: Burzyńska A., Markowski M.P., *Teorie literatury XX wieku*, Kraków 2006.
- + co najmniej 4 pozycje z literatury fakultatywnej (całość lub rozdziały).

Literatura zalecana / fakultatywna (wybrane przykłady):

- *Antropologia słowa*, red. G. Godlewski, A. Mencwel, R. Sulima, Warszawa 2003.
- Balcerzan E., *Kręgi wtajemniczenia. Czytelnik – badacz – tłumacz – pisarz*, Kraków 1982.
- Balcerzan E., *Tłumaczenie jako „wojna światów. W kręgu translatologii i komparatystki"* Poznań 2011 (Poznań 2011 (lub inne dostępne wydania).
- Balcerzan E., *Literackość: modele, gradacje, eksperymenty,* Toruń 2013.
- Culler J., *Teoria literatury*, przeł. M. Bassaj, Wrocław 1998.
- Czapliński P., *Kanon*, w: tegoż, *Polska do wymiany. Późna nowoczesność i nasze wielkie narracje*, Warszawa 2009.
- Czapliński P., *Literatura światowa i jej figury*, „Teksty Drugie" 2014, nr 4.
- A. Fiut, *Polonizacja? Kolonizacja?*, „Teksty Drugie" 2003, nr 6.
- Głowiński M., *Dzieło wobec odbiorcy. Szkice z komunikacji literackiej*, Kraków 1998.
- Kołodziejska J., *Kanon literacki we współczesnym obiegu czytelniczym*, w: *Społeczeństwo informacyjne i jego technologie*, red. B. Sosińska-Kalata, K. Materska, W. Gliński, Warszawa 2004.
- Lord A., *Pieśniarz i jego opowieść*, przeł. P. Majewski, Warszawa 2010.
- *Literatura ustna*, red. i wstęp P. Czapliński, Gdańsk 2010.
- Łanowski J., *Wstęp*, w: Homer, Iliada, przeł. K. Jeżewska, BN, Wrocław 1986, s. XXVIII-XLIV.
- Marinelli L, *Polonocentryzm w historii literatury - jego racje i ograniczenia (w uniwersyteckiej syntezie historycznoliterackiej)*, przeł. M. Woźniak, „Teksty Drugie" 2005, nr 1-2
- Markiewicz H., *Główne problemy wiedzy o literaturze*, Kraków 1980.
- F. Moretti, *Więcej przypuszczeń*, przeł. P. Czapliński, „Teksty Drugie" 2014, nr 4.
- *Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy,* red. M.P. Markowski, R. Nycz, Kraków 2006.
- *Kulturowa teoria literatury 2. Poetyki, problematyki, interpretacje*, red. T. Walas, R. Nycz, Kraków 2012.
- Ong W. J., *Oralność i piśmienność. Słowo poddane technologii*, przeł. J. Japola, Lublin 1991.

- *Ruchome granice literatury. W kręgu teorii kulturowej*, red. S. Wysłouch i B. Przymuszała, Warszawa 2009.
- *Problemy teorii literatury* (I-IV) red. H. Markiewicz.
- Wilczek P., *Czy istnieje kanon literatury polskiej?*, w: *Literatura polska w świecie*, t. 1, red. R. Cudak, Katowice 2009.
- Wysłouch S, *Literackość i medialność pierwszej polskiej powieści internetowej („Blok" Sławomira Shutego),* w: *Litera w mediach. Media w literaturze II, Od dzieła do przestrzeni zjawisk*, red. K. Taborska, W. Kuska, Gorzów Wielkopolsk 2012.

Wybrane opracowania ze słowników specjalistycznych.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**
Godziny zajęć z nauczycielem	30
Konsultacje	2
Czytanie literatury	20
Przygotowanie wypowiedzi teoretycznoliterackich	8
Suma godzin:	**60**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25 godz.):	**2**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr hab. Katarzyna Taborska; konsultacja dr hab. Arkadiusz Kalin
Data sporządzenia / aktualizacji	20 II 2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ktaborska@ajp.edu.pl;
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarne, niestacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.7**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Współczesny język polski**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Polski**
5. Rok studiów	**Drugi**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Włodzimierz Moch**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**Ćw.**: 30	**Ćw.**: 20
Liczba godzin ogółem	**Ćw.: 30**	**Ćw.: 20**

C - Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza o współczesnym języku polskim

D - Cele kształcenia

Wiedza	
CW1	Poznanie najważniejszych pojęć z zakresu współczesnego języka polskiego
CW2	Zdobycie uporządkowanej wiedzy o współczesnej polszczyźnie
Umiejętności	
CU1	Określanie relacji lingwistyczno-językowych między kulturą wysoką a popularną
CU2	Umiejętność interpretacji różnego rodzaju wypowiedzi i ich języka oraz jego zastosowania w tworzonych tekstach
Kompetencje społeczne	
CK1	Świadome uczestnictwo w komunikacji społecznej i medialnej

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

symbol efektów kształcenia dla kierunku	Nazwa efektów kształcenia	Kod składnika opisu z charakterystyk poziomów w PRK po uzyskaniu kwalifikacji	Oznaczenie stosownym symbolem czy efekt odnosi się do charakterystyk uniwersalnych,

		pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-7	**charakterystyk obszarowych, inżynierskich lub nauczycielskich.**
1.	**2.**	**3.**	**4.**
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
K_W02	terminologię i pojęcia z zakresu badań nad współczesną polszczyzną	P7U_W P7S_WG	U W, H, S, naucz.
K_W03	powiązania nauk filologicznych (zwłaszcza współczesnego językoznawstwa) z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z historią i socjologią	P7U_W P7S_WG	U W, H, S, naucz.
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
K_U01	stosować wiedzę filologiczną z zakresu badań nad współczesną polszczyzną	P7U_U P7S_UW	U W, naucz.
K_U07	analizować krytycznie, interpretować i oceniać różne typy wypowiedzi, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym, zgodności z normami językowymi w zakresie poprawności językowej	P7U_U P7S_UW	U H, S
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
K_K08	charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.	P7U_K P7S_KR	U W, naucz.

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Podstawowe pojęcia języka: tekst, uzus, norma, system	2	2
C2	Norma językowa. Poziomy normy językowej współczesnej polszczyzny	2	1
C3	Innowacje językowe i kryteria ich oceny	2	1
C4	Poprawna polszczyzna – typy błędów językowych	2	2
C5	Nowomowa wczoraj i dziś	2	1
C6	Etyka słowa. Agresja i grzeczność językowa	1	1
C7	Estetyka języka i jego wulgaryzacja	1	1
C8	Zróżnicowanie współczesnej polszczyzny. Socjolekty	2	1
C9	Style współczesnej polszczyzny. Stylizacja	2	2
C10	Postawy Polaków wobec języka	2	1
C11	Zjawiska i tendencje współczesnej polszczyzny	2	1
C12	Leksyka współczesnej polszczyzny	2	2
C13	Frazeologia współczesnej polszczyzny	2	1
C14	Fleksja współczesnej polszczyzny: deklinacja i koniugacja	2	1
C15	Słowotwórstwo	2	1

C16	Składnia	2	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**30**	**20**

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	M5 – analiza tekstu źródłowego, praca z tekstem źródłowym	teksty

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F2 – obserwacja podczas zajęć / aktywność	P5 – wystąpienie

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia	
	F2	P5
K_W02		x
K_W03		x
K_U01	x	x
K_U07	x	x
K_K09		x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
K_W02	Student zna i rozumie miejsce i rolę polszczyzny w życiu społecznym i kulturalnym	Zna większość pojęć z zakresu współczesnego języka polskiego	Zna wszystkie wymagane pojęcia z zakresu współczesnego języka polskiego
K_W03	Na podstawowym poziomie zdaje sobie sprawę ze zmienności i złożoności języka, ale w minimalnym stopniu łączy je ze sobą	Dobrze uświadamia sobie zmienność i złożoność języka, łącząc ze sobą fakty językowe	Świetnie zdaje sobie sprawę ze zmienności i złożoności języka i bezbłędnie łączy ze sobą fakty językowe
K_U01	Wykonuje tylko niektóre zadania	Wykonuje większość wymaganych zadań	Wykonuje wszystkie wymagane zadania
K_U07	Rozpoznaje niektóre odmiany języka i typy wypowiedzi	Rozpoznaje większość odmian języka i typów wypowiedzi	Bezbłędnie rozpoznaje odmiany języka i typy wypowiedzi
K_K09	Rozpoznaje niektóre treści językowe i kulturowe z danego obszaru	Rozpoznaje większość treści językowych i kulturowych z danego obszaru i formułuje swoje stanowisko	Rozpoznaje wszystkie treści kulturowe i językowe z danego obszaru i konceptualizuje je w postaci interesujących wniosków

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Egzamin (test)

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Markowski A., 2006, *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa.
2. *Współczesny język polski*, 2001, red. J. Bartmiński, Lublin.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Jadacka H., 2006, *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa.
2. *Nowe formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce*, 2014, red. K. Kłosińska, Warszawa.
3. Ożóg K., 2007, *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku: wybrane zagadnienia*, Rzeszów.
4. Wilkoń A., 2000, *Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny*, Katowice.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem	30	20
Konsultacje	4	10
Czytanie literatury	20	20
Przygotowanie prezentacji	10	10
Przygotowanie pracy pisemnej	8	10
Opracowanie tekstów źródłowych i innych materiałów (wideo, audio)	15	15
Przygotowanie do ćwiczeń	10	15
Suma godzin:	**100**	**100**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**4**	**4**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr hab. Włodzimierz Moch
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	wlodzimierzmoch@gmail.com
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	II stopień
	Forma studiów	stacjonarna i niestacjonarna
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.8**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Historia języka polskiego**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Agnieszka A. Niekrewicz**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	**Studia stacjonarne**	**Studia niestacjonarne**
Semestr 3	**W**: 15	**W**: 8
	Ćw: 15	**Ćw: 8**
Liczba godzin ogółem	**30**	**16**

C - Wymagania wstępne

Brak.

D - Cele kształcenia

Wiedza	
CW1	Poszerzenie wiedzy o faktach mających wpływ na rozwój języka narodowego.
CW2	Poszerzenie wiedzy o różnych etapach rozwoju polszczyzny.
Umiejętności	
CU1	Rozwój umiejętności analizowania tekstów dawnych, rozpoznawania interpretowania wpływu czynników zewnętrznych i wewnętrznych na przemiany języka polskiego we wszystkich jego podsystemach.
Kompetencje społeczne	
CK1	Uświadomienie potrzeby krytycznego odbierania wyników badań naukowych.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)	**Kierunkowy efekt kształcenia**

Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną historii języka polskiego.	K_W01
EPW2	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi.	K_W03
EPW3	Student ma pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych językoznawczych, szczególnie zajmujących się historią języka polskiego.	K_W04
Umiejętności (EPU)		
EPU1	Słuchacz obserwuje, rozpoznaje i interpretuje wpływy czynników zewnątrzjęzykowych i wewnętrznojęzykowych na przemiany języka polskiego we wszystkich jego podsystemach.	K_U02, K_U03
EPU2	Student utrwala umiejętność czytania tekstów staropolskich oraz nabywa umiejętność ich analizy.	K_U08
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student potrafi krytycznie ocenić odbierane treści.	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Historia języka jako dyscyplina językoznawcza. Miejsce historii języka polskiego w obrębie językoznawstwa historycznego. Periodyzacja dziejów języka.	2	1
W2	Doba staropolska. Początki piśmiennictwa. Rozwój słownictwa polskiego w średniowieczu. Słowniki średniowieczne. Charakterystyka grafii prostej i złożonej. Geneza polskiego języka literackiego	2	1
W3	Doba średniopolska. Wynalazek druku. Rola pisarzy „złotego wieku" dla rozwoju języka polskiego. Język polski w ruchu reformacyjnym. Socjolekt szlachecki	2	1
W4	Doba nowopolska. Zasługi polskiego Oświecenia w dziejach języka. Znaczenie reformy oświaty. Rozwój leksykografii polskiej.	3	2
W5	Polszczyzna w okresie zaborów. Ogólna sytuacja języka polskiego w poszczególnych zaborach.	2	1
W6	Wpływ obcokrajowców na kształtowanie polszczyzny potocznej i języka elity państwowej.	2	1
W7	Język polski w czasie II wojny światowej i po jej zakończeniu.	2	1
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Leksyka prasłowiańska i staropolska we współczesnej polszczyźnie - charakterystyka	2	1
C2	Zmiany znaczeniowe w leksyce – analiza wybranych przykładów	2	1
C3	Wpływ języków obcych na warstwę leksykalną języka polskiego w poszczególnych dobach. Dyskusja nad klasyfikacją zapożyczeń	2	1
C4	Przeszłość zapisana w nazwach	2	1

C5	Analiza językowa i stylistyczna tekstów (fragmentów) z różnych epok, od średniowiecza do wieku XIX	7	4
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 Wykład informacyjny. M2 Wykład problemowy, konwersatoryjny połączony z dyskusją	

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2 obserwacja, aktywność	P1 egzamin ustny
Ćwiczenia	F2 obserwacja, aktywność	P1 egzamin ustny

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia	
	F2	P1	F2	P1
EPW1	x	x	X	X
EPW2	x	x	X	X
EPW3	x	x	X	X
EPU1	x	X	X	X
EPU2	x	x	X	X
EPK1	x	x	X	x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Student zna i rozumie w stopniu dostatecznym specyfikę przedmiotową i metodologiczną historii języka polskiego.	Student zna i rozumie w stopniu dobrym specyfikę przedmiotową i metodologiczną historii języka polskiego.	Student zna i rozumie w bardzo dobrym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną historii języka polskiego.
EPW2	Student zna i rozumie w stopniu dostatecznym powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi.	Student zna i rozumie w stopniu dobrym powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi.	Student zna i rozumie w stopniu bardzo dobrym powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi.
EPW3	Student ma w stopniu dostatecznym wiedzę o	Student ma w stopniu dobrym wiedzę o	Student ma pogłębioną w

	współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych językoznawczych, szczególnie zajmujących się historią języka polskiego.	współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych językoznawczych, szczególnie zajmujących się historią języka polskiego.	stopniu bardzo dobrym wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych językoznawczych, szczególnie zajmujących się historią języka polskiego.
EPU1	Słuchacz wnikliwie obserwuje, trafnie rozpoznaje i samodzielnie interpretuje wpływy różnych czynników na przemiany języka polskiego we wszystkich jego podsystemach	Słuchacz obserwuje, często trafnie rozpoznaje i z niewielką pomocą interpretuje wpływy różnych czynników na przemiany języka polskiego we wszystkich jego podsystemach	Słuchacz obserwuje, z pomocą próbuje rozpoznawać i interpretować wpływy niektórych czynników na przemiany języka polskiego we wszystkich jego podsystemach
EPU2	Student w bardzo dobrym stopniu umie czytać i samodzielnie analizować teksty staropolskie.	Student w dobrym stopniu umie czytać i z niewielką pomocą analizować teksty staropolskie.	Student z pomocą czyta i analizuje teksty staropolskie.
EPK1	Student krytycznie ocenia odbierane treści.	Student próbuje oceniać krytycznie odbierane treści.	Student uświadamia sobie wartość krytycznego odbioru, choć nie zawsze potrafi go realizować.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Egzamin ustny

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. I. Bajerowa, *Zarys historii języka polskiego 1939 – 2000*, Warszawa 2003.
2. S. Dubisz, *Język – historia – kultura (wykłady, studia, analizy),* Warszawa 2002.
3. Z. Klemensiewicz, *Historia języka polskiego, cz. 1 – 3*, Warszawa 1961 – 1972 (lub wydania następne).
4.T. Lehr-Spławiński, *Język polski . Pochodzenie, powstanie, rozwój*, Warszawa 1951.
5. Marian Kucała, Polszczyzna dawna i współczesna, Kraków 2000.
6. L. Moszyński, *Wstęp do filologii słowiańskiej*, Warszawa 2006.
7. B. Walczak, *Zarys dziejów języka polskiego*, Poznań 1995.
8. A. Wilkoń, Dzieje języka artystycznego w Polsce, Kraków 2000.
9. H. Wiśniewska, *Polszczyzna przez wieki*, Łódź 2009.
10. W. Wydra, W. R. Rzepka, *Chrestomatia staropolska*, Wrocław 1975.

Literatura zalecana / fakultatywna

1. S. Borawski, A. Furdal, *Wybór tekstów do historii języka polskiego*, Warszawa 1980.
2. S. Borawski, *Wprowadzenie do historii języka polskiego. Zagadnienia historiozoficzne*, Warszawa 2000.
3. D. Buttler, *Rozwój semantyczny wyrazów polskich*, Warszawa 1978.
4. M. Brzezina, *Polszczyzna Żydów*, Warszawa 1986.
5. *Barok w polskiej kulturze, literaturze i języku*, red. M. Stępień, S. Urbańczyk, Warszawa 1992.
6. A. Bruckner, *Początki i rozwój języka polskiego*, Warszawa 1974.
7. L. A. Jankowiak, *Prasłowiańskie dziedzictwo leksykalne we współczesnej polszczyźnie ogólnej*, Warszawa 1997.
8. Z. Krążyńska, T. Mika, *Kazania świętokrzyskie w perspektywie tekstowej i ogólnojęzykowej*, Poznań 2018.
9. T. Mika, *„Kazania świętokrzyskie" – od rękopisu do zrozumienia tekstu*, Poznań 2012.
10. A. Niekrewicz, *Rzeczowniki staropolskie we współczesnej polszczyźnie ogólnej*, Gorzów Wielkopolski 2011.
11. J. Ptaśnik, *Kultura włoska wieków średnich w Polsce*, Warszawa 1922.
12. H. Rybicka-Nowacka, *Szkice z dziejów języka literackiego,* Warszawa 1990.
13. K. Rymut, *Nazwiska Polaków*, Wrocław 1991.
14. K. Rymut, *Nazwy miast polskich*, Wrocław 1980.
15. E. Rzetelska-Feleszko, *Nazwy własne*, [w:] *Współczesny język polski,* red J. Bartmiński, Lublin 2001.
16. E. Skorupska-Raczyńska, *Progresywne zapożyczenia pochodzenia łacińskiego w polszczyźnie XIX wieku*, Gorzów 20
17. E. Skorupska-Raczyńska, *Dziewiętnastowieczne latynizmy progresywne w polszczyźnie XX wieku*, Gorzów 2001.
18. W. Taszycki, *Najdawniejsze zabytki języka polskiego*, Wrocław 1976.
19. J. Tazbir, *Reformacja, kontrreformacja, tolerancja*, Wrocław 1966.

20. S. Urbańczyk, *Prace z dziejów języka polskiego*, Wrocław 1979.
+ słowniki etymologiczne, historyczne i współczesne słowniki języka polskiego, Słownik prasłowiański, Słownik staropolski

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	15	8
Konsultacje	10	12
Czytanie literatury	25	30
Przygotowanie do egzaminu	25	25
Suma godzin:	**75**	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Agnieszka A. Niekrewicz
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	aniekrewicz@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	**II stopień**
	Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.9**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Dialektologia**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Joanna Rychter**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**W: 15 Ćw.: 15**	**W: 10 Ćw.: 10**
Semestr 2		
Semestr 3		
Semestr 4		
Semestr 5		
Semestr 6		
Liczba godzin ogółem	**30**	**20**

C - Wymagania wstępne

Znajomość gramatyki opisowej współczesnego języka polskiego.
Znajomość gramatyki historycznej języka polskiego.

D - Cele kształcenia

Wiedza	
CW1	przekazanie wiadomości o znaczeniu dialektologii i dialektografii w badaniach językoznawczych, przekazanie informacji z zakresu podstawowych metod dialektologicznych i terytorialnego zróżnicowania polszczyzny
CW1	omówienie terminologii dialektologicznej
CW1	przekazanie pogłębionej wiedzy o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych dialektologicznych
CW2	przekazanie informacji z zakresu folklorystyki (pojęcie folklor, dzieło folklorystyczne)
Umiejętności	

CU1	badanie językowo-stylistycznego kształtu materiałów gwarowych
CU2	dostrzeganie i interpretowanie różnic językowych ujawniających się w mowie i tekstach mieszkańców różnych regionów krajów
CU3	samodzielne poszukiwanie materiałów gwarowych (w Internecie), korzystanie z Kompendium internetowego pod red. H. Karać
CU4	referowanie przekrojowych tematów z zakresu dialektologii z zastosowaniem wiedzy z różnych dyscyplin naukowych
Kompetencje społeczne	
CK1	rozwój świadomości ciągłej potrzeby uczenia się i ochrony dziedzictwa narodowego i regionalnego/lokalnego
CK2	ćwiczenie pracy w grupach polegającej na krytycznym odbiorze regionalnych treści kulturowych

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę dialektografii i dialektologii, ma pogłębioną wiedzę o specyfice tych dziedzin językoznawstwa	K_W01
EPW2	zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie i zaawansowaną metodologię oraz terminologię z zakresu dialektologii (i wybrane elementy folklorystyki)	K_W02
EPW3	zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi (historią, folklorystyką)	K_W03
EPW4	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych dialektologicznych	K_W04
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	posiada pogłębione umiejętności wyszukiwania, oceniania służące analizie tekstów gwarowych	K_U01
EPU2	umie krytycznie analizować prace badawcze z zakresu dialektologii, rozwijać zawarte w nich tezy, formułować i analizować problemy badawcze oraz prowadzić dyskusje naukowe	K_U04
EPU3	posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	K_U05
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza wypełniania zobowiązań społec inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska lokalnego	K_K02
EPK2	krytycznego odbioru regionalnych treści kulturowych przy rozumieniu konieczności zachowania regionalnej tożsamości	K_K07
EPK3	krytycznej oceny odbieranych treści z zakresu kultury regionalnej	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Przedmiot i znaczenie dialektologii, badania dialektologiczne i folklorystyczne w Polsce. Podstawowe pojęcia z dialektologii.	2	2

W2	Mazurzenie i zjawiska pokrewne (geografia, przyczyny)	2	2
W3	Spółgłoski w dialektach	2	1
W4	Samogłoski ustne	2	1
W5	Samogłoski nosowe	2	1
W6	Fonetyka międzywyrazowa i grupy spółgłoskowe w dialektach	2	1
W7	Podział dialektów polskich. Najważniejsze cechy językowe różniące dialekty. Gwary i dialekty przejściowe	3	2
	Razem liczba godzin wykładów	15	10

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Dialekt wielkopolski	2	1
C2	Dialekt śląski	2	1
C3	Dialekt małopolski	2	1
C4	Dialekt mazowiecki	2	2
C5	Dialekt (regiolekt, etnolekt) kaszubski	2	2
C6	Gwara ludowa w literaturze pięknej. Język folkloru. Dialekt a interdialekt poetycki	2	1
C7	Język mieszkańców wsi dziś. Stan, sytuacja i perspektywy dialektów i gwar ludowych	2	1
C8	Analiza fonetyczno-fleksyjna wybranych tekstów gwarowych	1	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	10

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	**M1 - Metoda podająca** –wykład informacyjny, referat, **M3 – Metoda eksponująca –** prezentacja materiału audiowizualnego	projektor, głośniki, laptop
Ćwiczenia	**M5 – Metoda praktyczna** – przegląd literatury przedmiotu, przegląd słowników i pomocy dydaktycznych, wygłoszenie referatu przez	magnetofon, słowniki, encyklopedie, atlasy tekstów

	studenta, wypowiedź ustna, analiza tekstów naukowych, analiza tekstu gwarowego w postaci dźwiękowej i transkrybowanej	gwarowych

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	**F2 –** obserwacja/aktywność	**P2 –** kolokwium (ustne)
Ćwiczenia	**F2 –** obserwacja/aktywność **F4** – wypowiedź/wystąpienie	**P2 –** kolokwium (ustne)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	F2 – obserwacja /aktywność	**P2 – kolokwium (ustne)**	**F2 – obserwacja/aktywność**	**F4 – wypowiedź/wystąpienie**	**P2 – kolokwium (ustne)**	….	….	….	…	…	..	..	..
EPW1	x	x	x	x	x								
EPW2	x	x	x	x	x								
EPW3	x	x	x	x	x								
EPW4	X	X	X	X	X								
EPU1	x	x	x	x	x								
EPU2	x	x	x	x	x								
EPU3	x	x	x	x	x								
EPK1	x		x										
EPK2	x		x										
EPK3	X		X										

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Ma podstawową wiedzę o specyfice dialektologii i dialektografii	Ma rozszerzoną wiedzę o specyfice dialektologii i dialektografii	Ma pełną wiedzę o specyfice dialektologii i dialektografii
EPW2	Zna wybrane terminy z zakresu dialektologii	Zna większość terminów z zakresu dialektologii	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu dialektologii
EPW3	Ma podstawową wiedzę na temat powiązań dialektologii z innymi naukami	Ma rozszerzoną wiedzę na temat powiązań dialektologii z innymi naukami	Ma pogłębioną wiedzę na temat powiązań dialektologii z innymi naukami
EPW4	ma podstawową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i	ma rozszerzoną wiedzę o współczesnych dokonaniach,	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych

	szkołach badawczych dialektologicznych	ośrodkach i szkołach badawczych dialektologicznych	dialektologicznych
EPU1	posiada umiejętność znalezienia w tekstach gwarowych podstawowych cech gwarowych	posiada umiejętność znalezienia w tekstach gwarowych większości cech gwarowych	posiada umiejętność znalezienia w tekstach gwarowych wszystkich cech gwarowych
EPU2	Czyta ze zrozumieniem prace badawcze z zakresu dialektologii	Umie krytycznie analizować większość prac badawczych z zakresu dialektologii	Umie krytycznie analizować wszystkie prace badawcze z zakresu dialektologii
EPU3	Umie integrować częściowo wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych	Umie integrować większość wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych	Umie integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych
EPK1	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza prac na rzecz środowiska lokalnego	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza rozwijan kompetencji polonistycznych i prac na rzecz środowiska lokalnego	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza rozwijania kompetencji polonistycznych i jej zastosowanie w działalności zawodowej oraz pozazawodowej, zwłaszcza w pracach na rzecz środowiska lokalnego
EPK2	gotów do krytycznego odbioru regionalnych treści kulturowych, przy rozumieniu konieczności zachowania korzeni swojej tożsamości	gotów do krytycznego odbioru regionalnych treści kulturowych, przy rozumieniu konieczności zachowania korzeni swojej tożsamości i rozumieniu skutków niezachowania tożsamości narodowej	gotów do krytycznego odbioru regionalnych treści kulturowych, choć rozumie konieczność zachowania korzeni swojej tożsamości, skutki niezachowania tożsamości narodowej i mechanizmy konieczne do jej zachowania
EPK3	krytycznie ocenia niektóre odbierane treści z zakresu kultury regionalnej	krytycznie ocenia liczne odbierane treści z zakresu kultury regionalnej	krytycznie ocenia wszystkie odbierane treści z zakresu kultury regionalnej

J – Forma zaliczenia przedmiotu

ZALICZENIE Z OCENĄ

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. K. Dejna, *Atlas polskich innowacji dialektalnych*, Warszawa Łódź 1981.
2. K. Dejna, *Dialekty polskie*, Wrocław 1973.
3. S. Urbańczyk, *Zarys dialektologii polskiej*, Warszawa 1972.
4. www.dialektologia.uw.edu.pl (podręcznik multimedialny pod redakcją Haliny Karaś)
5. Barbara Bartnicka-Dąbkowska, *Podstawowe wiadomości z dialektologii polskiej z ćwiczeniami*, Warszawa, 1959.
6. J. Bartmiński, *O języku folkloru*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1973.
7. J. Bartmiński, *Folklor, język, poetyka*, Wrocław 1990.
8. J. Bartmiński, *O derywacji stylistycznej. Gwara ludowa w funkcji języka artystycznego*, Lublin 1978.
9. J. S. Bystroń, *Kultura ludowa*, Warszawa 1947.
10. *Słownik folkloru polskiego*, pod red. J. Krzyżanowskiego, Warszawa 1965

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. H. Koneczna, *Co to jest mazurzenie*?, Poradnik Językowy 1953, nr 9, s. 1-17.

2. T. Milewski, *Chronologia i przyczyny mazurzenia*, w: T. Milewski: *Z zagadnień językoznawstwa ogólnego i historycznego*, Warszawa 1963.
3. A. Skudrzyk i E. Rudnickia-Fira, *Dialektologia. Materiały pomocnicze. Konteksty socjolingwistyczne i etnolingwistyczne*, Katowice 2010.
4. Z. Stieber, *Zadania polskiej dialektologii*, BPTJ z. XI, s. 155-161.
5. K. Handke, *Osiągnięcia polskiej dialektologii w latach 1918-78*, w: *Język i językoznawstwo polskie w sześćdziesięcioleciu niepodległości (1918-1978)*, Ossolineum 1982, s. 97-106.
6. D. Simonides, *Pojęcie „folklor" w myśli europejskiej*, w: *Folklorystyka*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Opolskiego, Opole 1995, s. 5-24.
7. W. Steffen, *Rozwój p', b', v', f' w dialekcie warmińskim*, „Język Polski" 1982, z. 1, s. 24-28.
8. K. Rymut, *Uproszczenie grupy „chw" w „ch" w staropolszczyźnie*, w: Opuscula polono-slavica, Wrocław 1979, s. 321-24.
9. S. Bąk, *Zróżnicowanie narzecza Śląskiego (próba podziału i charakterystyki dialektów śląskich)*, Pol. Tow. Ludoznawcze. Prace i Materiały Etnograficzne, Lublin-Wrocław-Kraków 1963, t. XXIII, s. 271.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	20
Konsultacje	10	13
Czytanie literatury	20	20
Przygotowanie notatek	6	7
Przygotowanie referatów	6	7
Wyszukiwanie tekstów gwarowych	6	7
Przygotowanie do sprawdzianu ustnego	20	20
Kwerenda biblioteczna	2	6
Suma godzin:	**100**	**100**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**4**	**4**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Joanna Rychter
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	jychter@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II stopień
	Forma studiów	stacjonarna i niestacjonarna
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.10**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Językoznawstwo ogólne**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**język polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Maria Maczel**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 3	**W**: 30 (liczba)	**W**: 18
Liczba godzin ogółem	**30**	**18**

C - Wymagania wstępne

Ukończenie studiów pierwszego stopnia

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Pogłębienie wiedzy studentów z zakresu językoznawstwa ogólnego – na temat cech języka i jego funkcji, rozumienia podstawowej terminologii nauk o języku.
CW2	Przybliżenie poszczególnych dyscyplin, kierunków w językoznawstwie.
	Umiejętności
	Kompetencje społeczne
CK1	Uświadomienie studentom potrzeby samokształcenia, podnoszenia kompetencji w zakresie językoznawstwa.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)	**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)	

EPW1	Poznaje istotę języka, jego cechy, strukturę systemu językowego, różnorodne funkcje języka.	K_W01 K_W02
EPW2	Poznaje rozwój i zróżnicowanie języka na różnych płaszczyznach.	K_W05
EPW3	Poznaje dzieje językoznawstwa, rozwój poszczególnych kierunków (dawnych, współczesnych) i różnorodnych metod badawczych.	K_W03 K_W05
Umiejętności (EPU…)		
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Uświadomienie potrzeby podnoszenia swoich kompetencji w zakresie językoznawstwa	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Językoznawstwo jako dyscyplina naukowa. Kryteria podziału dyscyplin językoznawczych.	2	2
W2	Człowiek a znaki. Pojecie języka, język jako system znaków konwencjonalnych.	2	1
W3	Tekst mówiony i pisany. Historia pisma.	2	1
W4	Funkcje języka i wypowiedzi. Podstawowe schematy aktów komunikacyjnych. Typy aktów mowy.	4	2
W5	Struktura systemu językowego. Podsystem fonologiczny, morfologiczny składniowy.	4	2
W6	O znaczeniu w języku. Wieloznaczność. Relacje znaczeniowe między wyrazami.	2	2
W7	Wewnętrzne zróżnicowanie języka. Zróżnicowanie regionalne, środowiskowe, funkcjonalne. Zróżnicowanie języka a norma.	4	2
W8	Z dziejów myśli językoznawczej. Strukturalizm, gramatyka transformacyjno-generatywna, deskryptywizm, językoznawstwo kognitywne.	4	3
W9	Kontakty miedzy językami.	2	1
W10	Pogranicza językoznawstwa. Socjolingwistyka, pragmatyka językowa, psycholingwistyka, etnolingwistyka.	4	2
		30	18

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny, problemowy, konwersatoryjny	Fragmenty tekstów naukowych

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2 obserwacja, aktywność	P1 egzamin ustny

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	
	F2	P1.

EPW1	x	x
EPW2	x	x
EPW3	x	x
EPK1	x	x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Student wykazuje podstawową orientację w rozumieniu istoty języka, potrafi określić jego najważniejsze cechy i funkcje.	Student dobrze określa istotę języka, potrafi wskazać i omówić jego cechy odróżniające go od innych systemów komunikacyjnych. Wskazuje różnorodne funkcje języka jako narzędzia komunikacji.	Student ma poszerzoną wiedzę dotyczącą rozumienia istoty języka, jego cech odróżniających go od innych systemów komunikacyjnych. Posługuje się właściwą terminologią w przedstawianiu jego różnorodnych funkcji. Zdaje sobie sprawę z wartości języka.
EPW2	Student posiada podstawową wiedzę dotyczącą struktury języka, jego podsystemów i zróżnicowania.	Student potrafi opisać strukturę języka, jego podsystemy, wykorzystuje właściwą terminologię. Dosyć dobrze orientuje się w zróżnicowaniu języka.	Student bardzo dobrze zna hierarchiczną budowę języka. Przyswoił sobie terminologię pozwalającą przedstawić jego podsystemy. Potrafi omówić bogactwo, zróżnicowanie polszczyzny.
EPW3	Student ma wystarczającą orientację w rozwoju językoznawstwa dawniej i dziś, potrafi w pewnym stopniu przedstawić istotę dyscyplin z pogranicza językoznawstwa.	Student potrafi właściwie przedstawić rozwój językoznawstwa dawniej i dziś, metodologie stosowane w różnych szkołach. Charakteryzuje dyscypliny z pogranicza językoznawstwa.	Student ma wiedzę na temat rozwoju językoznawstwa. Przestawiając dzieje myśli językoznawczej posługuje się właściwą terminologią. Potrafi omówić różne metodologie wykorzystywane w badaniach prowadzonych przez językoznawców. Dobrze orientuje się w dyscyplinach z pogranicza językoznawstwa.
EPK1	Ma świadomość braków w zakresie wiedzy dotyczącej językoznawstwa ogólnego, rozumie potrzebę podnoszenia swoich kompetencji.	Student dobrze zorientowany w dziedzinie językoznawstwa zdaje sobie sprawę z potrzeby poszerzania, uzupełniania swojej wiedzy.	Student mimo zgłębionego poznania przedmiotu ma świadomość potrzeby systematycznej pracy i ciągłego podnoszenia własnych kwalifikacji.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

egzamin

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. I. Bobrowski, *Zaproszenie do językoznawstwa*, Kraków 1998.
2. *Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*, red. E. Polański, Wrocław 1993 i nast.
3. *Encyklopedia języka polskiego*, red. S. Urbańczyk, Wrocław 1991.
4. A. Furdal, *Językoznawstwo otwarte*, Wrocław 1993.

5. R. Grzegorczykowa, *Wstęp do językoznawstwa*, Warszawa 2007
6. E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, *Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia*, Gdańsk 2000 i nast.
7. T. Milewski, Językoznawstwo ogólne, Warszawa 1987.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Bunting K. D., *Wstęp do lingwistyki*, Warszawa 1989.
2. Heinz A., *Dzieje językoznawstwa w zarysie*, Warszawa 1978
3. *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*, pod red. E. Tabakowskiej, Kraków 2001.
4. Majewicz A., *Języki świata i ich klasyfikowanie*, Warszawa 1989.
5. *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Wrocław 1993.2.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	20
Konsultacje	10	10
Czytanie literatury	30	35
Przygotowanie do egzaminu	30	35
Suma godzin:	**100**	**100**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**4**	**4**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Maria Maczel
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	mariamaczel@wp.pl
Podpis	

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.11**

Wydział	Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Poziom studiów	Drugiego stopnia
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Komunikacja kulturowa**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Polski**
5. Rok studiów	**pierwszy**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Włodzimierz Moch**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 2	**W.**: 15	**W.**: 8
Liczba godzin ogółem	**15**	**8**

C - Wymagania wstępne

brak

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	poznanie podstawowych pojęcia z zakresu komunikacji społecznej, a zwłaszcza kulturowej i medialnej
CW2	poznanie wybranych teorii z zakresu komunikacji kulturowej i medialnej
	Umiejętności
CU1	porozumiewanie się z innym, z wykorzystaniem różnych sposobów i technik komunikacji
CU2	posługiwanie się zdobytą wiedzą w analizie i ocenie zjawisk społecznych i kulturowych
	Kompetencje społeczne
CK1	wypowiadanie się, komunikowanie z innymi i rozwiązywanie problemów jako elementy sprzyjające samoocenie stopnia zdobytej wiedzy i umiejętności

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

symbol efektów kształcenia dla kierunku	**Nazwa efektów kształcenia**	**Kod składnika opisu z charakterystyk poziomów w PRK po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 –**	**Oznaczenie stosownym symbolem czy efekt odnosi się do charakterystyk uniwersalnych, charakterystyk obszarowych,**

		poziomy 6-7	**inżynierskich lub nauczycielskich.**
1.	**2.**	**3.**	**4.**
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
K_W01	zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną komunikologii, a także jej osiągnięcia oraz kierunki rozwoju;	P7U_W P7S_WG	U W, H
K_W02	zna i rozumie w pogłębionym terminologię z zakresu komunikologii	P7U_W P7S_WG	U W, H, S, naucz.
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
K_U01	wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać, syntetyzować, twórczo interpretować oraz prezentować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych;	P7U_U P7S_UW	U W, naucz.
K_U02	formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych;	P7U_U P7S_UW	U W, H
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
K_K01	krytycznej oceny odbieranych treści;	P7U_K P7S_KK	U W

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W 1	**Podstawowe pojęcia komunikacji kulturowej** ▪ Czym jest komunikacja kulturowa ▪ Komunikowanie a kultura ▪ Natura i elementy procesu komunikowania	2	1
W 2	**Tożsamość a komunikowanie** ▪ Tożsamość jako efekt procesu komunikowania ▪ Różne rodzaje tożsamości	2	1
W 3	**Komunikowanie werbalne i niewerbalne** ▪ Język jako najważniejszy filar kultury ▪ Style komunikowania werbalnego ▪ Rodzaje komunikowania niewerbalnego ▪ Cechy komunikacji niewerbalnej	4	3
W 4	**Wybrane teorie komunikowania kulturowego** ▪ Teoria adaptacji Williama Gudykunsta ▪ Systemowa teoria komunikacji Young Yun Kim ▪ Teoria kodów językowych Gerry Philipsena ▪ Teoria negocjowania twarzy Stelli Ting-Toomey	4	2
W 5	**Płeć w języku i kulturze** ▪ Feminizm a badanie kultury ▪ Kobiety i mężczyźni – podobieństwa i różnice w komunikowaniu się	3	1

	▪ Modele i rola miłości w związkach kobiet z mężczyznami		
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M5 – analiza tekstu źródłowego, praca z tym tekstem	laptop, projektor

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	M1- wykład informacyjny	P3 – ocena podsumowująca wszelką aktywność studenta

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	
	F4	P3
K_W01		x
K_W02		x
K_U01	x	x
K_U02	x	x
K_K01		x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
K_W01	Zna wybrane terminy z zakresu przedmiotu komunikacja kulturowa i potrafi je zastosować	Zna większość terminów z zakresu przedmiotu komunikacja kulturowa i potrafi je zastosować	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu przedmiotu komunikacja kulturowa i potrafi je zastosować
K_W02	Nie do końca biegle posługuje się językiem w komunikowaniu się	Poprawnie posługuje się językiem w komunikowaniu się	Biegle posługuje się językiem w komunikowaniu się
K_U01	Znajduje niektóre informacje i dokonuje ich powierzchownej analizy	Dorze wyszukuje informacje i dokonuje ich właściwej analizy i oceny	Wyszukuje wszystkie potrzebne informacje i dokonuje ich właściwej oceny oraz krytycznej analizy
K_U02	Przeprowadza podstawowe badania w zakresie komunikacji kulturowej	Opracowuje i przeprowadza rzetelne badania w zakresie komunikacji kulturowej	Opracowuje i przeprowadza całościowe badania w zakresie komunikacji kulturowej
K_K01	Niesystematycznie dokonuje oceny swojej wiedzy i poziomu umiejętności	Systematycznie dokonuje oceny swojej wiedzy i poziomu umiejętności, ale nie zawsze wyciąga właściwe wnioski	Systematycznie dokonuje oceny swojej wiedzy i poziomu umiejętności, co skutkuje rozwojem osobistym

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa

1. Gdula M., 2009, *Trzy dyskursy miłosne*, Warszawa.
2. Szopski M., 2005, *Komunikowanie międzykulturowe*, Warszawa.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Anusiewicz J., 1994, *Lingwistyka kulturowa: zarys problematyki*, Wrocław.
2. Anusiewicz J., 1994, *Płeć w języku i kulturze*, Wrocław.
3. Bartmiński J., *Stereotypy mieszkają w języku. Studia etnolingwistyczne*, Lublin 2007; 2009.
4. Benedict R., 1999, *Wzory kultury*, Warszawa.
5. Birhenbihl V.F., 1998, *Sygnały ciała*, Wrocław.
6. Boski P., Jarymowicz M., Malewska-Peyere H. 1992, *Tożsamość a odmienność kulturowa*, Warszawa.
7. Hall E. T., 1978, *Ukryty wymiar*, Warszawa.
8. Hall E. T., 1987, *Bezgłośny język*, Warszawa.
9. Nęcki Z., 2000, *Komunikacja międzyludzka*, Kraków
10. Steward J. (red.), 2000, *Mosty zamiast murów. O komunikowaniu się między ludźmi*, Warszawa.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem	15	8
Konsultacje	4	8
Czytanie literatury	25	30
Przygotowanie prezentacji	8	10
Przygotowanie do ćwiczeń	5	5
Opracowanie tekstów źródłowych i innych materiałów (wideo, audio)	12	12
Suma godzin:	**75**	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr hab. Włodzimierz Moch
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	wlodzimierzmoch@gmail.com
Podpis	

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.12**
Wydział	Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Poziom studiów	Drugiego stopnia
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Pogranicza i kontakty językowe**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**Przedmiot kierunkowy**
4. Język przedmiotu	**Polski**
5. Rok studiów	**Drugi**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Włodzimierz Moch**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	**Studia niestacjonarne**
Semestr 4	W. 15, Ćw.: 15
Liczba godzin ogółem	**30**

C - Wymagania wstępne

Bez wymagań

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Poznanie podstawowych pojęć z zakresu badań nad kontaktem językowym na pograniczu
CW2	Zdobycie uporządkowanej podstawowej wiedzy z zakresu badań nad kontaktem językowym
	Umiejętności
CU1	Krytyczna analiza tekstów mówionych pod kątem treściowym i językowym
CU2	Krytyczna analiza tekstów badawczych z zakresu badań nad kontaktem językowym na pograniczu
	Kompetencje społeczne
CK1	Wrażliwość etyczna, empatia i otwartość wobec ludzi odmiennych etnicznie i kulturowo

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

symbol efektów kształcenia dla kierunku	**Nazwa efektów kształcenia**	**Kod składnika opisu z charakterystyk poziomów w PRK po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 –**	**Oznaczenie stosownym symbolem czy efekt odnosi się do charakterystyk uniwersalnych, charakterystyk obszarowych,**

		poziomy 6-7	**inżynierskich lub nauczycielskich.**
1.	**2.**	**3.**	**4.**
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
K_W02	terminologię i pojęcia z zakresu badań nad pograniczami i kontaktami językowymi	P7U_W P7S_WG	U W, H, S, naucz.
K_W03	powiązania nauk filologicznych (zwłaszcza dialektologii) z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z historią i socjologią	P7U_W P7S_WG	U W, H, S, naucz.
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
K_U01	stosować wiedzę filologiczną z zakresu badań nad kontaktem językowym	P7U_U P7S_UW	U W, naucz.
K_U07	analizować krytycznie, interpretować i oceniać różne typy wypowiedzi, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym, zgodności z normami językowymi i edytorskimi oraz innymi wymogami;	P7U_U P7S_UW	U H, S
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
K_K08	charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.	P7U_K P7S_KR	U W, naucz.

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach niestacjonarnych**
W1	Podstawowe pojęcia: pogranicze, kontakt językowy, wielojęzyczność (bilingwizm), dyglosja, interferencja	4
W2	Przegląd metod badawczych	4
W3	Badania na pograniczu wschodnim: polszczyzna północno- i południowo-kresowa	3
W4	Badania na pograniczu zachodnim: nowe gwary mieszane, polszczyzna przesiedleńców, integracja językowa	4
	Razem liczba godzin wykładów	15

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach niestacjonarnych**
C1	Analiza nagrań (tekstów) z pogranicza wschodniego (polszczyzna kresowa)	4
C2	Analiza nagrań (tekstów) różnych odmian polszczyzny z pogranicza zachodniego	4
C3	Referaty lub prezentacje multimedialne i dyskusja nad nimi	7
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M2 – wykład z elementami analizy źródłowej i dyskusji	laptop, projektor
Ćwiczenia	M5 – praca z tekstem źródłowym	teksty

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F4 dyskusja, opis prezentacji multimedialnej	P3 ocena podsumowująca
Ćwiczenia	F2 obserwacja podczas zajęć / aktywność, F4 wypowiedź w dyskusji	P5 wystąpienie – interpretacja tekstu

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia	
	F4	P3	F2	P5
K_W01		x		x
K_W02		x		x
K_W01	x	x	x	x
K_W02	x	x	x	x
K_K01		x		x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
K_W01	Student ogólnie zna wybrane pojęcia i terminy z zakresu badań nad kontaktem językowym	Zna większość pojęć i terminów z zakresu badań nad kontaktem językowym	Student zna wszystkie wymagane pojęcia i terminy z zakresu badań nad kontaktem językowym
K_W02	Student ogólnie wyjaśnia powiązania nauk filologicznych z innymi dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza historią i socjologią	Student wyjaśnia powiązania nauk filologicznych z innymi dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z historią i socjologią	Student szczegółowo wyjaśnia powiązania nauk filologicznych z innymi dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z historią i socjologią
K_U01	Student wybiórczo stosuje wiedzę filologiczną z zakresu badań nad kontaktem językowym	Student umiejętnie stosuje wiedzę filologiczną z zakresu badań nad kontaktem językowym	Student w wysokim stopniu stosuje wiedzę filologiczną z zakresu badań nad kontaktem językowym
K_K02	Student ma słabo rozwinięte umiejętności badawcze służące analizie tekstów mówionych zróżnicowanych językowo	Student ma dobre umiejętności badawcze służące analizie tekstów mówionych zróżnicowanych językowo	Student ma bardzo dobrze rozwinięte umiejętności badawcze służące analizie tekstów mówionych zróżnicowanych językowo
K_K01	Rozumie położenie i mowę osób zamieszkałych na pograniczu, ale nie wykazuje empatii względem nich	Rozumie położenie i mowę osób zamieszkałych na pograniczu i akceptuje ich odmienność etniczną i	Świetnie rozumie położenie i mowę osób zamieszkałych na pograniczu i w pełni akceptuje ich odmienność

		kulturową	etniczną i kulturową

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

3. Smułkowa E., 2016, *Moje pogranicza w historii, języku i wspomnieniach*, Warszawa.
4. Zielińska A., 2013, *Mowa pogranicza. Studium o językach i tożsamościach w regionie lubuskim*, Warszawa.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. *Pograniczność i pogranicza w perspektywie nauk społecznych i humanistycznych*, 2015, red. W. Chlebda, I. Dobrotova, Opole.
2. Kurzowa Z., 1993, *Język polski Wileńszczyzny i kresów północno-wschodnich XVI-XX w.*, Warszawa-Kraków.
3. Kłoskowska A., 2005, *Kultury narodowe u korzeni,* Warszawa.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem	16
Konsultacje	5
Czytanie literatury	8
Przygotowanie prezentacji	6
Przygotowanie pracy pisemnej	5
Przygotowanie do ćwiczeń	10
Suma godzin:	**50**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**2**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr hab. Włodzimierz Moch
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	wlodzimierzmoch@gmail.com
Podpis	

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.13**

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	Drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Dzieje języka artystycznego**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**język polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Maria Maczel**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 2	**W**: 15	**W**: 9
Liczba godzin ogółem	**15**	**9**

C - Wymagania wstępne

Ukończenie studiów pierwszego stopnia.

D - Cele kształcenia

Wiedza	
CW1	Przekazanie wiedzy o rozwoju języka artystycznego w dobie staropolskiej, średniopolskiej, nowopolskiej.
Umiejętności	
Kompetencje społeczne	
CK1	Motywowanie studentów do samodzielnego poszukiwania i zdobywania wiedzy.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student zna podstawową terminologię związaną z językiem (stylem) artystycznym i zna jego wyznaczniki.	K_W02
EPW2	Student posiada rozszerzoną wiedzę o podstawowych założeniach epoki (prądach, nurtach literackich), ich wpływie na kształt językowy epoki.	K_WO1 K_WO4 K_WO5

Umiejętności (EPU…)		
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student ma świadomość potrzeby samodzielnej pracy nad własnym rozwojem.	K_K01 K_KO2

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Pojęcie języka (stylu) artystycznego. Geneza i rozwój.	1	1
W2	Osiągnięcia językowe i stylistyczne literatury Średniowiecza i Odrodzenia. (Zasługi J. Kochanowskiego w rozwoju języka artystycznego).	3	1
W3	Konceptyzm, marinizm, literatura sarmacka w Baroku. Klasycyzm, sentymentalizm, rokoko, styl retoryczny i potoczny w literaturze Oświecenia.	2	1
W4	Język i styl twórczości romantycznej. Znaczenie języka i stylu poetyckiego A. Mickiewicza w rozwoju polszczyzny.	2	1
W5	Język i styl w literaturze pozytywizmu. Kierunki literackie i ich poetyki w Młodej Polsce.	2	1
W6	Ugrupowania poetyckie, język prozy i dramatu w Dwudziestoleciu.	2	2
W7	Zróżnicowanie języka i stylu w literaturze współczesnej	3	2
	Razem liczba godzin wykładów	15	9

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	Wykład informacyjny, konwersatoryjny.	Testy artystyczne (bądź ich fragmenty) z różnych okresów literackich.

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2 obserwacja, aktywność	P2 rozmowa podsumowująca przedmiot

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	
	F2	P2
EPW1	x	x
EPW2	x	x
EPK1	x	x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
	Ocena		
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Student zna w podstawowym stopniu	Student zna większość terminów dotyczących	Student zna wymagane terminy związane z językiem (stylem)

	terminy związane językiem (stylem artystycznym) i potrafi wskazać jego najważniejsze wyznaczniki.	języka (stylu) artystycznego.	artystycznym, potrafi się nimi właściwie posługiwać.
EPW2	Student wybiórczo opanował wiedzę dotyczącą założeń epoki i ich wpływu na rozwój języka artystycznego.	Student dobrze zna najważniejsze założenia poszczególnych okresów literackich i zdaje sobie sprawę z ich wpływu na kształt językowy utworów.	Student ma poszerzoną wiedzę o rozwoju języka artystycznego w poszczególnych epokach, umie wskazać jego właściwości. Ma świadomość języka jako fundamentu dzieła literackiego.
EPK1	Student rozumie potrzebę samodzielnego zdobywania wiedzy, ale nie zawsze to realizuje.	Student rozumie potrzebę zdobywania wiedzy i stara się ją poszerzać.	Student wykazuje się samodzielnością w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. J. Kida, *Stylistyka, styl i język artystyczny w edukacji polonistycznej*, Rzeszów 1998.
2 .*Nauka o języku dla polonistów*, pod red. S. Dubisza, Warszawa 1994.
3. T. Skubalanka, *Historyczna stylistyka. Przekroje*, Wrocław 1984.
4. E. Sławkowa, B. Witosz, M. Wojtak, *Język artystyczny*, [w:] *Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski*, red. S. Gajda, Opole 2001, s. 243 – 293.
5. B. Walczak, *Zarys dziejów języka polskiego*, Poznań 1995.
5. A. Wilkoń, *Dzieje języka artystycznego Polsce,* Kraków 2004
6. Historie literatury polskiej różnych epok, słowniki literatur różnych epok.

Literatura zalecana / fakultatywna:

Niektóre monografie warsztatu artystycznego pisarzy i poetów wskazywane na bieżąco.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem	15	10
Konsultacje	10	10
Czytanie literatury	30	35
Przygotowanie do rozmowy podsumowującej	20	20
Suma godzin:	**75**	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Maria Maczel
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	mariamaczel@wp.pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	**II stopień**
	Forma studiów	**stacjonarna i niestacjonarna**
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.14**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Język pisarzy**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**język polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**prof. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Semestr 3	**Wykłady**: 15/8; **Ćwiczenia**: 15/8.
Liczba godzin ogółem	**30 st./16 nst.**

C - Wymagania wstępne

Podstawy wiedzy o literaturze wynikające z programu szkoły ponadgimnazjalnej.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie wiedzy o badaniach nad językiem pisarzy.
CW2	Poznanie różnych metodologii badawczych pozwalających na omówienie języka autorów.
	Umiejętności
CU1	Student umie analizować prace innych autorów dotyczące języka pisarzy.
CU2	Student umie dokonywać analizy fragmentów tekstów artystycznych, wykorzystując różne sposoby analizy.
	Kompetencje społeczne
CK1	Student uświadamia sobie potrzebę ciągłego rozwijania kompetencji polonistycznych.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)	**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)	

EPW1	Student ma wiedzę o specyfice przedmiotu, zna podstawową terminologię i metodologię badań nad językiem pisarzy.	K_W01 K_WO2
EPW2	Student wie, jaka jest rola języka w utworach literackich i zna właściwości języka wybranych pisarzy.	K_WO4
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student umie dokonać analizy (także krytycznej) prac innych autorów.	K_U01
EPU2	Student ma umiejętności filologiczne w zakresie analizy i interpretacji tekstów określonych autorów.	K_UO2 K_UO5
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i podnoszenia swoich kompetencji polonistycznych	K_K01 K_KO2

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin**	
W1	Językowy obraz świata; interpretacja stylistyczna	2	1
W2	Style języka polskiego: podział stylów według T. Skubalanki	2	1
W3	Style prozy narracyjnej XIX wieku	2	1
W4	Adam Mickiewicz – jego życie i twórczość. Wybrana analiza stylistyczna i językowa jego twórczości	2	1
W5	Język wybranych twórców współczesnych	2	1
W6	Eliza Orzeszkowa – jej życie i twórczość. Wybrana analiza stylistyczna i językowa jej twórczości (powieść *Nad Niemnem*; opowiadania)	2	1
W7	Stylistyczna funkcja barw i dźwięków w wybranych utworach (*Pan Tadeusz*, *Nad Niemnem*, *Faraon*)	3	2
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin**	
C1	Analiza stylu komunikacji na różnych jej płaszczyznach	2	1
C2	Analiza stylu artystycznego	2	1
C3	Proza XIX wieku i jej style, analiza przykładów	3	2
C4	Analiza stylu pisarzy na wybranych przykładach	8	4
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	wykład informacyjny, konwersatoryjny	Fragmenty tekstów z literatury źródłowej i literatury naukowej.
Ćwiczenia	Praca z tekstem, prezentacja wybranych zagadnień, możliwość wygłoszenia referatu	Fragmenty monografii naukowych, artykuły naukowe, teksty literackie.

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2 obserwacja podczas zajęć/ aktywność	P2 rozmowa podsumowująca przedmiot
Ćwiczenia	F2 obserwacja podczas zajęć / aktywność	P3 ocena powstała na podstawie ocen formujących.

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład				
	F2	P2	F2	….	….
EPW1	x	x			
EPW2	x	x			
EPU1			x		
EPU2			x		
EPK1			x		

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	Student zna na poziomie podstawowym wybrane terminy i metodologie stosowane w badaniach języka pisarzy.	Student zna większość terminów i różne metodologie wykorzystywane w opisie języka twórców literatury.	Zna wszystkie wymagane terminy, ma poszerzoną wiedzę podstawową na temat sposobów analizy języka pisarzy.
EPW2	Student w podstawowym stopniu przyswoił wiedzę z wykładów, wybiórczo opanował materiał z literatury podstawowej.	Student dobrze opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć, ma wiedzę dotyczącą właściwości języka pisarzy.	Student opanował wiedzę z wykładów, ma poszerzoną podstawową wiedzę o języku pisarzy. Wykazuje orientację w specyfice przedmiotu.
EPU1	Student potrafi analizować wskazane prace dotyczące języka pisarzy, nie wykazuje jednak postawy krytycznej i nie poszukuje samodzielnie dodatkowych informacji.	Student umie analizować prace naukowe (fragmenty), próbuje ustosunkować się do nich krytycznie i wykazać się pewnym stopniem samodzielności.	Student potrafi przeanalizować wskazane teksty naukowe, dokonać właściwej ich interpretacji, wykazując się samodzielnością, postawą krytyczną, także poszukuje dodatkowych informacji.
EPU2	Student w podstawowym stopniu realizuje powierzone zadanie, próbuje korzystać z właściwych metod.	Student realizuje dobrze wskazane zadania, wykorzystuje właściwe metody.	Student bardzo dobrze wykonuje powierzone zadanie, stosuje właściwe metody, potrafi trafnie podsumować swoje działania.
EPK1	Student zdaje sobie sprawę z potrzeby samokształcenia, chociaż nie podejmuje w tym kierunku zbyt wielu działań.	Student widzi potrzebę podnoszenia swoich kompetencji polonistycznych i stara się nad tym pracować.	Student ma świadomość potrzeby ciągłego podnoszenia swoich kompetencji polonistycznych. Wykazuje się dużą samodzielnością w tym zkresie.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Skorupska-Raczyńska E., *Kreacja ojca w powieściach nadniemeńskich Elizy Orzeszkowej (studium językowo-stylistyczne)*, Gorzów 2013.
2. Skubalanka T., *Historyczna stylistyka języka polskiego. Przekroje*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź 1984.
3. Skubalanka T., *O stylu poetyckim i innych stylach języka*, Lublin 1995.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. *Językowy obraz świata*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 1999.
2. Rychter J., *Językowa kreacja przyrody nieożywionej w utworach poetyckich Juliusza Słowackiego*, Szczecin 2009.
3. Skorupska-Raczyńska E., *Barwy w językowej kreacji świata baśni (na wybranych przykładach)*, [w:] *Barwy świa baśni*, pod red. U. Chęcińskiej, Szczecin 2003, s. 83-96.
4. Skorupska-Raczyńska E., *„... Na żółte wzgórza libijskie padł złowrogi cień". O funkcji barw w językowej kreacji starożytnego świata w „Faraonie" Bolesława Prusa*, [w:] *Studia językoznawcze. Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny*, t. 6, Szczecin 2007, s. 135-149.
5. Skorupska-Raczyńska E., *Kolorystyka dworu i zaścianka w „Nad Niemnem" Elizy Orzeszkowej*, „Studia Językoznawcze", t. 4, Szczecin 2006, s. 199-215.
6. Skubalanka T., *Podstawy analizy stylistycznej. Rozważania o metodzie*, Lublin 2002.
7. Tokarski J., *Znaczenie słowa i jego modyfikacje w tekście*, Lublin 1987.
8. Walczak B., *Powieść XIX i XX wieku – obraz języka doby nowopolskiej*, „Polonistyka" 1989, t. 9, s. 664-673.
9. Wilkoń A., *Dzieje języka artystycznego w Polsce. Średniowiecze*, Katowice 2004.
10. Wilkoń A., *Dzieje języka artystycznego w Polsce. Renesans*, Katowice 2004.
11. Wilkoń A., *Dzieje języka artystycznego w Polsce. Język, style literatury barokowej*, Kraków 2002.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	16
Konsultacje	5	10
Czytanie literatury	5	10
Przygotowanie do ćwiczeń	5	5
Przygotowanie do wystąpienia (wypowiedzi, ewentualnie referatu)	5	5
Przygotowanie do rozmowy	5	5
Suma godzin:	**55**	**51**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25 godz.):	**2**	

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	prof. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	rektor@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II stopień
	Forma studiów	Studia stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.15**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Estetyka i krytyka literacka**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**Obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**Autorstwo: prof. dr hab. Ewa Wiegandt, aktualizacje: dr hab. Katarzyna Taborska**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	**Studia stacjonarne**	**Studia niestacjonarne**
Semestr 3	**W**: 15 **Ćw.**: 15;	**W**: 8 **Ćw.**: 8
Liczba godzin ogółem	**30**	**16**

C - Wymagania wstępne

Orientacja w problematyce teoretycznoliterackiej i filozoficznej

D - Cele kształcenia

Wiedza	
CW1	**Student nabywa wiedzę o podstawowych pojęciach estetyki i rodzajach krytyki literackiej**
CW2	**Poznaje ich historyczny charakter i zakorzenienie w filozofii antyku**
Umiejętności	
CU1	**Student potrafi rozpoznawać kategorie estetyczne i różne szkoły krytycznoliterackie**
CU2	**Student posiada umiejętność uzasadnionego wartościowania dzieła sztuki**

Kompetencje społeczne	
CK1	**Student rozumie, że zmieniające się kryteria estetyczne i krytycznoliterackie stanowią wyraz zmieniającej się świadomości społecznej**
CK2.	**Zdobyta wiedza pozwala aktywnie uczestniczyć w różnych formach życia kulturalnego**

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student poszerza i ugruntowuje swą wiedzę z teorii literatury i metodologii	K_W01
EPW2	Docenia wagę estetyki jako działu filozofii i rozumie jej wymiary poznawcze i etyczne	K_WO3
EPW3	Rozumie związek między estetyką i krytyką literacką	K_WO3
EPW4	Rozpoznaje funkcje i gatunki krytyki literackiej	K_WO4
EPW5	Przypomina sobie lub czyta po raz pierwszy teksty z różnych epok literackich i różnych literatur narodowych	K_WO6
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student potrafi precyzyjnie posługiwać się kategoriami estetycznymi	K_U01
EPU2	Umie wydać sąd wartościujący o danym tekście	K_U02
EPU3	Potrafi napisać recenzję wybranego utworu	K_U09
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student potrafi dać intersubiektywny wyraz swym przeżyciom estetycznym i powiązać je z życiem społecznym	K_K01
EPK2	Potrafi wypełniać społeczną rolę krytyka literackiego, nie tylko zawodowo, ale jako animator i organizator życia kulturalnego np. w szkole	K_U02

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	Niestacjonarnych
W1	Definicje i główne pojęcia estetyki	2	2
W2	Kategorie estetyczne: tragizm, absurd, groteska	2	1
W3	Kategorie estetyczne: komizm, ironia	2	1 (W 3 i W 4)
W4	Kategorie estetyczne: wzniosłość, kicz, kamp	2	
W5	Definicje i funkcje krytyki literackiej	2	2
W6	Portrety krytyków: S. Brzozowski, K. Irzykowski, T. Boy-Żeleński	2	1
W7	Portrety krytyków: K. Wyka, J. Błoński, J. Kwiatkowski	2	1
W8	Portrety krytyków: Przemysław Czapliński, Piotr Śliwiński	1	0
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	Niestacjonarnych
C1	Czytanie fragmentów *Państwa* Platona, *Poetyki* Arystotelesa i *Promethidiona* Norwida	2	1
C2	Pojęcie smaku u W. Gombrowicza i Z. Herberta	1	1
C3	Tragizm w *Antygonie* i absurd w *Czekając na Godota* Becketta	2	1
C4	Komizm w *Zemście* Fredry i groteska w *Karolu* Mrożka	2	1
C5	Ironia w wierszach Szymborskiej i Herberta	2	1
C6	Wzniosłość w *Prologu III części Dziadów* Mickiewicza	1	1
C7	Dyskusja nad artykułami Brzozowskiego, Irzykowskiego i Boya	2	1
C8	Dyskusja nad artykułami Wyki, Błońskiego i Kwiatkowskiego	2	1

C9	Dyskusja nad fragmentami książek Czaplińskiego I Śliwińskiego	1	0
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	Klasyczny wykład problemowy	graficzne
Ćwiczenia	Analiza i interpretacja testów, referaty sprawozdawcze	Dyskusja

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	**F 2**	P 3
,Ćwiczenia	F 3 i F 4	P 3 i P 4

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				x						
	Metoda oceny F2	P3	F3	F4	P3.	P4							
EPW1	x	x	x	x	x	x							
EPW2	x	x	x	x	x	x							
EPW3	x	x	x	x	x	x							
EPW4	x	x	x	x	x	x							
EPW5	x	x	x	x	x	x							
EPU1	x	x	x	x	x	x							
EPU2	x	x	x	x	x	x							
EPU3	x	x	x	x	x	x							
EPK1	x	x	x	x	x	x							
EPK2	x	x	x	x	x	x							

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Posługuje się poprawnie pojęciami poetyki	Orientuje się dobrze w teorii literatury i metodologii	Swobodnie stosuje pojęcia teoretycznoliterackie i bardzo dobrze rozróżnia kierunki metodologiczne.
EPW2	Rozumie, że estetyka jest działem filozofii, rodzajem poznania i łączy się z etyką	Potrafi zastosować wymienione związki w praktyce interpretacyjnej	Wykazuje interpretacyjną inwencję posługując się bardzo dobrze przyswojonymi treściami wykładu, także z nimi dyskutując.
EPW3	Potrafi powiedzieć, na czym polega związek między estetyką i krytyką literacką	W krytycznoliterackiej wypowiedzi posługuje się poprawnie kategoriami estetycznymi	Rozumie, że estetyka, choć często lekceważona, pozwala obiektywizować krytycznoliterackie sądy

EPW4	W miarę poprawnie zna funkcje i gatunki krytyki literackiej	Dobrze zna funkcje i gatunki krytyki	Bardzo dobrze zna funkcje i gatunki krytyki literackiej
EPW5	Zna zadane do zreferowania teksty literackie	Dobrze zna zadane do zreferowania teksty literackie	Bardzo dobrze zna zadane do zreferowania teksty literackie
EPU1	Student w miarę precyzyjnie posługuje się kategoriami estetycznymi	Student biegle posługuje się kategoriami estetycznymi	Student świetnie i z inwencją używa kategorii estetycznych
EPU2	Umie wydać sąd wartościujący o danym tekście	Umie wydać i uzasadnić sąd wartościujący	Umie sformułować samodzielny sąd wartościujący
EPU3	Potrafi mało samodzielnie napisać recenzję wybranego utworu literackiego	Potrafi samodzielnie, jawnie wobec źródeł, napisać recenzję utworu literackiego	Potrafi samodzielnie, z inwencją i odkrywczo napisać recenzję utworu literackiego
EPK1	Rozumie, że przeżycia estetyczne pełnią ważną rolę w życiu społecznym.	Rozumie, że obiektywizowanie przeżyć estetycznych stanowi jeden z obowiązków humanisty	Rozumie, że kształtowanie świadomości estetycznej wpływa na jakość kultury społeczeństwa
EPK2	Zdaje sobie sprawę ze społecznej roli krytyki literackiej	Rozumie, że w pracy zawodowej będzie musiał pełnić także funkcje krytyka literackiego	Widzi się w roli krytyka, organizatora, i animatora życia kulturalnego

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie ze stopniem

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

I Estetyka (wydania dowolne)

1. 1.S. Beckett, *Czekając na Godota*
2. A. Fredro, *Zemsta*
3. W. Gombrowicz, *Sienkiewicz* (w: *Dziennik 1953 – 1956*)
4. Z. Herbert, *Tren Fortynbrasa*, *Pan Cogito o kuszeniu Spinozy, Do Ryszarda Krynickiego – list, Potęga smaku*
5. A. Mickiewicz, *Prolog do III części Dziadów*
6. S. Mrożek, *Karol*
7. Sofokles, *Antygona*
8. W. Szymborska, *Cebula, Głos w sprawie pornografii*

Krytyka literacka (mogą być też inne wydania)

1. Stanisław Brzozowski, *Sienkiewicz,* w: *Współczesna powieść polska i krytyka literacka*, oprac. i wstęp J.Z. Jakubowski, Warszawa 1971
2. Jan Błoński, *Biedni Polacy patrzą na getto*, w: *Biedni Polacy patrzą na getto*, Kraków 1994
3. Tadeusz Boy-Żeleński, *Plotka o „Weselu"* w: *Boy o Krakowie*, oprac. H. Markiewicz, Kraków 1994
4. Przemysław Czapliński, *Polska do wymiany. Późna nowoczesność i nasze wielkie narracje*, Warszawa 2009 (stąd: wstęp: *Wymiana wielkich narracji*)
5. Karol Irzykowski, *Programofobia*, w: *Wybór pism krytycznoliterackich*, oprac. W. Głowala, BN SI Nr 22
6. Jerzy Kwiatkowski, *Wisława Szymborska,* w: *Magia poezji (o poetach polskich XX wieku*) Kraków 1995
7. Piotr Śliwiński, *Stanisław Barańczak: droga ku arcydziełu*, w: *Przygody z wolnością. Uwagi o poezji współczesnej*, Kraków 2002, cz. II, rozdz. 4.
8. Kazimierz Wyka, *List do Jana Bugaja*, w: *Rzecz wyobraźni*, Warszawa 1959 lub wydanie: Kraków 1997

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. W. Tatarkiewicz, *Dzieje sześciu pojęć. Sztuka, piękno, forma, odtwórczość, przeżycie estetyczne,* Warszawa 197

2. *Ironia*, red. M. Głowiński, Gdańsk 2002
3. *Groteska,* red. M. Głowiński, Gdańsk 2003
4. *„Kartografowie dziwnych podróży". Wypisy z polskiej krytyki XX wieku*, red. i wstęp M. Wyka, Kraków 2004
5. R. Nycz, *„Niepewna jasność tekstu i „wierność interpretacji". Wokół wiersza Zbigniewa Herberta „Pan Cogito opowiada o kuszeniu Spinozy"* w: *Literatura jako trop rzeczywistości*, Kraków 2001

Ł – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	16
Konsultacje	1	2
Czytanie literatury	12	20
Przygotowanie referatu sprawozdawczego	3	4
Przygotowanie recenzji	4	8
Suma godzin:	**50**	**50**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**2**	**2**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Prof. dr hab. Ewa Wiegandt, koordynacja przedmiotu w roku 2020/21 dr hab. Katarzyna Taborska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ktaborska@ajp.edu.pl
Podpis	

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.16**

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	Studia drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Metodologia badań literackich**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**Obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Katarzyna Taborska**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	**Studia stacjonarne**	**Studia niestacjonarne**
Semestr 3	**Wykłady: 15, ćwiczenia: 15**	**Wykłady: 10, ćwiczenia: 10**
Liczba godzin ogółem	**30**	**20**

C - Wymagania wstępne

Osiągnięcie efektów kształcenia dotyczących wybranych zagadnień z zakresu teorii odbioru tekstów kultury na poziomie licencjackim.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie i usystematyzowanie wiedzy z zakresu metodologii badań literackich w ujęciu diachronicznym i synchronicznym.
	Umiejętności
CU1	Wykształcenie umiejętności różnoperspektywicznego oglądu metod badania literatury.
CU2	Wykształcenie umiejętności krytycznej analizy tekstów metodologicznych.
	Kompetencje społeczne
CK1	Umocnienie świadomości znaczenia stałego rozwijania kompetencji metodologicznych jako czynnika warunkującego profesjonalizm.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)	**Kierunkowy efekt kształcenia**

Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student/ka ma uporządkowaną wiedzę o wybranych metodach badań literackich i szkołach badawczych ze szczególnym uwzględnieniem tendencji metodologicznych XX i XXI wieku.	K_W01 K_W02 K_W03 K_W04 K_W07
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student/ka umie dokonać analizy porównawczej tekstów z zakresu metodologii badań literaturoznawczych	K_U01 K_U02 K_U04
EPU2	Student/ka ma umiejętność krytycznej analizy literatury przedmiotu.	K_U06
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student/ka docenia wartość rozwijania metodologicznych kompetencji literaturoznawczych; jest gotów do krytycznego odbioru treści kulturowych.	K_K08

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		Stacjonarnych	niestacjonarnych
W1-4/W1-2	Metodologia badań literackich – treść i zakres przedmiotu w ujęciu diachronicznym i synchronicznym. Koncepcje odbioru prac z zakresu metodologii. Prezentacja literatury przedmiotu.	4	2
W5/ W3	Metody oglądu literatury przed przełomem antypozytywistycznym. Znaczenie przełomu w rozwoju metodologii badań literackich.	1	1
W6/W4	Pokaz czytania krytycznego wybranego tekstu z zakresu metodologii badań	1	1
W7-14/W5-9	Fenomenologia jako metoda opisu dzieła literackiego. Hermeneutyka i jej przedstawiciele – historia i współczesność, teoria interpretacji. Psychoanaliza - założenia, kontynuacje oraz znaczenie w kulturze i badaniach literaturoznawczych. Historyzm. Formalizm. Strukturalizm i semiotyka. Wybrane kierunki poststrukturalistyczne / postmodernistyczne (problematyka nomenklaturowa!) np. dekonstrukcja, feminizm, gender, postkolonializm, ekokrytyka itd.; koncepcje „zwrotów" metodologicznych.	8	5
W15/ W10	Ewaluacja. Propozycje pracy samokształceniowej.	1	1
	Razem liczba godzin wykładów	15	10

Lp.	**Treści ćwiczeń –** ćwiczenia są ściśle powiązane z wykładami, które stanowią rodzaj wstępu do wystąpień studenckich lub są ich uzupełnieniem.	Liczba godzin na studiach	
		Stacjonarnych	niestacjonarnych
C1-2/C1	Przedstawienie celów zajęć, ustalenie zasad przygotowania wystąpień komparatystycznych, dyskusja nad wyborem materiału do opracowań porównawczych.	2	1
C3-14/C2-9	W ramach ćwiczeń studenci prezentują wybrane przez siebie kierunki metodologiczne w ujęciu porównawczym, analizują przykładowe	12	8

	teksty z zakresu metodologii badań, dyskutują nad wyborami metod oglądu dzieła literackiego. Materiał do opracowania zależy od indywidualnych zainteresowań studentów.		
C15/C10	Ewaluacja. Omówienie możliwości samorozwoju.	1	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	10

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	**M1 –** wykład informacyjny**, M2 –** wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, dyskusja, **M3 –** pokaz prezentacji multimedialnych, **M5 –** prezentacje różnych form wypowiedzi (fragm.. artykułów, syntez).	Multimedia, drukowana literatura i e-literatura przedmiotu.
Ćwiczenia	Dyskusje, wypowiedzi problemowe, prezentacje, analizy.	Multimedia, drukowana literatura i e-literatura przedmiotu.

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2 (obserwacja/aktywność)	P3 (suma ocen formujących) i/lub P5 (wypowiedzi problemowej)
Ćwiczenia	F2 i F4 (wypowiedź problemowa)	P3 i P5 (wypowiedź problemowa: analiza porównawcza)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia		
	F2	P3 i / lub P5	F2	F4	P3 i P5
EPW1	x	x	x	x	x
EPU1	x	x	x	x	x
EPU2	x	x	x	x	x
EPK1	x	x	x	x	x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	Dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry 5
EPW1	Zna wybrane metody oglądu dzieł literackich na podstawie lektur obowiązkowych.	Zna wybrane metody oglądu dzieł literackich na podstawie lektur obowiązkowych	Zna wybrane metody badań na podstawie lektur obowiązkowych i uzupełniających (opracowań i materiałów źródłowych).

		i wybranych uzupełniających.	
EPU1	Podejmuje próby analizy porównawczej tekstów z zakresu metodologii badań literackich.	Dokonuje częściowej analizy porównawczej tekstów z zakresu metodologii badań literackich.	Dokonuje pełnej analizy porównawczej tekstów z zakresu metodologii badań literackich.
EPU2	Podejmuje próby krytycznego oglądu metod badania literatury.	Ma umiejętność krytycznego oglądu metod badania literatury.	Ma umiejętność badawczego podejścia do tekstów metodologicznych.
EPK1	Student/ka jest zdolny/a do samodzielnego rozwijania kompetencji metodologicznych.	Student/ka jest zdolny/a do samodzielnego rozwijania kompetencji metodologicznych i je planuje.	Student/ka jest zdolny/a do rozwijania kompetencji metodologicznych na poziomie badacza.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa (całość lub wybrane rozdziały):

- Burzyńska A., Markowski M. P., *Teorie literatury XX wieku. Podręcznik*, Kraków 2006.
- Mitosek Z., *Teorie badań literackich*, Warszawa 2004.
- Skwarczyńska S., *Kierunki w badaniach literackich. Od romantyzmu do połowy XX w.*, Warszawa 1984.

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa (całość lub wybrane rozdziały):

- Burzyńska A., Markowski M. P., *Teorie literatury XX wieku. Podręcznik*, Kraków 2006.
- Mitosek Z., *Teorie badań literackich*, Warszawa 2004.
- Sarnowska-Temeriusz E., *Przeszłość poetyki. Od Platona do Giambattisty Vica*, Warszawa 1995.
- Skwarczyńska S., *Kierunki w badaniach literackich. Od romantyzmu do połowy XX w.*, Warszawa 1984.

Literatura zalecana / fakultatywna (przykładowe pozycje; całość lub fragmenty):

Arystoteles, *Poetyka,* przeł. i oprac. H. Podbielski BN II 2009.
Balcerzan E.: *Jak starzeje się literaturoznawstwo,*. [w:] *Śmiech pokoleń - płacz pokoleń*. Kraków l997.
Burzyńska A., Markowski M. P., *Teorie literatury XX wieku. Antologia*, Kraków 2006.
Dekonstrukcja w badaniach literackich, red. R. Nycz, Gdańsk 2000.
Hawkes T., *Strukturalizm i semiotyka*, przeł. I. Sieradzki, Warszawa 1988.
Janion M.: *Humanistyka: poznanie i terapia*. Warszawa 1974.
Literatura. Teoria. Metodologia, red. D. Ulicka, Warszawa 2006 .
Nycz R.: *Dziedziny zainteresowań współczesnej teorii literatury*, [w:] *Wiedza o literaturze i edukacja*, Warszawa 1996.
Postmodernizm. Antologia przekładów, red. R. Nycz. Kraków 1997.
Praska szkoła strukturalna w latach 1926-1948, red. M. R. Mayenowa, Warszawa 1966.
Problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa, red. H. Markiewicz, J. Sławiński, Kraków 1976.
Psychoanaliza i literatura, oprac. P. Dybel, M. Głowiński, Gdańsk 2001.
„Teksty Drugie" 2018 nr 2 (*Ekokrytyka*).
Teoria badań literackich za granicą, red. S. Skwarczyńska, t. 1-2, Kraków 1965-1986.
Wokół rozumienia. Studia i szkice z hermeneutyki, oprac. G. Sowiński, Kraków 1993.
Współczesna teoria badań literackich za granicą, red. H. Markiewicz, t. 1-4, Kraków 1970-1992.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	20
Konsultacje, czytanie literatury, przygotowanie do dyskusji, przygotowanie wystąpienia / referatu	70	80
Suma godzin:	**100**	**100**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**4**	**4**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr hab. Katarzyna Taborska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ktaborska@ajp.edu.pl
Podpis	

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	1.17

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	filologia polska
	Poziom studiów	II stopień
	Forma studiów	stacjonarne / niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Metodologia badań językoznawczych**
2. Punkty ECTS	**4**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**1**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Lechosław Jocz, prof. AJP**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**W**: (15); **Ćw.**: (15); **Lab.**: (0) **Pro**j. (0)	**W**: (10); **Ćw.**: (10); **Lab.**: (0) **Pro**j. (0)
Liczba godzin ogółem	**30**	**20**

C - Wymagania wstępne

Ukończenie studiów pierwszego stopnia

D - Cele kształcenia

Wiedza	
CW1	Zna wybrane szkoły metodologiczne i metody w zakresie językoznawstwa
CW2	Zna wybrane narzędzia komputerowe do prowadzenia badań językoznawczych i oceny wyników
Umiejętności	
CU1	Umie dobierać metody badawcze i określać zasadność metod zastosowanych w cudzych pracach
CU2	Umie posługiwać się wybranymi metodami badawczymi
CU3	Umie stosować terminologię z zakresu poznanych metod badawczych
Kompetencje społeczne	
CK1	Rozumie potrzebę prowadzenia dalszych badań
CK2	Ma świadomość istnienia różnych punktów widzenia na jeden problem

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)	Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW)	

EPW1	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz wybranych innych nauk humanistycznych, a także ich osiągnięcia oraz kierunki rozwoju	K_W01
EPW2	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie i zaawansowaną metodologię oraz terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych	K_W02
EPW3	Absolwent ma pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych literaturoznawczych, językoznawczych i z zakresu innych nauk humanistycznych oraz wybranych nauk społecznych	K_W04
Umiejętności (EPU)		
EPU1	Absolwent potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych	K_U02
EPU2	Absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów	K_U03
EPU3	Absolwent potrafi krytycznie analizować prace badawcze oraz rozwijać zawarte w nich tezy	K_U04
Kompetencje społeczne (EPK)		
EPK1	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści	K_K01
EPK2	Absolwent jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych	K_K05

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Język jako system znaków. Podsystemy języka. Przegląd i charakterystyka dyscyplin językoznawczych.	2	2
W2	Metody badań fonetycznych	4	2
W3	Metody badań socjolingwistycznych i dialektologicznych. Podstawy pracy w terenie	4	2
W4	Metody badań w językoznawstwie historyczno-porównawczym	3	2
W5	Statystyka w językoznawstwie	2	2
	Razem liczba godzin wykładów	**15**	**10**

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Dziedziny językoznawstwa, formułowanie problemów i planowanie badań	2	2
C2	Akustyczna charakterystyka samogłosek, spółgłosek i zjawisk prozodii	4	2
C3	Tworzenie przykładowego kwestionariusza badawczego	4	2
C4	Metody bazodanowe w językoznawstwie historycznym	3	2
C5	Podstawowe metody statystyczne	2	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**15**	**10**

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	M1 (wykład informacyjny), M2 (wykład konwersatoryjny), M4 (wykład z wykorzystaniem materiałów multimedialnych, wykład słowno-graficzny z bieżącym wykorzystaniem źródeł internetowych, wykład problemowy z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego)	rzutnik multimedialny
Ćwiczenia	M5 (ćwiczenia laboratoryjne, analiza tekstu gwarowego w postaci dźwiękowej i transkrybowanej, analiza próbek nagrań, działania praktyczne)	rzutnik multimedialny, urządzenia do rejestracji mowy, głośniki
Laboratoria	-	-
Projekt	-	-

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2 (obserwacja/aktywność)	P2 – kolokwium (ustne)
Ćwiczenia	F2 (obserwacja/aktywność)	P2 – kolokwium (ustne)
Laboratoria	-	-
Projekt	-	-

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	F2	P2	F2	P2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EPW1		x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EPW2		x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EPW3		x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EPU1		x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EPU2		x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EPU3		x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EPK1	x		x		-	-	-	-	-	-	-	-	-
EPK2	x		x		-	-	-	-	-	-	-	-	-

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Zna podstawowe zagadnienia z zakresu metodologii językoznawstwa oraz jego podstawowe osiągnięcia i kierunki rozwoju	Zna większość zagadnień z zakresu metodologii językoznawstwa oraz jego podstawowe osiągnięcia i kierunki rozwoju	Zna wszystkie omówione zagadnienia z zakresu metodologii językoznawstwa oraz jego podstawowe osiągnięcia i kierunki rozwoju
EPW2	Zna w podstawowym stopniu zaawansowaną teorię i metodologię	Zna w średnim stopniu zaawansowaną teorię i metodologię	Zna w wysokim stopniu zaawansowaną teorię i metodologię językoznawstwa i nauk pokrewnych.

	językoznawstwa i nauk pokrewnych.	językoznawstwa i nauk pokrewnych.	
EPW3	Posiada podstawowy zakres pogłębionej wiedzy o dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w dziedzinie językoznawstwa.	Posiada średni zakres pogłębionej wiedzy o dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w dziedzinie językoznawstwa.	Posiada szeroki i usystematyzowany zakres pogłębionej wiedzy o dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w dziedzinie językoznawstwa.
EPU1	Potrafi przy wsparciu wykładowcy formułować i analizować proste problemy badawcze, dobierać i stosować proste metody badawcze oraz syntetyzować w podstawowym zakresie różne idee i punkty widzenia	Potrafi przy wsparciu wykładowcy formułować i analizować średnio złożone problemy badawcze, dobierać i stosować odpowiednie metody badawcze oraz syntetyzować w różne idee i punkty widzenia	Potrafi samodzielnie lub przy nadzorze wykładowcy formułować i analizować średni złożone o złożone problemy badawcze, dobierać i stosować odpowiednie metody badawcze oraz syntetyzować w różne idee i punkty widzenia
EPU2	Potrafi przy wsparciu wykładowcy w podstawowym zakresie formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy	Potrafi przy wsparciu wykładowcy w średnim zakresie formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy	Potrafi samodzielnie lub przy wsparciu wykładowcy formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy
EPU3	Potrafi w podstawowym zakresie krytycznie analizować niezłożone prace badawcze oraz rozwijać proste tezy	Potrafi krytycznie analizować prace badawcze średniej złożoności oraz rozwijać średnio złożone tezy	Potrafi samodzielnie i krytycznie analizować prace badawcze oraz rozwijać zawarte w nich tezy
EPK1	Ma podstawową świadomość konieczności krytycznej oceny odbieranych treści	Ma średnio rozwiniętą świadomość konieczności krytycznej oceny odbieranych treści	Ma zaawansowaną świadomość konieczności krytycznej oceny odbieranych treści
EPK2	Ma podstawową gotowość do świadomej i krytycznej oceny działalności własnej i innych	Ma średnio wykształconą gotowość do świadomej i krytycznej oceny działalności własnej i innych	Ma silną gotowość do świadomej i krytycznej oceny działalności własnej i innych

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. A. Weinsberg, *Językoznawstwo ogólne*, Warszawa 1983
2. M.-A. Paveau, G.-E. Sarfati, *Wielkie teorie językoznawcze*. *Od językoznawstwa historycznego do pragmatyki*, Warszawa 2009.
2. W. Jassem, *Podstawy fonetyki akustycznej*, Warszawa 1973
3. A. Zaręba, *Praca dialektologa w terenie*, Warszawa 1958
4. L. Moszyński, *Wstęp do filologii słowiańskiej*, Warszawa 2006
5. *Gramatyka współczesnego języka polskiego*, pod red. R. Grzegorczykowej, R. Laskowskiego i H. Wróbla, [różne wydania]

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. R. Hammerl, J. Sambor, *Statystyka dla językoznawców*, Warszawa 1990.
2. Bobrowski I., *Zaproszenie do językoznawstwa*, Kraków 1998.
3. Lubaś W., *Społeczne uwarunkowania współczesnej polszczyzny. Szkice socjolingwistyczne*, Kraków 1979.
4. Furdal A., *Językoznawstwo otwarte*, Wrocław 2000.

Ł – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	20
Konsultacje	2	2
Czytanie literatury	30	40
Przygotowanie do zajęć	28	28
Przygotowanie do egzaminu	10	10
Suma godzin:	**100**	**100**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**4**	**4**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Lechosław Jocz
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ljocz@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	**II stopień**
	Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.18**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Wykład monograficzny**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Joanna Rychter**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**W: 30**	**W: 20**
Semestr 2		
Semestr 3		
Semestr 4		
Semestr 5		
Semestr 6		
Liczba godzin ogółem	**30**	**20**

C - Wymagania wstępne

Znajomość podstawowych terminów z językoznawstwa.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	przekazanie wiadomości o znaczeniu etykiety językowej w badaniach językoznawczych, przekazanie informacji z zakresu podstawowych metod badawczych językowego *savoir vivre*.
CW1	omówienie terminologii z zakresu etykiety językowej
CW1	przekazanie pogłębionej wiedzy o współczesnych aktach językowej grzeczności
CW2	przekazanie informacji z zakresu historii kultury (etykieta w ujęciu historycznym)
	Umiejętności
CU1	badanie językowo-stylistycznego kształtu aktów grzeczności językowej
CU2	dostrzeganie i interpretowanie poprawnych zachowań z zakresu grzeczności językowej

CU3	samodzielne poszukiwanie materiałów językowych (zasady netykiety)
Kompetencje społeczne	
CK1	rozwój świadomości ciągłej potrzeby uczenia się i ochrony dziedzictwa narodowego
CK2	rozwój krytycznego odbioru współczesnych aktów językowej grzeczności

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę językowego *savoir vivre*	K_W01
EPW2	zna i rozumie w pogłębionym stopniu metodologię oraz terminologię z zakresu językowej etykiety	K_W02
EPW3	zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi (historią, kulturoznawstwem)	K_W03
EPW4	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach w zakresie językowego savoir vivre	K_W04
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	posiada pogłębione umiejętności wyszukiwania, oceniania służące analizie aktów grzeczności językowej	K_U01
EPU2	umie krytycznie analizować prace badawcze z zakresu etykiety językowej, rozwijać zawarte w nich tezy, formułować i analizować problemy badawcze oraz prowadzić dyskusje naukowe	K_U04
EPU3	posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	K_U05
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza wypełniania zobowiązań społec inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska lokalnego	K_K02
EPK2	krytyczny odbiór aktów grzeczności językowej	K_K07
EPK3	krytyczna ocena odbieranych treści z zakresu etykiety językowej	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Niewerbalne rytuały grzecznościowe.	2	2
W2	Grzeczność językowa a normy obyczajowe	4	2
W3	Zwroty adresatywne odbiciem zróżnicowania socjalnego polszczyzny	4	2
W4	Komplementy	2	2
W5	Toasty	3	2
W6	Wyzwiska i wyrazy obraźliwe jako przejaw językowej agresji	3	2
W7	Prośby i podziękowania	3	2

W8	Gratulacje i życzenia	3	2
W9	Kulturowy wymiar grzeczności. Współczesne przemiany modelu polskiego (netykieta)	3	2
W10	Zachowania językowe Polaków w oczach cudzoziemców	3	2
	Razem liczba godzin wykładów	30	20

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	**M1 - Metoda podająca** –wykład informacyjny, referat, **M3 – Metoda eksponująca –** prezentacja materiału audiowizualnego	projektor, głośniki, laptop
Ćwiczenia	**M5 – Metoda praktyczna** – przegląd literatury przedmiotu, przegląd słowników i pomocy dydaktycznych, wygłoszenie referatu przez studenta, wypowiedź ustna, analiza tekstów naukowych, analiza tekstu gwarowego w postaci dźwiękowej i transkrybowanej	magnetofon, słowniki, encyklopedie, atlasy tekstów gwarowych

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	**F2 –** obserwacja/aktywność	**P2 –** kolokwium (ustne)
Ćwiczenia	**F2 –** obserwacja/aktywność **F4** – wypowiedź/wystąpienie	**P2 –** kolokwium (ustne)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	F2 – obserwacja /aktywność	**P2 – kolokwium (ustne)**	**F2 – obserwacja/aktywność**	**F4 – wypowiedź/wystąpienie**	**P2 – kolokwium (ustne)**	….	….	….	…	…	..	..	..
EPW1	x	x	x	x	x								
EPW2	x	x	x	x	x								
EPW3	x	x	x	x	x								
EPW4	x	x	x	x	x								
EPU1	x	x	x	x	x								
EPU2	x	x	x	x	x								
EPU3	x	x	x	x	x								
EPK1	x		x										
EPK2	x		x										
EPK3	x		x										

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Ma podstawową wiedzę o specyfice etykiety językowej	Ma rozszerzoną wiedzę o specyfice etykiety językowej	Ma pełną wiedzę o specyfice etykiety językowej
EPW2	Zna wybrane terminy z zakresu etykiety językowej	Zna większość terminów z zakresu etykiety językowej	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu etykiety językowej
EPW3	Ma podstawową wiedzę na temat powiązań etykiety językowej z innymi naukami	Ma rozszerzoną wiedzę na temat powiązań etykiety językowej z innymi naukami	Ma pogłębioną wiedzę na temat powiązań etykiety językowej z innymi naukami
EPW4	ma podstawową wiedzę o współczesnych dokonaniach etykiety językowej	ma rozszerzoną wiedzę o współczesnych dokonaniach etykiety językowej	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach etykiety językowej
EPU1	posiada umiejętność znalezienia w aktach językowej grzeczności podstawowych cech	posiada umiejętność znalezienia w aktach językowej grzeczności większości cech	posiada umiejętność znalezienia w aktach językowej grzeczności wszystkich cech
EPU2	Czyta ze zrozumieniem akty językowej grzeczności	Umie krytycznie analizować większość aktów językowej grzeczności	Umie krytycznie analizować wszystkie prace badawcze z zakresu aktów grzeczności językowej
EPU3	Umie integrować częściowo wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych	Umie integrować większość wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych	Umie integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych
EPK1	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza prac na rzecz środowiska lokalnego	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza rozwijan kompetencji polonistycznych i prac na rzecz środowiska lokalnego	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza rozwijania kompetencji polonistycznych i jej zastosowanie w działalności zawodowej oraz pozazawodowej, zwłaszcza w pracach na rzecz środowiska lokalnego
EPK2	gotów do krytycznego odbioru aktów językowej grzeczności, przy rozumieniu konieczności zachowania korzeni swojej tożsamości	gotów do krytycznego odbioru aktów językowej grzeczności, przy rozumieniu konieczności zachowania korzeni swojej tożsamości i rozumieniu skutków niezachowania tożsamości narodowej	gotów do krytycznego odbioru aktów językowej grzeczności, choć rozumie konieczność zachowania korzeni swojej tożsamości, skutki niezachowania tożsamości narodowej i mechanizmy konieczne do jej zachowania
EPK3	krytycznie ocenia niektóre odbierane treści z zakresu językowej grzeczności	krytycznie ocenia liczne odbierane treści z zakresu językowej grzeczności	krytycznie ocenia wszystkie odbierane treści z zakresu językowej grzeczności

J – Forma zaliczenia przedmiotu

ZALICZENIE Z OCENĄ

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

11. **Borek H.*, Z problematyki językowej przekleństw i wyzwisk*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego UG", Filologia Polska, *Prace Językoznawcze* VIII, 1982;**
12. **Drabik B., *Komplement i komplementowanie jako akt mowy*, Kraków 2004.**
13. ***Grzeczność nasza i obca*, pod red. M. Marcjanik, Warszawa 2005.**
14. **Marcjanik M., *Normy regulujące językowe zachowania grzecznościowe*, „Przegląd Humanistyczny" VII, 1990, s. 77-82.**
15. **Marcjanik M., *Polska grzeczność językowa*, Kielce 1997.**
16. **Marcjanik M., *Proces przewartościowania polskiej grzeczności językowej*, w: *Język trzeciego tysiąclecia* II, pod red. G. Szpili, Kraków 2002, s. 391-396.**
17. **Ożóg K., *O współczesnych polskich wyrazach obraźliwych*, „Język Polski" 1981, s. 179-187;**
18. **Ożóg K., *Podziękowania w polszczyźnie mówionej*, „Język Polski" 1982, z. 4-5, s. 259-265.**
19. **Peisert M., *Etykieta językowa jako przejaw edukacji społecznej i kulturowej*, „Język a Kultura" VI, 1992, s. 57-62.**
20. **Skudrzyk A., *Normy grzecznościowych zachowań językowych*, s. 120-122.**

Literatura zalecana / fakultatywna:

10. **Bartmiński J., *Język w kontekście kultury*, w: *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku*, t. 2, *Współczesny język polski,* pod red. J. Bartmińskigo, Lublin 2001.**
11. **Brajerski T., *Ichmość panowie Łosiowie małżonkowie*, „Język Polski" 1992, s. 247-250;**
12. **Cybulski M., *Pan i sługa. Niektóre społeczne uwarunkowania zmian w polskich obyczajach językowych*, w: *Uwarunkowania i przyczyny zmian językowych*, pod red. E. Wrocławskiej, Warszawa 1994, s. 31-41.**
13. **Grybosiowa A., *Formy ty i pan w kontaktach społecznych*, „Poradnik Językowy" 1990, s. 88-90;**
14. **Grybosiowa A., *Przyczyny zmian w polskim systemie adresatywnym*, w: „Acta Universistatis Lodziensis. Folia Linguistica" 37, 1998, s. 57-61;**
15. **Jaworski A., *Formy zwracania się do drugich w wojsku. Analiza socjolingwistyczna*, „Język Polski" 1982, z. 4-5, s. 266-270;**
16. **JS-V, r. *„Panie profesorze, pan będzie łaskaw…", czyli o sposobach zwracania się do drugich*, s. 30-43;**
17. **Karwatowska M., Szpyra-Kozłowska J., *Lingwistyka płci. Ona i on w języku polskim*, Lublin 2005, r. III, cz. III. 3. *„Elo, Ziomek!", czyli o zwrotach adresatywnych*, s. 202-203.**
18. **Łaziński M., *O panach i paniach. Polskie rzeczowniki tytularne i ich asymetria rodzajowo-płciowa*, Warszawa 2006, cz. I, r. 2 *„Panowie bracia" i „towarzysze". Dzieje polskiego systemu adresatywnego*, s. 23-51; r. 3.2 *Czy „you" znaczy „ty"? Przekład form adresatywnych*.**
19. **Marcjanik M., *Współczesne polskie toasty – przejawem pauperyzacji życia towarzyskiego*, „Język a Kultura" 1992, t. V, s. 191-201; przedruk w: taż, *W kręgu …*, s. 139-155.**

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację

	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	20
Konsultacje	5	8
Czytanie literatury	10	10
Przygotowanie notatek	6	7
Przygotowanie referatów	6	7
Wyszukiwanie tekstów gwarowych	6	7
Przygotowanie do sprawdzianu ustnego	10	10
Kwerenda biblioteczna	2	6
Suma godzin:	**75**	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Joanna Rychter
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	jychter@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	**I stopień**
	Forma studiów	**studia stacjonarne i niestacjonarne**
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.19**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**wykład ogólnowydziałowy I**
2. Punkty ECTS	**1**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**język polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Arkadiusz Kalin**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 3	**W**: 15	**W**: 10
Liczba godzin ogółem	**15**	**10**

C - Wymagania wstępne

zaliczony pierwszy rok studiów

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie wiedzy z zakresu założonego tematu wykładu: literatury pogranicza zachodniego ze szczególnym uwzględnieniem regionu lubuskiego.
	Umiejętności
CU1	Operowanie zdobytą wiedzą w miarę potrzeby przy innych przedmiotach kształcenia, wykorzystywanie jej przy doborze tematów prac licencjackich, wykorzystywanie, zależnie od okoliczności, w przyszłej pracy zawodowej,
	Kompetencje społeczne
CK1	Uświadomienie konieczności poznania korzeni swojej tożsamości kulturowej oraz bycia świadomym i krytycznym odbiorcą treści kulturalnych.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)	**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)	

EPW1	Student jest zorientowany w ważnych trendach (w tym politycznych) kształtujących literaturę na pograniczu zachodnim. W efekcie studenci powinni zdawać sobie sprawę z różnych uwarunkowań kulturowych literatury regionalnej - związków literatury z sytuacją społeczno-kulturalną i polityczną.	K_W03 K_W11
EPW2	Student powinien posiąść spojrzenie syntetyzujące na literaturę pogranicza zachodniego, zarazem umieć odróżnić charakterystyczne zjawiska w jej obrębie.	K_W02
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student potrafi krytycznie odbierać literaturę zachodniego pogranicza, w tym rozróżniać różne rodzaje regionalizmu literackiego.	K_U03
EPU2	Student potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w dalszej edukacji i ewentualnie w pracy zawodowej.	K_U13
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student potrafi odnieść nabytą wiedzę do współczesności kulturowej – różnego rodzaju kontynuacji omawianych zjawisk. Student rozumie potrzebę bieżącego uczestnictwa w życiu kulturalnym, poprzez kontakt z literaturą, teatrem, kinem i w innych wydarzeniach kulturalnych,	K_K05

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Teoretyczna i historyczna problematyka pograniczy (w kontekście koncepcji najnowszych oraz tradycji – „małe ojczyzny", Kresy, regionalizm, transgraniczność, postkolonializm itp.) ze szczególnym uwzględnieniem pograniczy polsko-niemieckich	2	1
W2	Przedwojenne przykłady pisarstwa o dawnych pograniczach polsko-niemieckich (M. Wańkowicz, J. Kisielewski, J. Giertych).	3	2
W3	Problem przymusowych migracji wojennych i powojennych w literaturze i kulturze (niemieccy „wypędzeni", przesiedleńcy z Kresów Wschodnich, migracje z innych ziem polskich) – kulturowe skutki utraty i uzyskania ziem. Literatura faktu, wspomnienia i relacje prywatne.	3	2
W4	Nowe pogranicza kształtujące się w wyniku zdobyczy wojennych – pisarstwo kształtujące się w obrębie powojennego mitu politycznego Ziem Odzyskanych. Kształtowanie się literatury lubuskiej.	4	3
W5	Problem dawnego i współczesnego regionalizmu. Literatura małych ojczyzn utraconych (kresowych) i zyskanych w odsłonie po 1989 r. Niemiecka literatura małych ojczyzn utraconych (*Heimatliteratur*) i jej wpływ na polską literaturę, szczególnie po przełomie 1989 r. i na zjawisko polsko-niemieckiego pojednania. Nurt małych ojczyzn w odsłonie lubuskiej.	3	2
	Razem liczba godzin wykładów	15	10

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja, elementy wykładu dodatkowych zjawisk	zasoby internetowe, prezentacje multimedialne, mapy, fragmenty

	historycznoliterackich i kulturowych	lub krótsze filmy w całości (adaptacje dzieł literackich, ilustracje poruszanej problematyki i kontekstów humanistycznych, filmy dokumentalne itp.); fragmenty monografii naukowych, artykuły problemowe i syntetyzujące, teksty literackie i źródłowe

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2 – obserwacja /aktywność F4 – wypowiedź - dyskusja w związku z omawianymi tekstami i problemami	P5 – wystąpienie/rozmowa (w związku z polecanymi do lektury i omawianymi tekstami)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	
	F2, F4	P5
EPW1	X	X
EPW2	X	X
EPU1	X	X
EPU2		X
EPK1	X	X

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	- opanował wybiórczo wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej; - ma podstawową wiedzę o wybranych zjawiskach i problematyce ogólnej	- opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej; - orientuje się w wybranych zjawiskach i problematyce ogólnej	- sprawnie posługuje się wiedzą przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej; - dobrze orientuje się w wybranych zjawiskach i problematyce ogólnej
EPW2	- zapoznał się z proponowanymi materiałami, choć bez należytej staranności	- zapoznał się z proponowanymi materiałami, ma dobrą w nich orientację	- zapoznał się z proponowanymi materiałami w takim stopniu, że pozwala to mu na ujęcie syntetyzujące oraz na charakterystykę wybranych problemów
EPU1	- posiada podstawową orientację w ramach tematu wykładu	- potrafi poruszać się w obrębie omawianej problematyki	- sprawnie porusza się w obrębie omawianej problematyki, cechuje go krytyczny jej odbiór
EPU2	- podejmuje próbę dyskusji w związku z omawianymi kwestiami	- bierze udział w dyskusji w związku z omawianymi kwestiami	- sprawnie bierze udział w dyskusji, potrafi samodzielnie poszukiwać dodatkowych informacji wykraczających poza zakres

			omawianych materiałów;
EPK1	- rozumie problematykę, ale nie potrafi odnieść nabytej wiedzy do współczesności kulturowej	-rozumie problematykę i potrafi odnieść nabytą wiedzę do współczesności kulturowej	-rozumie problematykę i potrafi odnieść nabytą wiedzę do współczesności kulturowej; wykazuje zainteresowanie dalszym poszerzaniem wiedzy i umiejętności

J – Forma zaliczenia przedmiotu

zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:
Fragmenty tekstów literackich, literatury faktu i pisarstwa wspomnieniowego proponowane przez prowadzącego

Literatura zalecana / fakultatywna:
Teksty i materiały ukazujące konteksty kulturowe: historyczne, polityczne, obyczajowe oraz regionalny charakter omawianej literatury, np.:
- J. Kolbuszewski, *Kresy*, Wrocław 2002 (fragm.)
- wybrane artykuły z tomów „*Polsko-niemieckie miejsca pamięci/Deutsch-polnische Erinnerungsorte*", red. H.H. Hahn, H Traba;
- fragm. atlasu *Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki. 1939-1959. Atlas ziem Polski*, pr. zbior., Warszawa 2008;
- A. Toczewski, *Paradygmaty tożsamości lubuskiej*, [w:] *Ziemia Lubuska. Studia nad tożsamością regionu*, red. A. Tocze Zielona Góra 2004;
- K. Gieba, *Lubuska literatura osadnicza jako narracja założycielska regionu*, Kraków 2018 (fragm.);
- K. Kuszyk, *Poniemieckie*, Wołowiec 2019.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem	15	10
Czytanie literatury, zapoznanie się z polecanymi materiałami	10	15
Suma godzin:	**25**	**25**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**1**	**1**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Arkadiusz Kalin
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	akalin@ajp.edu..pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska i Komunikacja medialna i społeczna
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	Studia stacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.20**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Wykład ogólnowydziałowy II (Historia i literatura Grecji i Rzymu)**
2. Punkty ECTS	
3. Rodzaj przedmiotu	**Obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Polski**
5. Rok studiów	**2**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**opracowanie: prof. dr hab. Sylwester Dworacki (†)**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1		
Semestr 2		
Semestr 3	wykład - 15 godzin	**10**
Semestr 4		
Semestr 5		
Semestr 6		
Liczba godzin ogółem	**15**	**10**

C - Wymagania wstępne

Posiadanie wiedzy z wykładu: Kultura antyczna

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	**Bardzo krótkie przypomnienie wiedzy z zakresu historii Grecji i zarysu literatury greckiej od Homera do Bizancjum. Historia Rzymu. Przegląd literatury rzymskiej**
CW2	**Antyk w kulturze polskiej.**
	Umiejętności

CU1	**Zdobycie podstawowej wiedzy z historii Grecji i Rzymu oraz kierunków literatury i jej czołowych przedstawicieli. Zapoznanie się z wpływem starożytnej Grecji i Rzymu na kulturę polską.**
CU2	
....	
Kompetencje społeczne	
CK1	**Umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w szkolnictwie, w środkach przekazu, w instytucjach kulturalnych.**
.....	

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW...)		
EPW1	Student zna w zarysie historię starożytnej Grecji i Rzymu.	K_W01
EPW2	Poznał okresy rozwoju literatury rzymskiej i głównych pisarzy i poetów	K_W01
EPW3	Zdobył podstawową wiedzę o znaczeniu antyku dla rozwoju rodzimej literatury i kultury	K_W01
Umiejętności (EPU...)		
EPU1	Zdobywa świadomość, znaczenia wiedzy o historii Grecji i Rzymu w historii Europy.	K_U01
EPU2	Dzięki wiedzy o literaturze starożytnej lepiej rozumie literaturę rodzimą.	K_U01
EPU3	Lepiej rozumie współczesność mając wiedzę o Grecji i Rzymie	K_U01
Kompetencje społeczne (EPK...)		
EPK1	Potrafi wykorzystać wiedzę o starożytności w pracy zawodowej i społecznej.	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Zarys historii Grecji i jej literatury.	2	1
W2	Historia Rzymu.	2	2
W3	Początki literatury greckiej. Prawo XII tablic.	2	1
W4	Plaut i Terencjusz.	2	1
W5	Cyceron, Cezar.	2	1
W6	Wergiliusz, Horacy Owidiusz.	2	2
W7	Antyk w kulturze polskiej.	2	1
W8	Podsumowanie.	1	1
	Razem liczba godzin wykładów 15	15	10

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	Wykład połączony z konwersacją.	Mapy, atlasy, prezentacja wybranych dzieł,

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	Np. obserwacja podczas zajęć / aktywność	Np. praca pisemna

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	F2	P2	…..	……	….	….	….	….	…	…	..	..	..
EPW1	x	x											
EPW2	x	x											
EPW3	x	x											
EPU1	x	x											
EPU2	x	x											
EPU3	x	x											
EPK1	x	x											
EPK2	-												

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Student orientuje się ogólnie w historii Grecji i Rzymu	Zna poszczególne epoki historii Rzymu, umie wymienić niektórych przedstawicieli	Zna wyśmienicie epoki historyczne Rzymu, potrafi powiedzieć więcej o niektórych przedstawicielach.
EPW2	Potrafi wymienić niektóre epoki literatury i jej niektórych przedstawicieli.	Jest dobre zorientowany w epokach literackich, potrafi wymienić ich głównych przedstawicieli.	Jest znakomicie zorientowany w epokach literackich i jej czołowych i innych przedstawicielach.
EPW3	Ma świadomość znaczenia antyku dla współczesnych	Potrafi na niektórych konkretnych autorach i ich dziełach pokazać ich obecne znaczenie	Jest biegły w znajomości wpływu antyku na współczesność.
EPU1	Potrafi wymienić kilka przykładów znaczących o wpływie starożytności na Europę	Potrafi szerzej powiedzieć o niektórych wpływach starożytności na Europę	Potrafi obszernie przedstawić wpływ starożytności na Europe
EPU2	**…**	**…**	**…**
EPU3	**…**	**…**	**…**
EPK1	Pokaże pewną znajomość wiedzy o starożytności w środowisku zawodowym i społecznym	Zainteresuje wymienione środowiska znaczeniem wiedzy o starożytności	Zachęci wymienione środowiska do zainteresowania się starożytnością i jej znaczeniem
--------	**…**	**…**	**…**

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Jerzy Łanowski, ks. Marek Starowwieyski, Literatura Grecji starożytnej. Od Homera do Justyniana, Warszawa 1996
2. Leszek Mrozewicz, Historia powszechna. Starożytność, Poznań 2001.
3. Rzym i my. Wprowadzenie do literatury i kultury łacińskiej. Poznań, 2009,
4. Kazimierz Kumaniecki, Historia kultury starożytnej Grecji i Rzymu. Warszawa 1975.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Homer, Iliada, przekł Kazimiera Jeżewska,, Wrocław 1972.
2. Homer, Iliada, przekł. Lucjan Siemieński, Wrocław 1992.
3. Wergiliusz, Eneida, przekł. T. Karyłowski, Wrocław 1950
4. Owidiusz, Metamorfozy, przekł Anna Kamieńska, Stanisław Stabryła,, Wrocław 1995.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	15	10
Konsultacje	5	3
Czytanie literatury	30	30
Przygotowanie do zaliczenia z oceną	25	32
Przygotowanie ……..		
……..		
Przygotowanie do sprawdzianu		
Przygotowanie do egzaminu		
Suma godzin:	**75**	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):		

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Prof. dr hab. Sylwester Dworacki
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	**studia II stopnia**
	Forma studiów	**studia stacjonarne i niestacjonarne**
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**13**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Język obcy**
2. Punkty ECTS	**5**
3. Rodzaj przedmiotu	**Obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Język angielski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**Koordynator przedmiotu:** **dr Joanna Bobin,** **prowadzący zajęcia:** **mgr Grzegorz Surma, mgr Wojciech Januchowski, mgr Joanna Polska, mgr Julia Nieścioruk**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**Ćwiczenia**: 30	**Ćwiczenia**: 18
Liczba godzin ogółem	**30**	**18**

C - Wymagania wstępne

Znajomość języka obcego (angielskiego) na poziomie wynikającym z uzyskanych kwalifikacji co najmniej pierwszego stopnia studiów. Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 27 lipca 2005r. Dz.U. 2005 Nr 164 poz. 1365.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW_1	Pogłębianie wiedzy gramatyczno-leksykalnej, zasad wymowy i ortografii oraz wiedzy dot. pogłębionych metod analizy i interpretacji tekstów anglojęzycznych.
	Umiejętności
CU_1	Pogłębianie umiejętności przygotowywania różnych wypowiedzi pisemnych i ustnych w języku angielskim, właściwych dla studiowanego kierunku.
CU_2	Kształtowanie umiejętności posługiwania się językiem angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
	Kompetencje społeczne
CK_1	Uświadomienie potrzeby uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystanie z jego różnych form.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Absolwent ma wiedzę gramatyczno-leksykalną, zna zasady wymowy i ortografii; zna i rozumie pogłębione metody analizy i interpretacji tekstów anglojęzycznych.	**K_W06**
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Absolwent potrafi przygotować różne wypowiedzi pisemne i ustne w języku angielskim, właściwe dla studiowanego kierunku.	**K_U11** **K_U12**
EPU2	Absolwent potrafi posługiwać się językiem angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	**K_U13**
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Absolwent jest gotów do świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnych form.	**K_K07**

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	Niestacjonarnych
C1	Szkoła i edukacja. System szkolnictwa w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Czasowniki związane ze szkołą i nauką. I okres warunkowy.	4	2
C2	Edukacja. Artykuł specjalistyczny: „Czy tradycyjne metody nauki w szkołach są zawsze dobre?". Artykuł o alternatywnych szkołach - nauczanie dzieci w domu na podstawie Wielkiej Brytanii. Edukacja domowa czyli homeschooling po polsku – wady i zalety. Czasowniki modalne (must, have to, can, can't, mustn't)	2	2
C3	„Zmiany życiowe": plany i marzenia młodych ludzi po ukończeniu szkoły średniej; zderzenie życia z rzeczywistością: weryfikacja zamiarów, marzeń oraz planów na życie po 10 latach. Dyskusja. Czasowniki frazowe związane ze zmianami życiowymi.	2	1
C4	Artykuł specjalistyczny: „Tied to the apron strings" (Trzymać się maminej spódnicy). Dzieci „bumerangi" – dorosłe dzieci związane z domem. Dylematy dorosłych dzieci: kiedy opuścić dom rodzinny. Dyskusja.	2	2
C5	Różnica pokoleń – jakim dzieckiem byłeś i jak się zmieniłeś? Etapy życia – słownictwo. Powtórzenie materiału.	2	1
C6	Kolokwium	2	1
C7	Dokument BBC (film) 'Making of me' czyli wychowani a natura na podstawie słynnej Skrzypaczki Vannessy Mae. Dyskusja na temat sposobów wychowywania dzieci, aktualnych przesłanek, czynników dotyczących kształtowania osobowości młodych ludzi.	2	1
C8	Artykuł pt. "Japońskie dzieci bawią się bezpiecznie" na temat ośrodka, gdzie obuwie jest dezynfekowane, piaskownice sterylizowane a wychowankowie nieustannie monitorowani przez system kamer oraz słuchanie nt. przedszkola Fairly Nursery School w Anglii, gdzie dzieci spędzają całe dnie na powietrzu, gdzie pozwala im się podejmować ryzyko celem zdobywania doświadczeń. Porównanie i dyskusja.	2	1
C9	Angielski w praktyce - sugerowanie.	2	1

	Słownictwo związane z pracą i rodzajami zatrudnienia. Słowotwórstwo dotyczące tematu pracy.		
C10	Temat: Jaka jest idealna praca dla Ciebie? Formy gramatyczne to i -ing po czasownikach.	2	1
C11	„Więzy rodzinne" – dyskusja: posiadanie lub brak rodzeństwa (zalety i wady), najbliższa rodzina i rodzina wielopokoleniowa. Artykuł specjalistyczny: „Jak kolejność urodzeń wpływa na osobowość człowieka?". Słownictwo: czasowniki opisujące cechy charakteru.	2	2
C12	Powtórzenie materiału	2	1
C13	Kolokwium.	2	1
C14	Omówienie kolokwium i zaliczenie semestru.	2	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**30**	**18**

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	M3 – Metoda eksponująca Pokaz materiału audiowizualnego, pokaz prezentacji multimedialnej. M5 – Metoda praktyczna 1.Ćwiczenia z elementami prezentacji, wypowiedź ustna, 2. Ćwiczenia przedmiotowe: czytanie, analiza tekstu źródłowego, 4. Ćwiczenia produkcyjne: przygotowanie prezentacji 5. Ćwiczenia translatorskie i inne: ćwiczenia słuchania, mówienia, pisania i czytania, ćwiczenia gramatyczne i leksykalne, użycie określonych struktur w mowie i piśmie, słuchanie i rozpoznawanie, słuchanie i powtarzanie, czytanie na głos, ćwiczenia ze słownictwa, ćwiczenia leksykalne, słuchanie ze zrozumieniem, dialogi.	- tablica, - odtwarzacz CD, - projektor, - sprzęt multimedialny, - laptop;

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F1 – sprawdzian (pisemny, kolokwium cząstkowe), F2 – obserwacja/aktywność (przygotowanie do zajęć, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć i jako pracy własnej, prace domowe), F4 – wypowiedź/wystąpienie (dyskusja, formułowanie dłuższej wypowiedzi ustnej na wybrany temat, prezentacja wybranego tekstu specjalistycznego, interpretacja tekstu).	P2 - kolokwium (pisemne), P3 - ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących, uzyskanych w semestrze.

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	**Ćwiczenia**				
	F1	F2	F4	P2	P3
EPW1	x				x

EPU1	x	x	x	x	x
EPU2	x		x		x
EPK1		x	x		

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	Opanował wiedzę gramatyczno-leksykalną, zna zasady wymowy i ortografii; oraz ma wiedzę dot. metod analizy i interpretacji tekstów anglojęzycznych – w stopniu dostatecznym.	Opanował wiedzę gramatyczno-leksykalną, zna zasady wymowy i ortografii; oraz ma wiedzę dot. metod analizy i interpretacji tekstów anglojęzycznych - w stopniu dobrym.	Opanował wiedzę gramatyczno-leksykalną, zna zasady wymowy i ortografii; oraz ma wiedzę dot. metod analizy i interpretacji tekstów anglojęzycznych - w stopniu bardzo dobrym.
EPU1	Potrafi w bardzo ograniczonym stopniu - realizować powierzone zadania: przygotowywać różne wypowiedzi pisemne i ustne w języku angielskim, właściwe dla studiowanego kierunku.	Potrafi w miarę poprawnie realizować powierzone zadania: przygotowywać różne wypowiedzi pisemne i ustne w języku angielskim, właściwe dla studiowanego kierunku.	Potrafi bezbłędnie realizować powierzone zadania: przygotowywać różne wypowiedzi pisemne i ustne w języku angielskim, właściwe dla studiowanego kierunku.
EPU2	Realizuje powierzone zadania: posługuje się językiem angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; rezultat jego pracy posiada nieliczne błędy.	Realizuje powierzone zadania, popełniając nieznaczne błędy; posługuje się językiem angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	Realizuje powierzone zadania bezbłędnie: posługuje się językiem angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
EPK1	Rozumie w ograniczonym zakresie potrzebę uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnych form.	Rozumie potrzebę uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnych form, stosuje tę potrzebę w praktyce.	Rozumie potrzebę uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnych form, stosuje tę potrzebę w praktyce, potrafi wykorzystać swoje ambicje kulturalne dla celów i perspektyw własnej kariery zawodowej.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną.

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Latham –Koenig C. Oxenden C, *English File* Intermediate - Student's Book, Multipack B, Oxford University Press 2014
2. Latham –Koenig C. Oxenden C, *New English File* upper-intermediate - Student's Book, Oxford University Press 1997
3.Clare A., Wilson JJ., *Speakout Advanced Students' Book,* Pearson 2012.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. www.ang.pl

2.Materiały autentyczne - czasopisma angielskojęzyczne, fragmenty wybranych tekstów fachowych. 3.Jenny Dooley, Virginia Evans: *Grammarway 2* oraz *Grammarway 3*, Express Publishing 1998. 4. Christina Latham –Koenig Clive Oxenden, *English File* Intermediate Plus - Student's Book, Oxford University Press 2014

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	25	18
Konsultacje	15	12
Czytanie literatury	30	25
Przygotowanie do zajęć	30	30
Przygotowanie do sprawdzianu	20	30
Przygotowanie prezentacji/referatu	5	10
Suma godzin:	**125**	**125**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin: 25 godz.):	**5**	**5**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	**dr Joanna Bobin**
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	jbobin@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia Polska
	Poziom studiów	Studia II stopnia
	Forma studiów	Studia stacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.21**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Język obcy**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Język niemiecki**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**Piotr Kotek**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	ćw.: 30	ćw.: 30
Semestr 2		
Semestr 3		
Semestr 4		
Semestr 5		
Semestr 6		
Liczba godzin ogółem	**30**	**30**

C - Wymagania wstępne

Student posługuje się językiem niemieckim na poziomie B2 odpowiadającym standardom określonym dla studiów licencjackich wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Student zna zakres środków językowych (leksykalnych, struktur gramatycznych oraz zasad wymowy i ortografii) zgodnie z wytycznymi Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na poziomie biegłości językowej B2
CW2	Student zna i rozumie podstawową terminologię specjalistyczną niezbędną do komunikowania się w krajach niemieckiego obszaru językowego.
	Umiejętności
CU1	Student potrafi stosować poznane środki językowe w zakresie: rozumienia i interpretacji

	tekstów słuchanych i czytanych, mówienia oraz pisania na poziomie biegłości językowej B2 zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego.
CU2	Student potrafi nawiązywać kontakty z użytkownikami języka niemieckiego w sferze prywatnej i zawodowej, posiada umiejętność praktycznego zastosowania środków wyrazu w celu osiągnięcia pożądanej skuteczności komunikacyjnej.
Kompetencje społeczne	
CK1	Student rozumie potrzebę doskonalenia kompetencji językowej w zakresie języka niemieckiego przez całe życie, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji niezbędnych do rozwoju zawodowego.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi;	**K_W03**
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Absolwent potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	**K_U13**
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Absolwent charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.	**K_K09**

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Wymiana myśli i usług, rozwój cywilizacji, wynalazki	6	6
C2	Jednostka w społeczności	4	4
C3	Wpływ mediów i technologii informatycznej na życie człowieka	4	4
C4	Zaangażowanie społeczne i polityczne (organizacje charytatywne, stowarzyszenia, pomoc innym, sytuacja ekonomiczna)	6	6
C5	Pokolenia i generacje, narody i subkultury – konflikty oraz tendencje społeczne	6	6
C6	Teksty specjalistyczne z różnych dziedzin	4	4
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**30**	3 0

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	**M3 – Metoda eksponująca** Pokaz materiału audiowizualnego, pokaz prezentacji	- tablica, - odtwarzacz CD,

	multimedialnej. **M5 – Metoda praktyczna** **2. Ćwiczenia przedmiotowe:** - czytanie i analiza tekstu źródłowego, **4. Ćwiczenia kreacyjne:** **-** przygotowanie prezentacji **5. Ćwiczenia translatorskie i inne:** -ćwiczenia słuchania, mówienia, pisania i czytania, -ćwiczenia gramatyczne i leksykalne, -ćwiczenia ze słownictwa, -ćwiczenia leksykalne, -ćwiczenia stylistyczne, -dialogi.	- projektor, - sprzęt multimedialny, - laptop;

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia
Ćwiczenia	F1 -sprawdzian pisemny, „wejściówka" F2 -weryfikacja zapoznania się z literaturą, przygotowanie do zajęć, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć, obserwacja pracy w grupach. F4- formułowanie dłuższej wypowiedzi ustnej na wybrany temat.	P2 - zaliczenie pisemne w formie testowej z elementami opisu,

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia			
	F1	F2	F4	P2
EPW1	x			x
EPU1		x	x	x
EPK1			x	x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry 5
EPW1	Posiada wiedzę interdyscyplinarną pozwalającą użyć języka tylko w niektórych sytuacjach życia codziennego.	Posiada wiedzę interdyscyplinarną pozwalającą użyć języka w większości sytuacji życia codziennego.	Posiada wiedzę interdyscyplinarną pozwalającą użyć języka w nieomal każdej sytuacji życia codziennego.
EPU1	Opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej. Posiada ograniczoną wiedzę	Opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej i uzupełniającej oraz	Opanował wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej i uzupełniającej oraz posiada wiedzę właściwą do uzyskiwania

	dotycząca języka formalnego i nieformalnego. Zna wybrane wymagane podstawowe zagadnienia gramatyczne niezbędne do wyrażania i tworzenia podstawowych struktur.	posiada wiedzę właściwą do uzyskiwania dodatkowych informacji z podanych źródeł. Ma poszerzoną wiedzę dotyczącą zagadnień gramatycznych niezbędnych do wyrażania i posługiwania się wybranymi strukturami.	dodatkowych informacji z różnorodnych źródeł oraz zna sposoby szukania właściwych informacji. Wykazuje się wiedzą wykraczającą poza zakres problemowy zajęć. Ma rozbudowaną i pogłębioną wiedzę dotyczącą zróżnicowanych struktur gramatycznych.
EPK1	(1) W kontakcie społecznym nie jest swobodny i oczekuje, że partner dostosuje się do jego możliwości językowych (2) Dokłada starań, aby powierzone zadania w zespole i samodzielnie były wykonane zgodnie z oczekiwaniami i wskazówkami innych.	(1)W kontakcie społecznym jest otwarty i zorientowany na oczekiwania partnera (2) Zadania zespołowe i samodzielne wykonuje starannie i prawidłowo.	(1) Umie posługiwać się językiem niemieckim w zróżnicowanym kontakcie społecznym zwracając uwagę na staranność i adekwatność języka (2) Inicjuje pracę zespołową i samodzielną, potrafi ocenić jej wyniki konstruktywnie z zachowaniem dobrych relacji z innymi.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

Daniels A., Dengler S., *Mittelpunkt B2*, Ernst Klett Sprachen 2007

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Bachmann S., Gerhold S., Müller B.-D., Wessling G, *Sichtwechsel,* Verlag Klett Edition Deutsch, München 2000.
2. Fandrych Ch., Tallowitz U., *Klipp und Klar. Übungsgrammatik Grundstufe Deutsch in 99 Schritten,* Ernst Klett, Stuttgart
3. Glück H., Metzler Lexikon Sprache, Verlag J. B. Metzler, Stuttgart 2005.
4. Lutz B., Jessing B., *Metzler Autoren Lexikon. Deutschsprachige Dichter und Schriftsteller vom Mittelalter bis zur Gegenwart*, Verlag J. B. Metzler, Stuttgart 1994.
5. Motta G., *Lebensgeschichten direkt,* Wydawnictwo LektorKlett, Poznań 2009.

Ponadto: niemieckojęzyczne czasopisma, fragmenty wybranych tekstów literackich, słowniki dwujęzyczne.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	30
Czytanie literatury	15	15
Przygotowanie do zajęć	15	15
Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	15	15
Suma godzin:	75	75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Piotr Kotek
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	pkotek@pwsz.pl
Podpis	Piotr Kotek

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	FILOLOGIA POLSKA
	Poziom studiów	studia II stopnia
	Forma studiów	studia stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	profil ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**1.21**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Język rosyjski**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Język rosyjski/język polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**Ćw.**: (30)	**Ćw.**: (18)
Liczba godzin ogółem	30	18

C - Wymagania wstępne

Student zna język rosyjski (wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne), które nabył podczas studiów I stopnia.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Pogłębianie wiedzy gramatyczno-leksykalnej, zasad wymowy i ortografii oraz wiedzy dot. pogłębionych metod analizy i interpretacji tekstów rosyjskojęzycznych.
	Umiejętności
CU1	W dalszym ciągu przygotowywanie różnych wypowiedzi pisemnych w języku rosyjskim, właściwych dla studiowanego kierunku.
CU2	Pogłębione kształtowanie umiejętności przygotowania różnego typu wystąpień ustnych w języku rosyjskim, właściwych dla studiowanego kierunku.
CU3	Kształtowanie umiejętności posługiwania się językiem rosyjskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
CU4	Kształtowanie umiejętności samodzielnego planowania i organizowania własnego uczenia się przez całe życie.
	Kompetencje społeczne
CK1	Uświadomienie potrzeby uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystanie z jego różnych form.
CK2	Uświadomienie potrzeby krytycznego odbioru treści kulturalnych

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Absolwent zna i rozumie: wiedzę gramatyczno-leksykalną, zna zasady wymowy i ortografii; pogłębione metody analizy i interpretacji tekstów rosyjskojęzycznych.	K_W06
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Absolwent potrafi w pogłębionym stopniu przygotować (w uzasadnionych przypadkach) różne wypowiedzi pisemne w języku rosyjskim, właściwe dla studiowanego kierunku.	K_U11
EPU2	Absolwent potrafi w pogłębionym stopniu sformułować różnego typu merytoryczne wypowiedzi ustne (w uzasadnionych przypadkach) w języku rosyjskim, właściwe dla studiowanego kierunku.	K_U12
EPU3	Absolwent potrafi posługiwać się językiem rosyjskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,	K_U13
EPU4	Absolwent potrafi samodzielnie planować i organizować własne uczenie się przez całe życie z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania.	K_U14
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Absolwent jest gotów do świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnych form.	K_K07
EPK2	Absolwent jest gotów do krytycznego odbioru treści kulturalnych	K_K08

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

		Liczba godzin na studiach	
Lp.	**Treści ćwiczeń**	**stacjonarnych**	**niestacjonarnych**
Ćw. 1	Przypomnienie materiału: życie studenckie (mieszkanie studenta, uczelnia, wydział, kierunki studiów, egzaminy i zaliczenia).	2	2
Ćw. 2	Plany życiowe studentów: studia, kariera zawodowa, życie rodzinne.	2	1
Ćw. 3	Zdrowy styl życia studentów: żywienie i aktywność fizyczna.	2	1
Ćw. 4	Fora i portale internetowe skierowane do studentów.	2	1
Ćw. 5	Analiza wybranych tekstów związanych z kierunkiem studiów.	2	1
Ćw. 6	Zakupy w dyskoncie, supermarkecie, sklepiku osiedlowym. Produkty i towary.	2	1
Ćw. 7	Powtórka materiału.	2	2
Ćw. 8 Ćw. 9	O Rosji i Rosjanach: mity, stereotypy oraz kultura i zwyczaje; strefy czasowe.	4	2
Ćw. 10	Prezentacje wybranych miast Rosji.	2	1
Ćw. 11	Prezentacje: wycieczka do Moskwy (Wielki Pałac Kremlowski) i Sankt Petersburga: białe noce.	2	1
Ćw. 12	Rosyjskie święta: państwowe, religijne i inne; życzenia, atrybuty świąteczne i prezenty.	2	1
Ćw. 13 Ćw. 14	Analiza wybranych tekstów związanych z kierunkiem studiów.	4	2
Ćw. 15	Powtórka materiału.	2	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	18

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne	Środki dydaktyczne

Ćwiczenia	**M1** - Metoda podająca/ objaśnienie, wyjaśnienie **M2 -** Metoda problemowa / burza mózgów, dyskusja, pytania i odpowiedzi **M5** – Metoda praktyczna 2. Ćwiczenia przedmiotowe: - czytanie i analiza tekstu źródłowego, 5. Ćwiczenia translatorskie i inne: - ćwiczenia słuchania, mówienia, pisania i czytania, - ćwiczenia gramatyczne i leksykalne, - ćwiczenia ze słownictwa, - ćwiczenia leksykalne, - ćwiczenia stylistyczne, - dialogi.	- tablica, - odtwarzacz CD, - projektor, - sprzęt multimedialny, - laptop, - podręcznik + CD, - słowniki.

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	**F1** sprawdzian pisemny - test; **F2** obserwacja podczas zajęć/aktywność; ocena bieżąca **F3** dłuższa wypowiedź ustna na wybrany temat; prezentacja wybranego tekstu,	**P2** kolokwium pisemne podsumowujące semestr

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia			
	F1	F2	F3	P1
EPW1	X	X		X
EPU1	X	X		X
EPU2		X	X	X
EPU3	X	X	X	X
EPU4		X		
EPK1		X		
EPK2		X		

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry 5
EPW1	- opanował wiedzę gramatyczno-leksykalną, zna zasady wymowy i ortografii; oraz ma wiedzę dot. metod analizy i interpretacji tekstów rosyjskojęzycznych – w stopniu dostatecznym.	- opanował wiedzę gramatyczno-leksykalną, zna zasady wymowy i ortografii; ma wiedzę dot. metod analizy i interpretacji tekstów rosyjskojęzycznych – w stopniu dobrym.	ma rozbudowaną i pogłębioną wiedzę z zakresu struktur gramatyczno-leksykalnych oraz zasad wymowy i ortografii; ma wiedzę dot. metod analizy i interpretacji tekstów rosyjskojęzycznych - jego wiedza często wykracza poza zakres zajęć.
EPU1	- realizuje powierzone zadania: przygotowuje (w uzasadnionych przypadkach) różne wypowiedzi pisemne	- realizuje większość powierzonych zadań: przygotowuje (w uzasadnionych przypadkach) różne	- realizuje powierzone zadania bezbłędnie: przygotowuje (w uzasadnionych przypadkach) różne wypowiedzi pisemne w języku rosyjskim, właściwe

	w języku rosyjskim, właściwe dla studiowanego kierunku; rezultat jego pracy posiada nieliczne błędy.	wypowiedzi pisemne w języku rosyjskim, właściwe dla studiowanego kierunku; popełnia błędy.	dla studiowanego kierunku.
EPU2	realizuje powierzone zadania: przygotowuje (w uzasadnionych przypadkach) różnego typu wystąpienia ustne w języku rosyjskim, właściwe dla studiowanego kierunku; rezultat jego pracy posiada nieliczne błędy.	- realizuje większość powierzonych zadań: przygotowuje (w uzasadnionych przypadkach) różnego typu wystąpienia ustne w języku rosyjskim, właściwe dla studiowanego kierunku; popełnia błędy.	realizuje powierzone zadania bezbłędnie: przygotowuje (w uzasadnionych przypadkach) różnego typu wystąpienia ustne w języku rosyjskim, właściwe dla studiowanego kierunku.
EPU3	- realizuje powierzone zadania: posługuje się językiem rosyjskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; rezultat jego pracy posiada nieliczne błędy.	- realizuje powierzone zadania popełniając nieznaczne błędy; posługuje się językiem rosyjskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	- realizuje powierzone zadania bezbłędnie: posługuje się językiem rosyjskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
EPU4	- realizuje powierzone zadania: samodzielnie planuje i organizuje własne uczenie się przez całe życie. Popełnia nieliczne błędy.	- realizuje powierzone zadania popełniając nieznaczne błędy: samodzielnie planuje i organizuje własne uczenie się przez całe życie.	- realizuje powierzone zadania bezbłędnie: posługuje się językiem rosyjskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
EPK1	- rozumie potrzebę uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnych form.	- rozumie potrzebę uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnych form.	- rozumie potrzebę uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnych form.
EPK2	- rozumie potrzebę krytycznego odbioru treści kulturalnych.	- rozumie potrzebę krytycznego odbioru treści kulturalnych	- rozumie potrzebę krytycznego odbioru treści kulturalnych

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa: Rodimkina A., Landsman N., *Rosja - dzień dzisiejszy. Teksty i ćwiczenia,* Warszawa 2008.
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. Cieplicka M., Torzewska D., *Język rosyjski. Kompendium tematyczno-leksykalne. Dla młodzieży szkolnej, studentów i nie tylko*... Część 1i 2, Poznań 2007/2008. 2. Misiąg D., *Знаете ли вы хорошо русский язык. Материалы для речевой практики,* Wrocław 1997. 3. Słowniki dwujęzyczne. Materiały prasowe i internetowe.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację

	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	18
Konsultacje	10	12
Czytanie literatury	10	15
Przygotowanie krótkich wystąpień pisemnych/ustnych	10	15
Przygotowanie do sprawdzianu	15	15
Suma godzin:	**75**	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin 75 : 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Halina Uchto
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	huchto@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	Studia drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarne /Niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.21**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Język francuski**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**francuski**
5. Rok studiów	**1**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**mgr Jolanta Plust – opracowała** **mgr Magdalena Ostropolska - prowadzenie**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	Ćwiczenia: 30	Ćwiczenia: 30
Liczba godzin ogółem	**30**	**30**

C - Wymagania wstępne

Student posługuje się językiem obcym na poziomie odpowiadającym wymaganiom określonym dla studiów pierwszego stopnia.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	przekazanie podstawowych wiadomości z zakresu nauki o języku, literaturze i kulturze oraz dziedzin specjalizacyjnych
	Umiejętności
CU1	komunikowanie się ze specjalistami i osobami spoza tej grupy za pomocą różnych technik i kanałów komunikacyjnych,
CU2	posługiwanie się nowożytnym językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
	Kompetencje społeczne
CK1	rozwój umiejętności gwarantujących możliwość dalszego samokształcenia oraz dokonywania systematycznej oceny poziomu swojej wiedzy
CK2	ćwiczenie umiejętności pracy w zespole

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW01	student zna zakres środków językowych (leksykalnych, struktur gramatycznych oraz znajomości zasad wymowy i ortografii) na poziomie biegłości językowej B2 zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego	K_W03
Umiejętności (EPU…)		
EPU01	w pogłębionym stopniu przygotować różnego typu wypowiedzi pisemne w języku polskim (w uzasadnionych przypadkach również w wybranym języku obcym), właściwe dla nadanej kwalifikacji	K_U11
EPU02	w pogłębionym stopniu sformułować różnego typu merytoryczne wypowiedzi ustne w języku polskim (w uzasadnionych przypadkach również w wybranym języku obcym), właściwą dla nadanej kwalifikacji	K_U12
EPU03	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	K_U13
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK01	Świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej iinnych	K_K05
EPK02	Uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie nadanej kwalifikacji	K_K06

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Otaczający świat / relacje międzyludzkie / praca zawodowa Student potrafi: uczestniczyć w rozmowie dot. ww. zakresów tematycznych, wyrażając własne opinie, doświadczenia; streścić i zaprezentować wybrany artykuł prasowy; sformułować wypowiedź ustną i pisemną na temat wydarzeń z regionu, kraju i ze świata; zredagować życiorys oraz podanie o pracę; napisać opowiadanie, rozprawkę oraz recenzję spektaklu teatralnego lub wybranej książki; zrozumieć główne informacje zawarte we francuskich tekstach słuchanych oraz pisanych (prasowych). Otaczający świat / relacje międzyludzkie / praca zawodowa Student potrafi: uczestniczyć w rozmowie dot. ww. zakresów tematycznych, wyrażając własne opinie, doświadczenia; streścić i zaprezentować wybrany artykuł prasowy; sformułować wypowiedź ustną i pisemną na temat wydarzeń z regionu, kraju i ze świata; zredagować życiorys oraz podanie o pracę; napisać opowiadanie, rozprawkę oraz recenzję spektaklu teatralnego lub wybranej książki; zrozumieć główne informacje zawarte we francuskich tekstach słuchanych oraz pisanych (prasowych).	16	16

C2	Język / Kultura Student: wykorzystuje znajomość podstawowej terminologii w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa do tworzenia i rozumienia tekstów specjalistycznych z ww. dyscyplin; potrafi przedstawić cele i treści pracy magisterskiej; streścić i zaprezentować wybrany utwór literacki; dokonać charakterystyki wybranej epoki literackiej i jej twórców w Polsce i wybranym kraju francuskojęzycznym; zredagować sprawozdanie z przebiegu wybranego wydarzenia kulturalnego w Polsce oraz wybranym kraju francuskojęzycznym. Zakres struktur gramatycznych (w ramach realizacji wyszczególnionych powyżej treści): Student potrafi: stosować czasy gramatyczne do opisu wydarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości, stronę bierną; czasowniki modalne, przysłówki i przymiotniki (również w formach komparatywnych); tworzyć zdania pojedyncze i złożone (podmiotowe, dopełnieniowe, przydawkowe, orzecznikowe, warunkowe), formułować komunikaty w trybie rozkazującym i przypuszczającym.	14	14
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	30

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne M5 – Metoda praktyczna	Środki dydaktyczne
Ćwiczenia	1. Ćwiczenia translatorskie i inne: a) ćwiczenia słuchania, mówienia, pisania i czytania, b) ćwiczenia gramatyczne i leksykalne, c) tłumaczenia zdań i tekstów, d) użycie określonych struktur w mowie i piśmie, e) ćwiczenia ze słownictwa, f) ćwiczenia leksykalne, g) ćwiczenia stylistyczne, h) dialogi.	tablica, odtwarzacz CD, projektor, sprzęt multimedialny

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy (wybór z listy)	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia (wybór z listy)
Ćwiczenia	F1 sprawdziany pisemne wiedzy i umiejętności F2 obserwacja podczas zajęć / aktywność F3 przygotowanie wypowiedzi pisemnej na określony temat F4 formułowanie dłuższej wypowiedzi ustnej na wybrany temat	P1

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x”)

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia			
	F1	F2	F3	F4
EPW01	x	x	x	x
EPU01		x	x	
EPU02		x		

EPU03	x	x	x	x
EPK01		x		
EPK02		x		

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmioto-wy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry 5
EPW01	Student zna środki językowe (leksykalne, struktury gramatyczne oraz posiada znajomość zasad wymowy i ortografii, choć dość często popełnia błędy) zgodnie z wytycznymi Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego na poziomie biegłości językowej B2.	Student zna większość środków językowych (leksykalnych, struktur gramatycznych oraz znajomości zasad wymowy i ortografii i chociaż czasami popełnia błędy, nie zakłóca to komunikacji) zgodnie z wytycznymi Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego na poziomie biegłości językowej B2.	Student zna wszystkie środki językowe (leksykalne, struktury gramatyczne oraz posiada znajomość zasad wymowy i ortografii, a błędy popełnia bardzo rzadko) zgodnie z wytycznymi Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego na poziomie biegłości językowej B2.
EPU01	Posiada dostateczną umiejętność wygłaszania i formułowania na piśmie tez i poglądów w języku polskim i obcym. Ewentualne błędy czasami zakłócają zrozumienie.	Posiada dobrą umiejętność wygłaszania i formułowania na piśmie tez i poglądów w języku polskim i obcym. Ewentualne rzadkie błędy nie zakłócają zrozumienia.	Posiada pogłębioną umiejętność wygłaszania i formułowania na piśmie tez i poglądów w języku polskim i obcym. Błędy są niezauważalne.
EPU02	Student posiada dostateczną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i obcym w zakresie terminologii właściwej dla literaturoznawstwa i językoznawstwa. Widać, że formułowanie myśli i dobór słownictwa sprawia problem, jednak wystąpienia są zazwyczaj zrozumiałe.	Student posiada dobrą umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i obcym w zakresie terminologii właściwej dla literaturo-znawstwa i językoznawstwa. Jednak zdarzają się pewne trudności w formułowa- niu myśli, które nie zakłócają komunikacji.	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i obcym w zakresie terminologii właściwej dla literaturoznawstwa i językoznawstwa. Słownictwo dobiera precyzyjnie.
EPU03	Student potrafi dość dobrze komunikować się w mowie i piśmie w języku obcym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właści- wych dla studiowanego kierunku studiów, choć często szuka zamienników słów.	Student potrafi swobod- nie komunikować się w mowie i piśmie w języku obcym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierun- ku studiów, czasami ma drobne problemy z doborem słownictwa.	Potrafi bardzo swobodnie komunikować się w mowie i piśmie w języku obcym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów
EPK01	student rozumie potrzebę podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz uczenia się przez całe życie, lecz potrzebuje zachęty i wsparcia przy wyborze dodatkowych form	student dobrze rozumie potrzebę podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz uczenia się przez całe życie, korzysta z części dodatkowych proponowanych form kształcenia (seminaria	student bardzo dobrze rozumie potrzebę podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz uczenia się przez całe życie i w trakcie studiów wykorzystuje wszystkie możliwości uczestnictwa w dodatkowych

	kształcenia (seminaria naukowe, konferencje, udział w programach europejskich dla studentów).	naukowe, konferencje, udział w programach europejskich dla studentów).	proponowanych formach kształcenia (seminaria naukowe, konferencje, udział w programach europejskich dla studentów).
EPK02	student realizuje w grupie powierzone zadanie, choć ma czasami problemy z wykorzystaniem wiedzy w realizowanym zadaniu, potrafi prezentować wyniki swojej pracy lecz bez pogłębionej analizy.	student jest otwarty na pracę zespołową i samodzielnie wywiązuje się z powierzonych zadań, w sposób przystępny przedstawia wyniki swojej pracy	student jest otwarty na pracę zespołową, w pełni samodzielnie wywiązuje się z powierzonych zadań jest decyzyjny w wyborze nieszablonowych rozwiązań, wyniki prezentuje wskazując na złożoność zagadnienia.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa: 1. Miquel C., *Vite et bien,* CLE INTERNATIONAL, 2010. 2. Brillant C., ,*Le Nouvel Edito*, Didier, 2010.
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. Sirejols E., Tempesta G., *Grammaire 450 nouveaux exercices,* CLE INTERNATIONAL, 2002. 2. Monnerie A., La France Aux Cent Visages, Didier-Hatier 1995

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	30
Konsultacje	15	15
Czytanie literatury	10	10
Przygotowanie bieżące do zajęć	10	10
Przygotowanie do sprawdzianów	10	10
Suma godzin:	75	75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	3	3

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Magdalena Ostropolska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	jolaplust@wp.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	filologia polska
	Poziom studiów	II stopnia
	Forma studiów	stacjonarna i niestacjonarna
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.22**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Kultura regionu**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**Ćw.**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Maciej Dudziak**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 3	**30**	**15**
Liczba godzin ogółem	**30**	**15**

C - Wymagania wstępne

Znajomość języka polskiego

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	**zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi**
CW2	**ma pogłębioną wiedzę o naturze języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń**
CW3	**zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie i zaawansowaną metodologię oraz terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych**
	Umiejętności
CU1	**Potrafi wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać, syntetyzować, twórczo interpretować oraz prezentować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych**
CU2	**Potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych**
CU3	**Potrafi krytycznie analizować prace badawcze oraz rozwijać zawarte w nich tezy**

Kompetencje społeczne	
CK1	**Gotów jest do krytycznej oceny odbieranych treści**
CK2	**charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.**
CK3	**świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych**

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW)		
EPW1	zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi	K_W03
EPW2	ma pogłębioną wiedzę o naturze języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	K_W09
EPW3	zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie i zaawansowaną metodologię oraz terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych	K_W02
Umiejętności (EPU)		
EPU1	wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać, syntetyzować, twórczo interpretować oraz prezentować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych	K_U01
EPU2	Potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzować różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych	K_U02
EPU3	Potrafi krytycznie analizować prace badawcze oraz rozwijać zawarte w nich tezy	K_U04
Kompetencje społeczne (EPK)		
EPK1	Gotów jest do krytycznej oceny odbieranych treści	K_K01
EPK2	Gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie nadanej kwalifikacji;	K_K06
EPK3	Gotów do krytycznego odbioru treści kulturowych	K_K08

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Kulturowe i historyczne uwarunkowania regionu	5	3
C2	Wielokulturowość regionu	5	3
C3	Mapy kulturowe	5	3
C4	Granica jako czynnik poznawczy	5	2
C5	Euroregion a transgraniczność	5	2
C6	Region a Europa	5	2

	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	15

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	Analiza źródeł filmowych	projektor

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	Praca pisemna	Praca pisemna

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	Metoda oceny ….	…..	…..	……	….	….	….	….	…	…	..	..	..
EPW1			X										
EPW2			X										
EPW3			X										
EPU1			X										
EPU2			X										
EPU3			X										
EPK1			X										
EPK2			X										

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	Zna wybrane terminy z zakresu kultury	Zna większość terminów z zakresu kultury	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu kultury
EPW2	Zna podstawowe problemy kultury w różnych jej wymiarach	Zna większość problemów kultury w różnych jej wymiarach	Zna wszystkie problemy kultury w różnych jej wymiarach
EPW3	zna i rozumie wybrane zjawiska życia kulturalnego oraz zasady działania systemów i instytucji/ośrodków kultury oraz systemu oświaty	zna i rozumie większość zjawisk życia kulturalnego oraz zasady działania systemów i instytucji/ośrodków kultury oraz systemu oświaty	Biegle operuje wiedzą o zjawiskach kulturowych
EPU1	Wykonuje niektóre elementy z zakresu interpretacji kultury	Wykonuje większość elementy z zakresu interpretacji kultury	Wykonuje wszystkie elementy z zakresu interpretacji kultury
EPK1	Rozumie, ale nie zna skutków teorii kultury…	Rozumie i zna skutki teorii kultury	Rozumie i zna skutki aspekty systemów kulturowych

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Praca pisemna

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Bartz B., Idea wielokulturowego wychowania w nowoczesnych społeczeństwach, Radom 1997
2. Davidson D., Eseje o prawdzie, języku, umyśle, Warszawa 1992
3. Ihnatowicz I., Człowiek, informacja, społeczeństwo, Warszawa 1989
4. Kapciak A., Korporowicz L., Tyszka A., Komunikacja międzykulturowa: zbliżenia i impresje, Warszawa 1995
5. Milad H., O dialogu cywilizacji czyli O potrzebie akceptowania innych, Warszawa 2004
6. Muszyński Z., Komunikacja i znaczenie: semantyczny aspekt komunikacji, Lublin 2000

Literatura zalecana / fakultatywna:

Colombero G., Od słów do dialogu: tysiąc sposobów mówienia i słuchania, Kraków 2005
2. Dobek-Ostrowska B. [red.], Współczesne systemy komunikowania, Wrocław 1998
3. Duszak A., Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa, Warszawa 1998
4. Goban-Klas T., Media i komunikowanie masowe, Warszawa 1999
5. Szwed R. [red.], Społeczeństwo wirtualne - społeczeństwo informacyjne, Lublin

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/~~ami~~	30	30
Konsultacje	10	10
Czytanie literatury	8	8
Przygotowanie pracy	10	10
Suma godzin:	**43**	**43**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**1,5**	**1,5**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Maciej Dudziak
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	mdudziak@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	**II stopień**
	Forma studiów	**stacjonarne i niestacjonarne**
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**1.23**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**seminarium magisterskie**
2. Punkty ECTS	**14**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**I, II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**prof. AJP dr hab. Joanna Rychter**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**Ćwiczenia**: 30;	**Ćwiczenia**: 30;
Semestr 2	**Ćwiczenia**: 30;	**Ćwiczenia**: 30;
Semestr 3	**Ćwiczenia**: 30;	**Ćwiczenia**: 30;
Semestr 4	**Ćwiczenia**: 30;	**Ćwiczenia**: 30;
Liczba godzin ogółem	**120**	**120**

C - Wymagania wstępne

podstawowe wiadomości z językoznawstwa i literaturoznawstwa

D - Cele kształcenia

Wiedza	
K_W02	zna metodologie badawcze z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa synchronicznego i diachronicznego
K_W02	zna terminologię naukową z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa
K_W06	zna i rozumie pogłębione metody analizy i interpretacji dzieł literackich, w tym dzieł historycznych i innych tekstów kultury dawnej i współczesnej

K_W01	zna i rozumie specyfikę metodologiczną literaturoznawstwa i językoznawstwa
Umiejętności	
K_U01	potrafi wyszukiwać informacje, ekscerpować materiał analityczny, oceniać i syntetyzować wybierane informacje, twórczo je interpretować oraz prezentować wyniki
K_U11	potrafi przygotować wypowiedź pisemną w języku polskim
K_U02	potrafi formułować i analizować problemy badawcze
Kompetencje społeczne	
K_K06	pogłębia i zdobywa wiedzę, by rozwiązywać samodzielnie problemy poznawcze
K_K09	w sposób empatyczny i refleksyjny odbiera dzieła literatury polskiej i ogólnoświatowej
K_K08	w sposób krytyczny odbiera treści dzieł kulturowych

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie i zaawansowaną metodologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa;	K_W02
EPW2	zna i rozumie w terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa;	K_W02
EPW3	zna i rozumie pogłębione metody analizy i interpretacji dzieł literackich i innych tekstów kultury;	K_W06
EPW4	zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną literaturoznawstwa, językoznawstwa	K_W01
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje pochodzące ze źródeł tradycyjnych i multimedialnych, z wykorzystaniem wiedzy filologicznej	K_U01
EPU2	student posiada umiejętności formułowania wypowiedzi pisemnej w stylu naukowym z zastosowaniem odpowiedniego aparatu badawczego	K_U11
EPU3	student umie samodzielnie formułować i poddawać analizie problemy badawcze	K_U02
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	student wykorzystuje swoją wiedzę do rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych z zakresu swojej dziedziny naukowej	K_K06
EPK2	charakteryzuje się wrażliwością i refleksyjnością i odpowiedzialnością naukową	K_K08
EPK3	zdobytą wiedzę wykorzystuje do krytycznego odbioru treści kulturowych	K_K07

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin**
C1	Przygotowanie do badań, ich interpretacji i opisu.	10

C2	Omówienie metod i technik badawczych.	10
C3	Zebranie materiału, analiza, synteza, opis	10
C4	Przygotowanie pracy magisterskiej – indywidualne konsultacje związane z wyborem tematu, literatury i metody.	60
C5	Przygotowanie do obrony**.**	30
	Razem liczba godzin ćwiczeń	120

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	**M1 - wykład informacyjny,** **M2** – wykład konwersatoryjny, **M5** – pokaz (prezentacja prac) **M5** - działania praktyczne.	projektor multimedialny, komputer

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F2 – obserwacja/aktywność.	P7 – ocena pracy dyplomowej.

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia	
	F2	P7
EPW1	X	X
EPW2	X	X
EPW3	X	X
EPW4	X	
EPU1	X	X
EPU2		X
EPU3	X	X
EPK1	X	X
EPK2	X	X
EPK3	X	X

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP…)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**

EPW1	Student ma wiedzę ogólną na temat teorii i metodologii z zakresu wybranej dziedziny specjalizacyjnej.	Student ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą teorie i metodologie z zakresu wybranej dziedziny specjalizacyjnej.	Student ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę ogólną, obejmującą teorie i metodologie z zakresu wybranej dziedziny specjalizacyjnej i pokrewnych.
EPW2	Zna i rozumie wybrane pojęcia i terminy z zakresu dziedziny specjalizacyjnej.	Zna i rozumie większość pojęć i terminów z zakresu dziedziny specjalizacyjnej.	Zna i rozumie wszystkie pojęcia i terminy z zakresu dziedziny specjalizacyjnej i dziedzin pokrewnych.
EPW3	zna i rozumie wybrane metody analizy i interpretacji dzieł literackich i innych tekstów kultury;	zna i rozumie większość metod analizy i interpretacji dzieł literackich i innych tekstów kultury;	zna i rozumie wszystkie metody analizy i interpretacji dzieł literackich i innych tekstów kultury;
EPW4	zna i rozumie w niewielkim stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną literaturoznawstwa, językoznawstwa	zna i rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną literaturoznawstwa, językoznawstwa	zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną literaturoznawstwa, językoznawstwa
EPU1	student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje pochodzące ze źródeł tradycyjnych i multimedialnych, z wykorzystaniem wiedzy filologicznej z pomocą promotora	student potrafi w większości samodzielnie, przy ukierunkowaniu promotora, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje pochodzące ze źródeł tradycyjnych i multimedialnych, z wykorzystaniem wiedzy filologicznej	Student potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje pochodzące ze źródeł tradycyjnych i multimedialnych, z wykorzystaniem wiedzy filologicznej.
EPU2	student posiada umiejętności formułowania wypowiedzi pisemnej w stylu naukowym z zastosowaniem odpowiedniego aparatu badawczego przy znacznej pomocy promotora	student posiada umiejętności formułowania wypowiedzi pisemnej w stylu naukowym z zastosowaniem odpowiedniego aparatu badawczego po ukierunkowaniu przez promotora	student posiada umiejętności formułowania wypowiedzi pisemnej w stylu naukowym z zastosowaniem odpowiedniego aparatu badawczego bez wsparcia promotora

EPU3	student umie przy pomocy promotora formułować i poddawać analizie problemy badawcze	student umie po ukierunkowaniu przez promotora formułować i poddawać analizie problemy badawcze	student umie samodzielnie formułować i poddawać analizie problemy badawcze, bez udziału promotora
EPK1	student wykorzystuje swoją wiedzę do rozwiązywania niektórych problemów poznawczych i praktycznych z zakresu swojej dziedziny naukowej	student wykorzystuje swoją wiedzę do rozwiązywania większości problemów poznawczych i praktycznych z zakresu swojej dziedziny naukowej	student wykorzystuje swoją wiedzę do rozwiązywania wszystkich problemów poznawczych i praktycznych z zakresu swojej dziedziny naukowej
EPK2	charakteryzuje się zazwyczaj wrażliwością i refleksyjnością i odpowiedzialnością naukową	charakteryzuje się prawie zawsze wrażliwością i refleksyjnością i odpowiedzialnością naukową	charakteryzuje się zawsze wrażliwością i refleksyjnością i odpowiedzialnością naukową
EPK3	zdobytą wiedzę niekiedy wykorzystuje do krytycznego odbioru treści kulturowych	zdobytą wiedzę często wykorzystuje do krytycznego odbioru treści kulturowych	zdobytą wiedzę zawsze wykorzystuje do krytycznego odbioru treści kulturowych

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa: Bibliografia przedmiotowa uzależniona od wyboru seminarium i tematu pracy magisterskiej.
Literatura zalecana / fakultatywna: Pieter J., *Ogólna metodologia pracy naukowej*, Wrocław-Warszawa 1997. Literatura indywidualna do każdej pracy.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	120
Konsultacje	60
Czytanie literatury	30
Przygotowanie pracy dyplomowej	100
Przygotowanie do egzaminu dyplomowego	40
Suma godzin:	**350**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**14**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Prof. AJP dr hab. Joanna Rychter

Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	jrychter@ajp.edu.pl
Podpis	
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**komunikacja medialna i społeczna**
	Poziom studiów	**drugi**
	Forma studiów	**stacjonarne i niestacjonarne**
	Profil kształcenia	**praktyczny**

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**2.1**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**bezpieczeństwo i higiena pracy**
2. Punkty ECTS	**0**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**język polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**Jolanta Muniak**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**Ćw.**: 4	**Ćw.**: (4)
Liczba godzin ogółem	**4**	**4**

C - Wymagania wstępne

Brak.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Zapoznanie studentów z problematyką bezpieczeństwa i higieny pracy.
	Umiejętności
CU1	Przedstawienie zasad i sposobów reagowania w sytuacjach trudnych, wymagających prawidłowego reagowania.
	Kompetencje społeczne
CK1	Umiejętność komunikowania i rozwiązywania sytuacji trudnych.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student posiada podstawy wiedzy o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach różnego typu.	K_W07
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student dokonuje analizy własnych działań, potrafi wskazać obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu.	K_U19, K_U20
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Adaptuje się do nowych, zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywania pracy zawodowej, odpowiedzialnie przygotowując się do swojej pracy.	K_K02

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Istota bezpieczeństwa i higieny pracy; obowiązki i odpowiedzialność studentów w zakresie bhp, przepisy resortowe dotyczące bhp w szkołach wyższych; ochrona przeciwpożarowa; zasady udzielania pierwszej pomocy; tryb dochodzenia roszczeń powypadkowych.	3	3
C2	Bezpieczeństwo i higiena pracy w mediach.	1	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**4**	4

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Ćwiczenia	**M2 –** wykład konwersatoryjny.	kodeks pracy, ustawy i rozporządzenia

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F2 – obserwacja.	P3 – ocena podsumowująca powstała na podstawie oceny formującej.

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia			
	F2	P3		….
EPW1	+	+		
EPU1	+	+		
EPK1	+	+		

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie bez oceny

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Kodeks pracy. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1998r. z późniejszymi zmianami.
2. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny podlegać budynki i ich usytuowania, z późniejszymi zmianami.
3. Rozporządzenie Ministra Spraw wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 lipca 2007 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach.

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	lic. Jolanta Muniak
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (telefon)	
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	Magisterskie
	Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**Moduł psychologiczno-pedagogiczny – 1**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**psychologia**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Język polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Dorota Skrocka/dr Beata Maja Uchto-Żywica**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1		
Semestr 2	**W**: 15; **Ćw.**: 15	**W**: 9; **Ćw.**: 9
Liczba godzin ogółem	**30**	**18**

C - Wymagania wstępne

Zaliczone przedmioty: *Wprowadzenie do psychologii*; *Psychologia rozwojowa i wychowawcza*

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Zapoznanie studentów z pojęciami i zagadnieniami z zakresu psychologii stosowanej w pracy nauczyciela
	Umiejętności
CU1	Kształtowanie umiejętności dostrzegania powiązań między typem osobowości i temperamentem nauczyciela a stosunkiem do ucznia i powierzonych zadań.
	Kompetencje społeczne
CK1	Wyposażenie studentów w informacje dotyczące konieczności wykorzystywania wiedzy psychologicznej w pracy nauczyciela.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Ma pogłębioną wiedzę psychologiczną obejmującą pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego.	K_W11
EPW2	Ma pogłębioną wiedzę o procesach uczenia się, metodach i technikach uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania.	K_W12
EPW3	Ma pogłębioną wiedzę psychologiczną i pedagogiczną związanych z autorefleksją i samorozwojem oraz na temat zasobów własnych w pracy nauczyciela.	K_W11
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student potrafi zastosować posiadaną wiedzę w celu obserwowania procesów rozwojowych uczniów oraz zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji.	K_U03
EPU2	Student potrafi rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się.	K_U05
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student potrafi świadomie i krytycznie wykorzystać zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych.	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Wprowadzenie w problematykę psychologii nauczania-elementy pedeutologii.	2	1
W2	Osobowość nauczyciela(efektywność nauczyciela; cechy nauczyciela; bezpieczeństwo emocjonalne nauczyciela).	2	1
W3	Stres, osobowość i choroba(syndrom wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela). Radzenie sobie ze stresem.	2	1
W4	Style pracy nauczyciela (formalne i nieformalne metody nauczania; nauczyciel dyrektywny i nie dyrektywny	2	1
W5	Relacje nauczyciel-uczeń (kompetencje dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela). Sposoby komunikowania się.	2	1
W6	Dojrzałość emocjonalna nauczycieli w świetle koncepcji inteligencji emocjonalnej.	2	1
W7	Znaczenie empatii w pracy nauczyciela.	1	1
W8	Znaczenie autorytetu w pracy nauczyciela.	2	2
	Razem liczba godzin wykładów	15	9

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnyc	niestacjonarnych

		h	
C1	Wprowadzenie w problematykę psychologii nauczania- zapoznanie z zasadami realizacji i zaliczenia ćwiczeń.	2	2
C2	Osobowość – narzędzie pracy nauczyciela (postawy, wartości, potrzeby, temperament).	2	1
C3	Stres, osobowość i choroba – profilaktyka negatywnych następstw pracy nauczyciela. Techniki radzenia sobie ze stresem.	2	1
C4	Style pracy nauczyciela- przykłady formalnych i nieformalnych metod nauczania; nauczyciel dyrektywny i nie dyrektywny- konsekwencje.	2	1
C5	Relacje nauczyciel-uczeń(kompetencje dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela). Poznanie siebie.	2	1
C6	Dojrzałość emocjonalna nauczycieli w świetle koncepcji inteligencji emocjonalnej- sposoby weryfikacji kompetencji emocjonalnych i społecznych nauczyciela.	2	1
C7	Znaczenie empatii i autorytetu w pracy nauczyciela. Umiejętność słuchania empatycznego- zasady.	2	1
C8	Podsumowanie i zaliczenie ćwiczeń	1	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	9

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 Wykład informacyjny z elementami dyskusji	
Ćwiczenia	**M5-** ćwiczenia z elementami prezentacji	Rzutnik

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład		**P1- ustna odpowiedź na pytania**
Ćwiczenia	**F2-obserwacja; F4-dyskusja**	P5 (wystąpienie, prezentacja)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia			
	F2/F4	P1	F2	F4	P5	
EPW1		x	x	x	x	
EPW2		x	x	x	x	
EPW3		x	x	x	x	
EPU1	x	x	x	x	x	
EPU2	x	x	x	x	x	
EPK1	x	x	x	x	x	

I – Kryteria oceniania

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Ustne zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Fontana D., *Psychologia dla nauczycieli*, Poznań 1998.
2. Włodarski Z., Hankała A., *Nauczanie i wychowanie jako stymulacja rozwoju człowieka*, Warszawa-Kraków 2004.
3. Hobfoll S., *Stres, kultura i społeczność. Psychologia i filozofia stresu*, Gdańsk 2006.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1.Mika S., *Psychologia społeczna dla nauczycieli*, Warszawa 1998.
2.Fisher R., *Uczymy jak myśleć*, Warszawa 1999.
3. Łobocki M. (red.), *Praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą*, Lublin 2001

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	18
Konsultacje	10	15
Czytanie literatury	12	15
Przygotowanie prezentacji	8	10
Przygotowanie do egzaminu	15	17
Suma godzin:	**75**	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Dorota Skrocka, Beata M. Uchto-Żywica
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	dorota.skrocka@gmail.com, buchto@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	Studia II stopnia
	Forma studiów	Studia stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Pedagogika**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**prof. AJP dr hab. Natalia Chahrak**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 3	**W**: 15; **Ćw.**: 15	**W**: 8; **Ćw.**: 8
Liczba godzin ogółem	**30**	**16**

C - Wymagania wstępne

Ukończenie st. I stopnia

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Zdobycie wiedzy na temat struktury i funkcji systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych; praw dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami.
CW2	Podniesienie poziomu wiedzy o roli i kompetencjach współczesnego nauczyciela, zapoznanie się z nauczycielską pragmatyką zawodową.
CW3	Rozszerzenie dotychczasowej wiedzy o wychowaniu w kontekście rozwoju – podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfika głównych środowisk wychowawczych i procesy w nich zachodzące.
CW4	Rozszerzenie wiedzy o zasadach pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela – funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, pojęcia integracji i inkluzji, zagrożenia dzieci i młodzieży.
CW5	Przygotowanie do doradztwa zawodowego.
	Umiejętności
CU1	Kształtowanie umiejętności formułowania oceny etycznej związanej z wykonywaniem zawodu nauczyciela.
CU2	Nabycie umiejętności obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogicznej oraz proponować rozwiązania problemów.
CU3	Rozwinięcie umiejętności pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami

	społeczności szkolnej i lokalnej.
Kompetencje społeczne	
CK1	Budowanie umiejętności posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka.
CK2	Budowanie umiejętności samokształcenia, podnoszenia kompetencji pedagogicznych oraz uświadomienie potrzeby uczenia się przez całe życie.
CK3	Rozwinięcie umiejętności współpracy z nauczycielami w celu poprawy jakości pracy zawodowej.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…) Absolwent zna i rozumie:		
EPW1	system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty.	K_W05, K_W07
EPW2	rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.	K_W07, K_W11
EPW3	wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę.	K_W01, K_W10, K_W11
EPW4	zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami.	K_W05, K_W10 K_W11
EPW5	doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno--zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.	K_W11
Umiejętności (EPU…) Absolwent potrafi:		
EPU1	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.	K_U01, K_U15
EPU2	rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów.	K_U03
EPU3	nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym.	K_U02, K_U16
Kompetencje społeczne (EPK…) Absolwent jest gotów do:		
EPK1	okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy.	K_K03, K_K08

EPK2	samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej.	K_K01, K_K05, K_K06
EPK3	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.	K_K02

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Podstawowe prawa i wolności człowieka w dziedzinie oświaty: miejsce prawa oświatowego w systemie prawa w Polsce.	2	1
W2	Struktura i organizacja systemu oświaty. Szkoła jako instytucja edukacyjna.	2	1
W3	Nauczyciel jako wzór osobowy. (Podmiotowość w relacji nauczyciel – uczeń. Style kierowania wychowawczego. Kompetencje współczesnego nauczyciela. Pragmatyka zawodowa nauczyciela).	2	1
W4	Ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania.	2	1
W5	Proces wychowania, jego struktura właściwości i dynamika.	2	1
W6	Klasa szkolna jako grupa społeczna. (Procesy społeczne w klasie. Wychowanie na tle procesów socjalizacji, integracji i inkluzji).	2	1
W7	Wybrane zagrożenia dla rozwoju współczesnej młodzieży.	2	1
W8	Doradztwo zawodowe w szkole.	1	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	8

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami. Ocena jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty.	2	1
C2	Etyka zawodowa nauczyciela. Pragmatyka zawodowa nauczycieli w Polsce w porównaniu z krajami unii europejskiej. Ocena jakości pracy nauczyciela.	2	1
C3	Nauczyciel jako kreator środowiska wychowawczego: osobowość i autorytet nauczyciela-wychowawcy; funkcje i zadania nauczyciela w ujęciu H. Kwiatkowskiej; kompetencje i kwalifikacje nauczyciela w ujęciu R. Kwaśnicy; społeczne role nauczyciela w szkole; akceptacja i podmiotowe traktowanie dzieci i młodzieży.	2	1
C4	Współczesne kierunki pedagogiczne: pedagogika międzykulturowa, pedagogika nieautorytarna T. Gordona, pedagogika M. Montessori, pedagogika radykalnego humanizmu, pedagogika personalno-egzystencjalna, pedagogika społeczno-personalistyczna, pedagogika filozoficzno-normatywna, pseudowychowanie, prądy ideologii wychowania.	2	1
C5	Problematyka wychowawcza szkoły i klasy szkolnej: szkoła jako intencjonalne środowisko wychowawcze; klasa szkolna i jej specyficzne własności: struktura i normy klasy, przywództwo i wywieranie wpływu, cechy i klimat klasy szkolnej, style wychowania.	2	1
C6	Funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej: wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie w uczniów	2	1

	kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych, rozwiązywanie konfliktów i animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy.		
C7	Przymus i przemoc w szkole, rozwiązanie problemu z nękaniem, agresją elektroniczną, uzależnieniem w tym od środków psychoaktywnych i gadżetów. Grupy nieformalne i podkultury młodzieżowe i ich wpływ na wychowanie.	2	1
C8	Poradnictwo zawodowe: teorie rozwoju zawodowego; projektowanie ścieżki edukacyjno--zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia.	1	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	wykład informacyjny (M1); wykład z elementami analizy źródłowej i dyskusji (M2)	Projektor, komputer
Ćwiczenia	Metoda praktyczna (M5) - analiza tekstu źródłowego	Artykuły i rozdziały ze wskazanych podręczników
	Metoda eksponująca (M3) - film	Filmy
	Metoda problemowa (M2) - burza mózgów	Papier, mazaki
	Metoda praktyczna (M5) - prezentacja z wystąpieniem	Projektor, komputer

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład	obserwacja/aktywność (przygotowanie do zajęć, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć i jako pracy własnej, sprawdzenie czytania kanonu lektur, prace domowe itd.) – F2	Egzamin pisemny (P1)
Ćwiczenia	- obserwacja/aktywność (przygotowanie do zajęć, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć i jako pracy własnej, sprawdzenie czytania kanonu lektur, prace domowe itd.) –F2 - projekt/prezentacja – F3	- Wystąpienie (prezentacja multimedialna) (P4); - sprawdzian pisemny (P2)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia		
	Metoda oceny P1	F2	P2	F2	P4
EPW1	x	x	x	x	x
EPW2	x	x	x	x	x
EPW3	x	x	x	x	x
EPW4	x	x	x	x	x
EPW5	x	x	x	x	x

EPU1	x	x	x	x	x
EPU2	x	x	x	x	x
EPU3	x	x	x	x	x
EPK1		x		x	x
EPK2	x	x	x		x
EPK3	x			x	

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
	Ocena		
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Student omawia niepełnie i z błędami problemy organizacji i funkcjonowania systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, objaśnia niedokładnie znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty.	Student omawia dokładniej i z niewielkimi błędami problemy organizacji i funkcjonowania systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, objaśnia dokładniej znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty.	Student omawia precyzyjnie problemy organizacji i funkcjonowania systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, objaśnia precyzyjnie znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty.
EPW2	Student omawia niepełnie rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela, posiada podstawową wiedzę z zakresu etyki zawodowej nauczyciela, nauczycielskiej pragmatyki zawodowej – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, wskazuję niektóre tematyki oceny jakości pracy nauczyciela.	Student omawia dokładniej rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela, posiada podstawową wiedzę z zakresu etyki zawodowej nauczyciela, nauczycielskiej pragmatyki zawodowej – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, wskazuję większość tematyk oceny jakości pracy nauczyciela.	Student omawia precyzyjnie rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela, posiada pogłębioną wiedzę z zakresu etyki zawodowej nauczyciela, nauczycielskiej pragmatyki zawodowej – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, wskazuję wszystkie tematyki oceny jakości pracy nauczyciela.
EPW3	Student posiada podstawową wiedzę o ontologicznych, aksjologicznych i antropologicznych podstawach wychowania;	Student posiada podstawową wiedzę o ontologicznych, aksjologicznych i antropologicznych podstawach wychowania; omawia dokładniej istotę i funkcje	Student posiada rozszerzoną wiedzę o ontologicznych, aksjologicznych i antropologicznych podstawach wychowania; omawia precyzyjnie istotę i

	omawia niepełnie istotę i funkcje wychowania oraz opisuje z błędami proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę.	wychowania oraz opisuje z niewielkimi błędami proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę.	funkcje wychowania oraz dokładnie opisuje proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę.
EPW4	Student potrafi wskazać niektóre zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela; ma podstawową wiedzę o funkcjonowaniu klasy szkolnej jako grupy społecznej, omawia niepełnie procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; definiuje potocznie pojęcia integracji i inkluzji; opisuje z błędami zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także wskazuje niektóre zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami.	Student potrafi wskazać większość zasad pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela; ma rozszerzoną wiedzę o funkcjonowaniu klasy szkolnej jako grupy społecznej, omawia dokładniej procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; definiuje z niewielkimi błędami pojęcia integracji i inkluzji; opisuje dokładniej zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także wskazuje z niewielkimi błędami zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami.	Student potrafi wskazać wszystkie zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela; ma pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu klasy szkolnej jako grupy społecznej, omawia dokładnie procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; definiuje merytorycznie pojęcia integracji i inkluzji; opisuje dokładnie zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także wskazuje zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami.
EPW5	Student posiada podstawową wiedzę w zakresie doradztwa zawodowego: wspomagania ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno- -zawodowej, wskazuje metody i techniki określania potencjału ucznia, popełnia przy tym błędy, omawia niepełnie potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.	Student posiada rozszerzoną wiedzę w zakresie doradztwa zawodowego: wspomagania ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno- -zawodowej, wskazuje metody i techniki określania potencjału ucznia, popełnia przy tym minimalne błędy, omawia dokładniej potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.	Student posiada pogłębioną wiedzę w zakresie doradztwa zawodowego: wspomagania ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno- -zawodowej, wzorowo wskazuje metody i techniki określania potencjału ucznia, omawia dokładnie potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.
EPU1	Student fragmentarycznie i	Student wnikliwiej formułuje	Student precyzyjnie formułuje

	zbyt pobieżnie formułuje oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.	oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.	oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.
EPU2	Student potrafi w podstawowym zakresie rozpoznawać niektóre sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów.	Student wykorzystując zdobytą wiedzę teoretyczną potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów.	Student dysponując szeroką wiedzą teoretyczną potrafi rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów.
EPU3	Student niechętnie nawiązuje współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym.	Student chętniej i bardziej precyzyjniej nawiązuje współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym.	Student aktywnie i chętnie nawiązuje współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym.
EPK1	Student nie do końca w sposób świadomy i merytoryczny okazuje empatię uczniom oraz niechętnie zapewnia im wsparcia i pomocy.	Student świadomie i merytorycznie okazuje empatię uczniom oraz chętnie zapewnia im wsparcia i pomocy.	Student świadomie i merytorycznie okazuje empatię uczniom oraz aktywnie i chętnie zapewnia im wsparcia i pomocy.
EPK2	Student nie poszukuje samodzielnie dodatkowych informacji, nie pogłębia wiedzy pedagogicznej.	Student samodzielnie poszukuje dodatkowych informacji, poszerza swoją wiedzę, ale wykorzystuje je w swojej pracy w niewielkim stopniu.	Student samodzielnie poszukuje dodatkowych informacji, aktywnie i chętnie pogłębia wiedzę pedagogicznej.
EPK3	Student nie ma świadomości ważności współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.	Student chętnie współpracuje z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy, wykazując się przy tym samodzielnością, wspiera innych.	Student aktywnie i chętnie współpracuje z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy, wykazując się przy tym samodzielnością, wspierając i zachęcając innych.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

egzamin

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Dembiński M., Pedagogiczne tworzenie istoty ludzkiej, Poznań 2013.
2. Kwieciński Z., Śliwerski B. (red.), Pedagogika. Podręcznik akademicki, t. 1, Warszawa 2003.
3. Kwieciński Z., Śliwerski B. (red.), Pedagogika. Podręcznik akademicki, t. 2, Warszawa 2005.
4. Łobocki M. Teoria wychowania w zarysie, Kraków: Impuls, 2010.
5. Nowak M. Teorie i koncepcje wychowania, Warszawa 2008.
6. Śliwerski B., Pedagogika ogólna. Podstawowe prawidłowości, Kraków 2012.
7. Śliwerski B., Współczesne teorie i nurty wychowania, Kraków: Impuls, 2015.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Buk-Cegiełka M. (2013). Pedagogika Montessori – elementy teorii i praktyki. Roczniki pedagogiczne, 5(41), No. 2: 161-181.
2. Bulla B. (2009). Preferowane przez uczniów sposoby radzenia sobie z lękiem. *Forum Nauczycieli*, 1(32) : 21-30.
3. Cichocki A., Nauczyciele jako twórcy edukacyjnego klimatu klasy szkolnej / Dziecko w zmieniającej się przestrzeni życia. Obrazy dzieciństwa, pod red. Jadwigi Izdebskiej i Joanny Szymanowskiej, Trans Humana Wydawnictwo Uniwersyteckie, Białystok 2009.

4. Czemierowska-Koruba E., Agresja i przemoc w szkole, ośrodek rozwoju edukacji, Warszawa 2015.
5. Gutek G.L. Filozoficzne i ideologiczne podstawy edukacji, Gdańsk 2003.
6. Łysek J. (2012). Bullying i mobbing w szkole, *Nauczyciel i Szkoła,* 1 (51): 119–129.
7. Myszkowska-Litwy M., Pedagogika ogólna a teoria i praktyka dydaktyczna, Kraków 2011.
8. Orłowska M., Marzec B. Pedagogika wobec problemów życia w społeczeństwie ryzyka, Dąbrowa Górnicza 2017.
9. Ostrowska U. (2017). Aksjologia pedagogiczna – subdyscyplina naukowa pedagogiki (in statu nascendi). *Roczniki pedagogiczne*, 9(45), No. 2: 11-30. DOI: http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9.2-2
10. Szelewa D., Polakowski M., Sadura P., Obidniak D. Polski system edukacji – czego możemy się nauczyć? Warszawa 2018.
11. Śliwerski B. (red.), Pedagogika, podstawy nauk o wychowaniu, t. I, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2006.
12. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, Dz. U 2017, poz. 59 Rozp. MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz.1591) Rozp. MEN z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przeznauczycieli, Dz.U. 2018 poz. 1574 Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z poźn. zm.
13. Zielińska-Czopek M. Autokraci czy demokraci? Nauczycielskie kierowanie pracą klasy szkolnej, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2021.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	16
Czytanie literatury	4	7
Przygotowanie do zajęć ćwiczeniowych	4	7
Przygotowanie projektu - prezentacji	4	6
Przygotowanie do sprawdzianu	4	7
Przygotowanie do egzaminu	4	7
Suma godzin:	**50**	**50**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**2**	**2**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Prof. AJP dr hab. Natalia Chahrak
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023 r.
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	nchahrak@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	filologia polska
	Poziom studiów	studia II stopnia
	Forma studiów	studia stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**Moduł 3 naucz.3**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Pedeutologia**
2. Punkty ECTS	**1**
3. Rodzaj przedmiotu	**Obieralny: moduł nauczycielski**
4. Język przedmiotu	**Język polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Bożena Majewicz**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 3	**W**: 10; **Ćw.**: 15;	**W**: 5; **Ćw.**: 8;
Liczba godzin ogółem	**25**	**13**

C - Wymagania wstępne

Zaliczenie przedmiotu *pedagogika*.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie wiedzy pedagogicznej obejmującej terminologię dotyczącą złożoności profesji, realiów funkcjonowania i perspektyw (wyzwań) XXI wieku wobec zawodu nauczycielskiego) oraz rozumienia różnorodnych kontekstów i „osobliwości" roli zawodowej nauczyciela, rozumienia jej społeczno-kulturowych kontekstów i ograniczeń.
CW2	Przekazanie wiedzy pedagogicznej pozwalającej na zrozumienie realiów kształtowania się pedeutologii jako nauki o nauczycielu i zawodzie nauczycielskim, stanowiącymi podstawę działalności pedagogicznej oraz jej historycznych i kulturowych uwarunkowań.
	Umiejętności
CU1	Kształtowanie specjalistycznych umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykorzystywania wiedzy do obserwowania, analizowania i diagnozowania problemów edukacyjnych, motywów ludzkiego zachowania, sytuacji i strategii działań praktycznych.
CU2	Kształtowanie u studentów umiejętności uczenia się i doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych na bazie dorobku pedeutologii i innych dyscyplin.
	Kompetencje społeczne
CK1	Kształtowanie u studentów pogłębionej refleksyjności dotyczącej zawodu nauczyciela, wrażliwości etycznej, postaw prospołecznych, aktywności, trudu, wytrwałości i poczucia odpowiedzialności w projektowaniu działań zawodowych;

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student zna, na poziomie rozszerzonym, terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów oraz związaną z wybraną sferą działalności edukacyjnej, terapeutycznej i kulturowej;	K_W02, K_W11
EPW2	Student ma wiedzę o różnych rodzajach więzi społecznych i występujących między nimi prawidłowościach oraz wiedzę pogłębioną w odniesieniu do wybranych kategorii więzi społecznych;	K_W05, K_W11
EPW3	Student ma rozszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy, pogłębioną w odniesieniu do wybranych obszarów aktywności człowieka;	K_W11
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student posiada pogłębione umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych, terapeutycznych i kulturowych;	K_U01
EPU2	Student potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturowych i projektowania działań praktycznych.	K_U03
EPU3	Student potrafi twórczo animować prace nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów edukacyjno-wychowawczych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz całożyciowego uczenia się.	K_U16
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.	K_K05
EPK2	Student potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.	K_U16, K_K02, K_K08
EPK3	Student potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.	K_K02, K_K06

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Pedeutologia jako subdyscyplina pedagogiczna	2	1
W2	Przemiany funkcji zawodowych nauczyciela	2	1
W3	Funkcjonowanie nauczyciela w zawodzie	2	1
W4	Dorobek pedeutologii	2	1
W5	Rozwój zawodowy nauczyciela	2	1
	Razem liczba godzin wykładów	10	5

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach

		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Historyczne przemiany zawodu nauczyciela	2	2
C2	Charakterystyka roli zawodowej (ujęcie K. Konarzewskiego)	2	1
C3	Typy tożsamości współczesnych nauczycieli(H. Kwiatkowska)	2	1
C4	Cele i zadania pracy nauczyciela a typy jego kompetencji (ujęcie K. Kwaśnicy)	2	1
C5	Uczeń jako podmiot w relacjach z nauczycielem.	2	1
C6	Różnorodność modeli osobowościowych w zawodzie nauczyciela.	2	1
C7	Stres i wypalenie zawodowe w profesji nauczyciela.	3	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	Wykład informacyjny z elementami dyskusji	Rzutnik multimedialny
Ćwiczenia	Przygotowanie prezentacji i referatów	Projektor

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	F2- Obserwacja/aktywność podczas zajęć.	P3-Ocena powstała na podstawie ocen formujących.
Ćwiczenia	F3-Przygotowanie prezentacji i referatów.	P5-Wystapienie i prezentacja materiału.

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia			
	F2	P3	F3	P5	....	....
EPW1	x	x	x	x		
EPW2	x	x	x	x		
EPW3	x	x	x	x		
EPU1	x	x	x	x		
EPU2			x	x		
EPU3			x	x		
EPK1	x	x				
EPK2			x	x		

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	Ma podstawową wiedzę o pedagogice jako nauce i w	Ma rozbudowaną wiedzę o pedagogice	Zna wszystkie wymagane terminy na poziomie rozszerzonym z zakresu

	niepełnym stopniu wskazuje na jej miejsce w systemie nauk	jako nauce i w pełnym stopniu wskazuje na jej miejsce w systemie nauk	dziedzin naukowych i związanych z wybraną sferą działalności edukacyjnej.
EPW2	Student ma podstawowa wiedzę o rodzajach więzi społecznych pochodzącą z literatury podstawowej.	Student ma poszerzoną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i zna wszystkie wymagane podstawowe terminy niezbędne do określania relacji w zawodzie nauczyciela.	Opanował wiedzę przekazana w trakcie zajęć pochodzącą z literatury dodatkowej, co pozwala mu krytycznie ocenić zachodzące zjawiska. Zna wszystkie wymagane terminy niezbędne w odniesieniu do wybranych kategorii więzi społecznych
EPW3	Zna niektóre aspekty podstawowej wiedzy o nauczycielu jako twórcy dotyczącej działalności edukacyjnej, wychowawczej.	Zna większość aspektów podstawowej wiedzy o nauczycielu jako twórcy dotyczącej jego działalności edukacyjnej, wychowawczej.	Zna wszystkie aspekty podstawowej wiedzy o nauczycielu jako twórcy dotyczącej jego działalności edukacyjnej, wychowawczej.
EPU1	Student realizuje powierzone zadania popełniając nieznaczne błędy.	Student stara się realizować powierzone zadania . Poprawnie korzysta z metod i narzędzi.	Student posiada pogłębione umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat pracy nauczyciela. Samodzielnie poszukuje informacji wykraczający poza zakres problemowy.
EPU2	Student realizując zadania potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedeutologii, stosując niektóre poznane terminy. Samodzielnie nie poszukuje dodatkowych informacji.	Student potrafi w większości wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedeutologii, stosując niektóre poznane terminy.	Student potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedeutologii, stosując wszystkie poznane terminy.
EPU3	Student potrafi animować prace nad własnym rozwojem, popełniając nieznaczne błędy. Stara się korzystać z właściwych metod.	Student potrafi animować prace nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów edukacyjno-wychowawczych. Samodzielnie poszukuje dodatkowych informacji, ale wykorzystuje je w niewielkim stopniu.	Student potrafi twórczo animować prace nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów edukacyjno-wychowawczych bezbłędnie realizując powierzone zadania. Samodzielnie poszukuje informacji wykraczających poza zakres problemowy.
EPK1	Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie lecz nie potrafi się do tego odnieść.	Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, nie zawsze wykazuje się samodzielnością. Prosto i czytelnie realizuje wyniki swojej pracy.	Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób. Stosuje nieszablonowe rozwiązania. Realizując powierzone zadania w pełni samodzielnie poszukuje rozwiązań.
EPK2	Student stara się współdziałać i pracować w grupie. Ma świadomość istnienia pewnych aspektów pracy nauczyciela, jednak	Student potrafi współdziałać i pracować w grupie. Do społecznych konsekwencji odnosi się	Student potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role. Szuka nieszablonowych rozwiązań.

	nie potrafi się do nich odnieść.	w niewielkim stopniu.	
EPK3	Student potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania popełniając niewielkie błędy.	Student potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania. Prosto i czytelnie prezentuje wyniki swojej pracy.	Student potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania stosując nieszablonowe sposoby działania. Wykorzystuje integrację kompleksową swojego działania.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura podstawowa:

1. Banach Cz., Pedeutologia, [w:] Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku, pod red. T. Pilcha – t. IV, Warszawa 2005, s.301 – 306.

2.Day Ch., Rozwój zawodowy nauczyciela. Uczenie się przez całe życie, Gdańsk, 2004.

3.Kwaśnica R., Wprowadzenie do myślenia o nauczycielu, [w:] Pedagogika-podręcznik akademicki, t.2 - rozdz. 7, Warszawa 2003.

4. Krawcewicz S., Pedeutologia, w: Encyklopedia Pedagogiczna, pod red. W. Pomykało, Warszawa 1993, s. 585-592.

5. Kwiatkowska H., Pedeutologia, Warszawa 2008.

6.Nowosad J., Nauczyciel- wychowawca czasu polskich przełomów, Kraków 2002.

7. Prokopiuk W., Nauczyciel na polach humanizacji edukacji, Kraków 2010.

8. Prucha J., Pedeutologia [w:] Pedagogika, red. B. Śliwerski- t.2, Gdańsk 2006, s.293-316.

9. Strykowski W., Strykowska J., Pielachowski J., Kompetencje nauczyciela szkoły współczesnej, Poznań 2003.

10.Szempruch J., Pedeutologia. Studium teoretyczno-pragmatyczne, Kraków 2013.

11.Uczłowieczyć komunikację. Nauczyciel wobec ucznia w przestrzeni szkolnej, pod red. naukową H. Kwiatkowskiej, Kraków 2015.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1.Ferenz K., Kozioł E. (red.), Kompetencje nauczyciela wychowawcy, Zielona Góra 2002.
2. Kordziński J., Nauczyciel, trener, coach. Warszawa 2013.

3. Michalak J. M., Poczucie odpowiedzialności zawodowej nauczycieli. Studium teoretyczno-empiryczne, Warszawa 2003.

4.Piekarski J., Tomaszewska L., Być nauczycielem-uczestnikiem czy świadkiem procesu edukacyjnego?, Płock 2015.

5.Speck O., Być nauczycielem. trudności wychowawcze w czasie zmian społeczno-kulturowych, Gdańsk 2005.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	25	13
Przygotowanie do zajęć	5	17
Suma godzin:	**30**	**30**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**1**	**1**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Bożena Majewicz
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	bmajewicz@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	filologia polska
	Poziom studiów	II stopnia
	Forma studiów	stacjonarna i niestacjonarna
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**Moduł dydaktyczny - 3**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Dydaktyka literatury i języka polskiego**
2. Punkty ECTS	**5**
3. Rodzaj przedmiotu	**obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**mgr Małgorzata Jach**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 5	**Ćwiczenia**: 30);	**Ćwiczenia**: (15);
Semestr 6	**Ćwiczenia**: (60);	**Ćwiczenia**: (30);
Liczba godzin ogółem	**90**	**45**

C - Wymagania wstępne

Student ma przygotowanie merytoryczne do nauczania języka polskiego lub innych zajęć edukacyjnych w szkole podstawowej oraz przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne zgodnie z opisem efektów kształcenia dla studiów I stopnia. Posługuje się technologią informacyjną na poziomie niezbędnym do prowadzenia zajęć on- i offline.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW	Student ma wiedzę z zakresu dydaktyki ogólnej i metodyki nauczania języka polskiego.
	Umiejętności
CU1	Student ma umiejętności niezbędne do realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań nauczyciela języka polskiego we wszystkich typach szkół ponadpodstawowych, także w warunkach edukacji zdalnej lub hybrydowej.
	Kompetencje społeczne
CK1	Student jest przygotowany do oceniania swojej wiedzy, umiejętności i działalności zawodowej.
CK2	Student jest gotów do przestrzegania etyki zawodu nauczyciela.
CK3	Student rozwija wrażliwość etyczną, empatię, otwartość, refleksyjność oraz postawy prospołeczne i poczucie odpowiedzialności.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza – absolwent zna i rozumie:		
EPW1	miejsce języka polskiego w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;	K_01 K_02 K_W12
EPW2	podstawę programową języka polskiego, cele kształcenia i treści na poszczególnych etapach edukacyjnych, w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie języka polskiego oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach przedmiotu;	K_01 K_02 K_W12
EPW3	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	K_01 K_02 K_03 K_W12
EPW4	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	K_01 K_02 K_W12
EPW5	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla przedmiotu język polski;	K_01 K_02 K_W12
EPW6	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia przedmiotu język polski – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	K_01 K_02 K_W12
EPW7	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy na lekcjach języka polskiego oraz zagadnienia związane z pracą domową;	K_01 K_02 K_W12
EPW8	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczania języka polskiego; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;	K_01 K_02 K_W12
EPW9	metody kształcenia na lekcjach języka polskiego, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	K_01 K_02 K_W12

EPW 10	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;	K_01 K_02 K_W12
EPW 11	egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów;	K_01 K_02 K_W12
EPW 12	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;	K_01 K_02 K_W12
EPW 13	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	K_01 K_02 K_W12
EPW 14	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;	K_01 K_02 K_W12
EPW 15	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się języka polskiego i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.	K_01 K_02 K_W12
Umiejętności – absolwent potrafi:		
EPU1	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;	K_U01
EPU2	przeanalizować rozkład materiału;	
EPU3	identyfikować powiązania treści języka polskiego lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	K_U01 K_U10
EPU4	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;	K_U06
EPU5	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	K_U05 K_U11
EPU6	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	K_U03
EPU7	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	K_U03
EPU8	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;	K_U03 K_U08
EPU9	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;	K_U03
EPU10	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;	K_U03 K_U08

EPU11	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia;	K_03
Kompetencje społeczne – absolwent jest gotów do:		
EPK1	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	K_K04
EPK2	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	K_K04
EPK3	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych;	K_K04 K_K06
EPK4	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	K_K01 K_K04 K_K07
EPK5	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;	K_K04
EPK6	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	K_K04 K_K07
EPK7	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;	K_K04 K_K02
EPK8	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;	K_K04
EPK9	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	K_K04
EPK10	Podtrzymywania etosu zawodu nauczyciela.	K_K03 K_K04 K_K05 K_K08

F – Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	System oświaty w Polsce. Podstawa programowa języka polskiego i zalecane warunki jej realizacji we wszystkich typach szkół.	2	1
C2	Program nauczania języka polskiego, zwłaszcza dla Liceum, technikum i branżowych szkół I i II stopnia – wybór, modyfikacja, tworzenie.	2	1
C3	Podręczniki do nauczania języka polskiego, zwłaszcza dla szkól ponadpodstawowych, e-podręczniki, pakiety edukacyjne, środki dydaktyczne, platformy edukacyjne.	2	1
C4	Projektowanie procesu kształcenia, także w warunkach edukacji zdalnej i hybrydowej.	2	1
C5	Roczny i trzyletni plan pracy nauczyciela w szkole ponadpodstawowej.	2	1
C6	Style poznawcze i strategie uczenia się a style nauczania.	2	1
C7	Kreowanie sytuacji dydaktycznych, kierowanie pracą uczniów.	2	1
C8	Zależności między celami lekcji a treściami nauczania.	2	1
C9	Typy i modele lekcji języka polskiego – przykłady dobrych praktyk.	2	1
C10	Metody problemowe w dydaktyce języka polskiego.	2	1
C11	Metody oglądowe w dydaktyce języka polskiego.	2	1

C12	Metody praktyczne w dydaktyce języka polskiego.	2	1
C13	Scenariusze lekcji języka polskiego w różnych typach szkół ponadpodstawowych.	2	1
C14	Metoda projektu edukacyjnego.	2	1
C15	Indywidualizacja nauczania. Różne formy kształcenia, w tym: zindywidualizowana ścieżka kształcenia, nauczanie indywidualne, edukacja domowa.	2	1
C16	Praca domowa ucznia szkoły ponadpodstawowej.	2	1
C17	Tworzenie i wykorzystanie środków dydaktycznych, także cyfrowych, na lekcjach języka polskiego.	2	1
C18	Edukacyjne zastosowanie mediów i technologii informacyjnej, zwłaszcza w edukacji zdalnej i hybrydowej.	2	1
C19	Rodzaje i kryteria i funkcje oceniania.	2	1
C20	Konstruowanie testów i sprawdzianów, także na potrzeby edukacji zdalnej.	2	1
C21	Poprawianie, recenzowanie i ocenianie pisemnych prac uczniów.	2	1
C22	Egzamin maturalny (także od roku 2023) i jego implikacje metodyczne.	2	1
C23	Odwrócona lekcja języka polskiego.	2	1
C24	Strukturyzacja wiedzy.	2	1
C25	Powtarzanie i utrwalanie wiadomości i umiejętności.	2	1
C26	Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych na lekcjach języka polskiego.	2	1
C27	Dostosowanie działań pedagogicznych do potrzeb i możliwości uczniów.	2	1
C28	Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów.	2	1
C29	Historyczny wymiar kształcenia polonistycznego w praktyce.	2	1
C30	Filozoficzno-społeczny wymiar kształcenia polonistycznego w praktyce.	2	1
C31	Estetyczny wymiar kształcenia polonistycznego w praktyce.	2	1
C32	Animowanie działań edukacyjnych i pracy nad rozwojem ucznia.	2	1
C33	Analiza i ocena własnej pracy przez nauczyciela.	2	1
C34	Organizacja i doskonalenie warsztatu pracy nauczyciela.	2	1
C35	Motywowanie uczniów do czytania lektur.	2	1
C36	Intersemiotyczne lekcje czytania i interpretacji.	2	1
C37	Edukacja polonistyczna wobec wielokulturowości.	2	1

C38	Uczniowskie kompetencje tekstotwórcze.	2	1
C39	Sposoby kształtowania uczniowskiej świadomości językowej.	2	1
C40	Scenariusze lekcji, na których trudno się nudzić.	2	1
C41	Tradycja i nowatorstwo na lekcjach języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.	2	1
C42	Wnioski i rekomendacje metodyczne po praktyce w szkole ponadpodstawowej.	2	1
C43	Współpraca nauczyciela z rodzicami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem lokalnym.	2	1
C44	Modyfikowanie działań pedagogicznych nauczyciela polonisty.	2	1
C45	Nauczyciel polonista u progu pracy zawodowej w szkole.	2	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	90	45

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	M2: wykład problemowy, wykład interaktywny, wykład z elementami dyskusji, M3: prezentacja materiału audiowizualnego, pokaz prezentacji multimedialnej, M2: metoda przypadków, analiza przypadku, drama, gry dydaktyczne, symulacja lekcji, różne rodzaje dyskusji dydaktycznych, śnieżna kula, burza mózgów, metaplan, mapa myśli, centra sukcesu i in., M5: ćwiczenia przedmiotowe, analiza: artykułów, dokumentacji praktyki, literatury metodycznej, scenariuszy lekcji, sprawdzanie i ocenianie pisemnych wypowiedzi uczniów.	Laptop, projektor, podręczniki do języka polskiego, karty pracy, środki dydaktyczne wykorzystywane podczas prowadzenia lekcji w szkole.

H – Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F1: sprawdziany, F2: obserwacja/aktywność (przygotowanie do zajęć, ocena ćwiczeń wykonanych podczas zajęć, wykonane prace domowe, np. scenariusze lekcji), F3: praca pisemna (scenariusze lekcji, karty pracy), F4: wypowiedź (prezentacja przygotowanego materiału), F5 (symulacja lekcji, ćwiczenia sprawdzające umiejętności).	P3: ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących wystawionych w semestrze.

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia							
	F1	F2	F3	F4	F5	P3		
EPW1	X					X		
EPW2	X					X		
EPW3				X		X		
EPW4		X	X	X	X	X		

EPW5	X		X		X	X		
EPW6		X				X		
EPW7				X		X		
EPW8		X				X		
EPW9		X			X	X		
EPW10		X				X		
EPW11		X				X		
EPW12		X				X		
EPW13		X				X		
EPW14		X			X	X		
EPW15		X				X		
EPU1		X				X		
EPU2		X				X		
EPU3		X				X		
EPU4		X			X	X		
EPU5		X			X	X		
EPU6		X				X		
EPU7		X			X	X		
EPU8	X					X		
EPU9			X			X		
EPU10	X	X				X		
EPU11		X				X		
EPK1		X			X	X		
EPK2		X				X		
EPK3		X				X		
EPK4		X				X		

EPK5		X				X		
EPK6		X				X		
EPK7		X				X		
EPK8		X				X		
EPK9		X				X		
EPK10		X				X		

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	(1) Opanował zaawansowaną wiedzę z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka polskiego przekazywaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury obowiązkowej, (2) posługuje się podstawową terminologią dydaktyczną oraz (3) w sposób odtwórczy odwołuje do literatury pedagogicznej, (4) przetwarza informacje.	(1) Opanował pełen zakres zaawansowanej wiedzy z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka polskiego przekazywanej w trakcie zajęć oraz pochodzącej z literatury obowiązkowej i wybranej pozycji z literatury, (2) posługuje się wymaganą terminologią oraz (3) samodzielnie odwołuje literatury pedagogicznej, (4) w sposób pogłębiony przetwarza informacje.	(1) Opanował pełen zakres zaawansowanej wiedzy przekazywanej w trakcie zajęć oraz pochodzącej z literatury obowiązkowej i wybranej pozycji z literatury, (2) swobodnie posługuje się wymaganą terminologią oraz (3) twórczo odwołuje do źródeł, (4) twórczo przetwarza informacje.
EPW2	(1)Zna wybraną publikację dotyczącą nowości z zakresu dydaktyki języka polskiego.	(1)Zna i krytycznie analizuje wybraną publikację dotyczącą nowości z zakresu dydaktyki języka polskiego.	(1)Zna i twórczo wykorzystuje do opracowania własnych materiałów wybraną publikację dotyczącą nowości z zakresu dydaktyki języka polskiego.
EPW3	(1)Wskazuje i wykorzystuje podstawowe akty prawa oświatowego.	(1)Wskazuje i wykorzystuje podstawowe akty prawa oświatowego, (2) omawia ich wpływ na pracę nauczyciela.	(1)Wskazuje i wykorzystuje podstawowe akty prawa oświatowego, (2) interpretuje w ich kontekście sytuacje szkolne.
EPW4	(1) Opanował wiedzę z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka polskiego przekazywaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury obowiązkowej, (2) posługuje się podstawową terminologią dydaktyczną oraz w (3) sposób odtwórczy odwołuje do literatury pedagogicznej,	(1) Opanował pełen zakres wiedzy z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka polskiego przekazywanej w trakcie zajęć oraz pochodzącej z literatury obowiązkowej i wybranej pozycji z literatury, (2) posługuje się wymaganą terminologią oraz (3) samodzielnie odwołuje się do literatury pedagogicznej,	(1) Opanował pełen zakres wiedzy przekazywanej w trakcie zajęć oraz pochodzącej z literatury obowiązkowej i wybranej pozycji z literatury, (2) swobodnie posługuje się wymaganą terminologią oraz (3) twórczo odwołuje do źródeł, (4) twórczo przetwarza informacje.

	(4) przetwarza informacje.	(4) w sposób pogłębiony przetwarza informacje.	
EPU1	(1)Wyszukuje, krytycznie analizuje i ocenia literaturę metodyczną niezbędną do właściwego przygotowania się do pracy w szkołach ponadpodstawowych.	(1)Wyszukuje, krytycznie analizuje i ocenia różnorodną literaturę metodyczną niezbędną do dobrego przygotowania się do pracy do pracy w szkołach ponadpodstawowych.	(1)wyszukuje, krytycznie analizuje i ocenia różnorodną literaturę metodyczną niezbędną do bardzo dobrego przygotowania się do pracy do pracy w szkołach ponadpodstawowych.
EPU2	(1) Poprawnie, na podstawie literatury, planuje i realizuje dydaktyczne, (2) wychowaw-cze i (3) opiekuńcze zadania nauczyciela języka polskiego, także w warunkach edukacji zdalnej i hybrydowej.	(1) Samodzielnie planuje i realizuje dydaktyczne, (2) wychowawcze i (3) opiekuńcze zadania nauczyciela języka polskiego, także w warunkach edukacji zdalnej i hybrydowej.	(1) Twórczo planuje i realizuje dydaktyczne, (2) wychowawcze i (3) opiekuńcze zadania nauczyciela języka polskiego, także w warunkach edukacji zdalnej i hybrydowej.
EPU3	(1) Analizuje, (2) ocenia i (3) doskonali pracę dydaktyczną, korzystając z podstawowych źródeł informacji.	(1) Samodzielnie analizuje, (2) ocenia i (3) doskonali pracę dydaktyczną, korzystając z różnych źródeł informacji.	(1) Refleksyjnie analizuje swoje kompetencje, (2) ocenia i (3) doskonali pracę dydaktyczną, korzystając z różnych źródeł informacji.
EPK1	(1)Właściwie wypełnia zobowiązania zawodowego, (2)inspiruje działania na rzecz środowiska szkolnego.	(1)Właściwie, nieszablonowo wypełnia zobowiązania zawodowego, (2)inspiruje działania na rzecz środowiska szkolnego.	(1)Właściwie, nieszablonowo, twórczo wypełnia zobowiązania zawodowego, (2)inspiruje działania na rzecz środowiska szkolnego.
EPK2	(1)Przestrzega zasad etyki zawodowej, (2) ocenia z punktu widzenia etyki przypadki dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze.	(1)Przestrzega zasad etyki zawodowej, (2) wnikliwie ocenia z punktu widzenia etyki przypadki dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze.	(1)Przestrzega zasad etyki zawodowej, (2) wnikliwie, odwołując się do literatury, ocenia z punktu widzenia etyki przypadki dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze.
EPK3	(1) Analizuje, (2) i ocenia swoją pracę, korzystając z podstawowych źródeł informacji.	(1) Samodzielnie analizuje, (2) i ocenia swoją pracę, korzystając z różnych źródeł informacji.	(1) Refleksyjnie analizuje swoje kompetencje, (2) i ocenia swoją pracę, korzystając z różnych źródeł informacji.
EPK4	(1)Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, (2) wykazuje emaptię, otwartość oraz postawy prospołeczne i poczucie odpowiedzialności, (4) pozytywnie wpływa na innych.	(1) Bardzo odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, (2) wykazuje emaptię, otwartość oraz postawy prospołeczne i poczucie odpowiedzialności, (3) pozytywnie wpływa na innych.	(1) Bardzo odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, (2) wykazuje emaptię, otwartość (3) inicjuje działalność prospołeczną, (3)ma poczucie odpowiedzialności, (4) pozytywnie wpływa na innych.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną.

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Bernacka D., *Od słowa do działania. Przegląd współczesnych metod kształcenia*, Warszawa 2001.
2. Bortnowski S., *Jak zmieniać polonistykę szkolną?*, Warszawa 2009.

3. *Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty*, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005.
4. *Metodyka literatury*, oprac. Pachecka J., Piatkowska A., Sałkiewicz K., t. II, Warszawa 2002 (Wysłouch S., *Analiza strukturalno-semiotyczna,* Nycz R., *Teoria interpretacji*).
5. *Wartościowanie a edukacja polonistyczna*, pod red. Sitarz-Janus A., Kraków 2008.
6. Podstawa programowa przedmiotu *język polski* dla szkół ponadpodstawowych.
7. Wybrane artykuły z czasopisma *Polonistyka.*
8. Wybrane programy nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej (co najmniej dwa).
9. Wybrane podręczniki dla nauczyciela lub przewodniki metodyczne dla nauczycieli języka polskiego w szkole ponadpodstawowej (co najmniej dwa).

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Arend R., Uczymy się nauczać, Warszawa 1994.
2. Brudnik E., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie 2*, Kielce 2003.
3. Bula D., Jawor-Baranowska J., *Na styku literatury i innych sztuk; działania twórcze uczniów klas IV-VI,* Kielce 2010.
4. *Doświadczenie lektury. Między krytyką literacką a dydaktyką literatury*, pod. red. K. Biedrzycki, A. Janus-Sitarz, Kraków 2012.
5. *Gamifikacja w szkole*, [w]: Edunews.pl [online], [dostęp 29.09.2017]. Dostępny w Internecie: <https://www.edunews.pl/badania-i-debaty/wywiady/2565-gamifikacja-w-szkole>.
6. Fenstermacher G., Soltis J. F., *Style nauczania,* Warszawa 2000.
7. Harmin M.: *Duch klasy. Jak motywować uczniów do nauki*, Warszawa 2005.
8. Grodecka A., *Uczeń z wyobraźnią. Ćwiczenia z analizy tekstów kultury*, Sopot – Poznań 2003.
9. *Innowacje i metody* , t.I , *W kręgu teorii i praktyki.: Podręcznik akademicki kształcenia polonistycznego*, pod. red. M. Kwiatkowskiej-Ratajczak, Poznań 2011.
10. Janus-Sitarz A., *Przyjemność i odpowiedzialność w lekturze. O praktykach czytania literatury w szkole*, Kraków 2009.
11. Kulig-Kozłowska A., *Facebook w szkolnej ławce. Media społecznościowe a edukacja polonistyczna.* Kraków 2017.
12. Łukasik J., M., *Spoko lekcja, czyli 65 sposobów na oryginalne zajęcia.* Kielce 2009.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	90	45
Czytanie literatury	15	40
Przygotowanie do zajęć	10	25
Przygotowanie pracy pisemnej	10	15
Suma godzin:	**125**	**125**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin 125: 25 godz.):	**5**	**5**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Małgorzata Jach
Data sporządzenia / aktualizacji	20 lutego 2023 r.
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	malgorzata.jach@womgorz.edu.pl,
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek studiów	filologia polska
	Specjalizacja	nauczycielska
	Poziom studiów	II stopnia
	Forma studiów	stacjonarna i niestacjonarna
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

PROGRAM PRAKTYKI

A - Informacje ogólne

Nazwa praktyki	Metodyczna
Rok i semestr studiów, na którym odbywa się praktyka	Rok II, semestr IV
Semestr, na którym zaliczana jest praktyka	IV
Czas trwania praktyki (*liczba tygodni/ godzin*)	75 godzin
Liczba punktów ECTS	3
Imię i nazwisko opiekuna praktyk	Małgorzata Jach

B - Cele praktyki

Wiedza – student:	
CW1	poszerza wiedzę zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego w szkołach ponadpodstawowych nabytą w czasie zajęć na Uczelni.
Umiejętności – student:	
CU1	doskonali w praktyce umiejętności niezbędne do realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań nauczyciela języka polskiego w szkołach ponadpodstawowych,
CU2	dokonuje ewaluacji własnych działań pedagogicznych.
Kompetencje społeczne – student:	
CK1	w warunkach praktyki rozwija wrażliwość etyczną, empatię, otwartość, refleksyjność oraz postawy prospołeczne i poczucie odpowiedzialności,
CK2	odczuwa potrzebę uczenia się przez całe życie, zwłaszcza rozwijania kompetencji polonistycznych i dydaktycznych.

C - Efekty praktyki

Efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW) – student:		
EPW1	zna i w pogłębionym stopniu rozumie zasady działania szkół i placówek oświatowych,	K_W05
EPW2	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu prawa oświatowego, w tym	K_W08

	wewnątrzszkolnego,	
EPW3	ma pogłębioną wiedzę pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się,	K_W11
EPW4	ma pogłębioną wiedzę z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystaniu.	K_W12
Umiejętności (EPU) – student umie:		
EPU1	wyszukiwać, krytycznie analizować, oceniać i wykorzystywać literaturę metodyczną,	K_U01
EPU2	wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu nauk humanistycznych i społecznych do rozwiązywania problemów dydaktycznych,	K_U03
EPU3	w pogłębionym stopniu integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych w szkole,	K_U05
EPU4	analizować i oceniać różne typy wypowiedzi uczniowskich,	K_U07
EPU5	merytorycznie argumentować, prowadząc dyskusję dotyczącą problemów dydaktycznych i wychowawczych,	K_U08
EPU6	w pogłębionym stopniu wykorzystywać różne kanały i techniki komunikacyjne w toku pracy nauczyciela,	K_U10
EPU7	samodzielnie planować i organizować własne uczenie się z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod przetwarzania informacji.	K_U14
Kompetencje społeczne (EPK) – student/absolwent jest gotów do:		
EPK1	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz szkoły i środowiska lokalnego,	K_K02
EPK2	przestrzegania zasad etyki zawodowej nauczyciela i działania na rzecz przestrzegania tych zasad,	K_U03
EPK3	podtrzymywania etosu zawodu z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych,	K_U04
EPK4	świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych,	K_U05
EPK5	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych.	K_K06
EPK6	Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartości, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.	K_K09

D - Treści programowe praktyki

Lp.	Treści praktyki (zawarte w szczegółowych instrukcjach praktyk)
P1	Zapoznanie ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności z realizowanymi w niej zadaniami dydaktycznymi, sposobem funkcjonowania, organizacją pracy, pracownikami oraz prowadzoną dokumentacją, także elektroniczną.
P2	Zapoznanie się z realizowanymi lub wykorzystywanymi przez nauczyciela będącego opiekunem praktyki: – programem nauczania języka polskiego oraz programem wychowawczo-profilaktycznym, – podręcznikami i innymi środkami dydaktycznymi, – planem pracy nauczyciela, – zasadami wewnątrzszkolnego oceniania.
P3	Obserwowanie lekcji języka polskiego i innych zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczyciela oraz ich omówienie.
P4	Poprawianie i ocenianie pisemnych prac uczniów oraz ich omówienie z nauczycielem.
P5	Obserwacja innych czynności nauczyciela, np. udziału w zebraniach rady pedagogicznej prowadzenia zebrań z rodzicami, przeprowadzania wycieczek i imprez szkolnych, pełnienia dyżurów.
P6	Przygotowanie do samodzielnego prowadzenia lekcji języka polskiego, w tym opracowanie ich scenariuszy.
P7	Prowadzenie lekcji języka polskiego, w razie potrzeby w formie zdalnej lub hybrydowej.

P8	Omówienie z nauczycielem przeprowadzonych zajęć.

E – Miejsca odbywania praktyki

Szkoła ponadpodstawowa.

F - Metody weryfikacji i oceniania osiągnięcia efektów praktyki

F6 – ocena formująca prowadzona przez nauczyciela opiekuna praktyki ze strony szkoły.
P6 – ocena podsumowująca dokonana przez nauczyciela opiekuna praktyki oraz ocena sumująca dokonana przez opiekuna praktyki ze strony uczelni na podstawie dokumentacji praktyki.

G – Forma zaliczenia praktyki

Zaliczenie z oceną.

G.1. – Kryteria oceniania (jeśli praktyka zaliczana jest na ocenę)

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Efekt kształcenia (EP)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry 5
EPW1	(1)Zna i w pogłębiony sposób rozumie zasady działania szkół i placówek oświatowych.	(1)Zna i w pogłębiony sposób rozumie zasady działania szkół i placówek oświatowych.	(1)Zna i w pogłębiony sposób rozumie zasady działania szkół i placówek oświatowych.
EPW2	(1) Zna podstawowe akty prawne regulujące pracę nauczyciela, w tym statut szkoły, w której odbywa się praktyka.	(1)Zna podstawowe akty prawne regulujące pracę nauczyciela, w tym statut szkoły, w której odbywa się praktyka. (2)analizuje zgodność praktyki szkolnej z przepisami prawa oświatowego.	(1)Zna podstawowe akty prawne regulujące pracę nauczyciela, w tym statut szkoły, w której odbywa się praktyka. (2)analizuje i ocenia zgodność praktyki szkolnej z przepisami prawa oświatowego.
EPW3	(1)Opanowanie pogłębionej wiedzy pedagogicznej przekazywanej w czasie praktyki oraz pochodzącej z literatury obowiązkowej, (2) rozumienie procesów rozwoju i socjalizacji uczniów (3) oraz procesów nauczania – uczenia się, (4) odtwarzanie informacji.	(1)Opanowanie pogłębionej wiedzy pedagogicznej przekazywanej w czasie praktyki oraz pochodzącej z literatury obowiązkowej, (2) rozumienie procesów rozwoju i socjalizacji uczniów (3) oraz procesów nauczania – uczenia się, (4) przetwarzanie informacji.	(1)Opanowanie pełnego zakresu wiedzy przekazywanej w czasie praktyki oraz pochodzącej z literatury obowiązkowej oraz wybranej lektury uzupełniającej, (2) rozumienie procesów rozwoju i socjalizacji uczniów (3) oraz procesów nauczania – uczenia się, (4) twórcze przetwarzanie informacji.
EPW4	(1)Opanowanie pogłębionej wiedzy z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego przekazywanej w czasie praktyki.	(1)Opanowanie pogłębionej wiedzy z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego przekazywanej w czasie praktyki, (2) samodzielne jej przetwarzanie.	(1)Opanowanie pogłębionej wiedzy z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego przekazywanej w czasie praktyki, (2) samodzielne i twórcze jej przetwarzanie.
EPU1	(1)Wyszukuje, analizuje, wybiera i wykorzystuje literaturę metodyczną niezbędną do przygotowania	(1)Wyszukuje, krytycznie analizuje, wybiera i wykorzystuje literaturę metodyczną niezbędną do	1)Wyszukuje, krytycznie analizuje, wybiera i wykorzystuje literaturę metodyczną pochodzącą z różnych źródeł, niezbędną do

	zajęć dydaktycznych w szkole ponadgimnazjalnej i ponadpodstawowej.	przygotowania zajęć dydaktycznych szkole ponadgimnazjalnej i ponadpodstawowej.	przygotowania zajęć dydaktycznych szkole ponadgimnazjalnej i ponadpodstawowej.
EPU2	(1)Wykorzystuje posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów dydaktycznych.	(1)Syntetyzując posiadaną wiedzę, wykorzystuje ją do rozwiązywania problemów dydaktycznych.	(1)Syntetyzując posiadaną wiedzę, twórczo wykorzystuje ją do rozwiązywania problemów dydaktycznych.
EPU3	(1) Integruje wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosuje ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.	(1) Integruje wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosuje ją w nietypowych, trudnych sytuacjach zawodowych.	(1) Integruje wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosuje ją w nietypowych, trudnych, problemowych sytuacjach zawodowych.
EPU4	(1)Analizuje i na podstawie przyjętych kryteriów ocenia różne typy wypowiedzi uczniowskich.	(1)Analizuje i na podstawie przyjętych, pochodzących z różnych źródeł, kryteriów ocenia różne typy wypowiedzi uczniowskich.	(1)Analizuje i na podstawie przyjętych, samodzielnie opracowanych, kryteriów ocenia różne typy wypowiedzi uczniowskich.
EPU5	(1)Merytorycznie argumentuje swoje stanowisko w dyskusjach dotyczących problemów dydaktycznych i wychowawczych.	(1)Merytorycznie, odwołując się do różnych źródeł, argumentuje swoje stanowisko w dyskusjach dotyczących problemów dydaktycznych i wychowawczych.	(1)Merytorycznie, odwołując się do różnych źródeł i samodzielnie je interpretując, argumentuje swoje stanowisko w dyskusjach dotyczących problemów dydaktycznych i wychowawczych.
EPU6	(1)Wykorzystuje różne kanały i techniki komunikacyjne w pracy nauczyciela.	(1)Wykorzystuje różne kanały i techniki komunikacyjne w pracy nauczyciela, (2) udostępnia opracowane przez siebie materiały dydaktyczne innym nauczycielom.	(1)Wykorzystuje różne kanały i techniki komunikacyjne w pracy nauczyciela, (2) udostępnia opracowane przez siebie materiały dydaktyczne innym nauczycielom.
EPU7	(1)Samodzielnie planuje i organizuje własne uczenie się z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod przetwarzania informacji.	(1)Samodzielnie planuje i organizuje własne uczenie się z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod przetwarzania informacji.	(1)Samodzielnie planuje i organizuje własne uczenie się z wykorzystaniem różnych, nowoczesnych środków i metod przetwarzania informacji.
EPK1	(1)Wypełnia przyjęte zobowiązania, (2) inspiruje i organizuje drobne działania na rzecz szkoły i środowiska lokalnego.	(1)Na wysokim poziomie wypełnia przyjęte zobowiązania, (2) inspiruje i organizuje działania na rzecz szkoły i środowiska lokalnego.	(1)Twórczo wypełnia przyjęte zobowiązania, (2) inspiruje i organizuje, współdziałając z innymi, działania na rzecz szkoły i środowiska lokalnego.
EPK2	(1)Przestrzega etyki zawodowej nauczyciela, (2) reaguje na przypadki naruszania etyki zawodowej przez innych.	(1)Przestrzega etyki zawodowej nauczyciela, (2) reaguje na przypadki naruszania etyki zawodowej przez innych.	(1)Przestrzega etyki zawodowej nauczyciela, (2) reaguje na przypadki naruszania etyki zawodowej przez innych.
EPK3	(1) Swoją postawą przyczynia się do podtrzymywania etosu nauczyciela w XXI wieku.	(1) Swoją postawą przyczynia się do podtrzymywania etosu nauczyciela w XXI wieku.	(1) Swoją postawą przyczynia się do podtrzymywania etosu nauczyciela w XXI wieku.
EPK4	(1)Dokonuje oceny swoich kompetencji oraz działalności zawodowej, wykorzystując podstawowe techniki ewaluacyjne (np.	(1)Dokonuje oceny swoich kompetencji oraz działalności zawodowej, wykorzystując zróżnicowane techniki ewaluacyjne (np.	(1)Dokonuje oceny swoich kompetencji oraz działalności zawodowej, wykorzystując zróżnicowane techniki ewaluacyjne (np. obserwację,

	obserwację, analizę prac uczniów), (2) wykorzystuje przykłady dobrych praktyk innych nauczycieli.	obserwację, analizę dokumentacji przebiegu nauczania, wywiad indywidualny, wywiad grupowy), (2) wykorzystuje przykłady dobrych praktyk innych nauczycieli.	analizę dokumentacji przebiegu nauczania, wywiad indywidualny, wywiad grupowy, ankietę), (2) wykorzystuje przykłady dobrych praktyk innych nauczycieli.
EPK5	(1)Jest świadom potrzeby wykorzystywania wiedzy naukowej do rozwiązywania problemów pedagogicznych.	(1)Jest świadom potrzeby wykorzystywania wiedzy naukowej pochodzącej z różnych źródeł do rozwiązywania problemów pedagogicznych.	(1)Jest świadom potrzeby wykorzystywania wiedzy naukowej pochodzącej z różnych źródeł do rozwiązywania problemów pedagogicznych.
EPK6	(1)Rzetelnie wykonuje obowiązki zawodowe, (2) wykazuje się empatią otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i (3) poczuciem odpowiedzialności.	(1)Rzetelnie, na wysokim poziomie, uzyskując dobre efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej, wykonuje obowiązki zawodowe, (2) wykazuje się empatią otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i (3) poczuciem odpowiedzialności.	(1)Rzetelnie, na bardzo wysokim poziomie, uzyskując bardzo dobre efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej, wykonuje obowiązki zawodowe, (2) wykazuje się empatią otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i (3) poczuciem odpowiedzialności.

H – Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**
Liczba godzin pracy w jednostce, w której odbywa się praktyka	75
Konsultacje z opiekunem praktyk w jednostce	Zgodnie z potrzebami studenta.
Konsultacje z opiekunem praktyk w Uczelni	Zgodnie z potrzebami studenta.
Suma godzin:	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin 75 : 25 godz.):	**3**

I – Informacje dodatkowe:

Imię i nazwisko sporządzającego	Małgorzata Jach
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	malgorzata.jach@womgorz.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II stopnia
	Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**Moduł komunikacja medialna – 1**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**warsztat dziennikarza**
2. Punkty ECTS	**6**
3. Rodzaj przedmiotu	**obieralny**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**1**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Jowita Żurawska-Chaszczewska**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**Ćw.**: 30	**Ćw.: 18**
Liczba godzin ogółem	**30**	**18**

C - Wymagania wstępne

Wiedza o komunikacji medialnej na poziomie licencjatu.

D - Cele kształcenia

Wiedza	
CW1	Przekazanie pogłębionej wiedzy z zakresu nauk o mediach.
Umiejętności	
CU1	Wykształcenie specjalistycznych umiejętności analizowania zjawisk i procesów związanych z mediami.
CU2	Doskonalenie umiejętności komunikowania się ze specjalistami i osobami spoza tej grupy, za pomocą różnych technik i kanałów komunikacyjnych.
Kompetencje społeczne	
CK1	Przygotowanie do pracy w wydawnictwach i mediach

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Student zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji tekstów kultury, szczególnie dziennikarskich.	K_W07

Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student umie analizować krytycznie, interpretować i oceniać różne typy wypowiedzi, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym, zgodności z normami językowymi i edytorskimi oraz innymi wymogami.	K_U07
EPU2	Student potrafi formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych	K_U02
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student jest przygotowany do oceny swojego poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych.	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
	Razem liczba godzin wykładów	….	…

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Współczesna media masowe w Polsce i na świecie – powtórzenie materiału.	3	2
C2	Rola dziennikarzy i mediów we współczesnym świecie.	4	2
C3	Nowe technologie a zmieniające się dziennikarstwo. Wątpliwości etyczne.	3	1
C4	Rozwój dziennikarstwa obywatelskiego. Media głównego nurtu.	3	1
C5	Informacja a publicystyka. Zacieranie różnic?	3	2
C6	Dziennikarz w świecie ponowoczesnym. Linia programowa.	3	1
C7	Globalizacja a zmieniająca się pozycja dziennikarza (reportera i publicysty), rola eksperta w mediach masowych.	4	2
C8	Media a walka polityczna, gospodarcza i społeczna (oraz wyborcza).	3	2
C9	Etos dziennikarza – między misją a komercją; między prawdą a fake news.	4	2
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	15

Lp.	**Treści laboratoriów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
	Razem liczba godzin laboratoriów	….	…

Lp.	**Treści projektów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
	Razem liczba godzin projektów	….	…

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**

Ćwiczenia	M1 (miniwykład), M2, M3, M4, M5,	gazety, programy radiowe i telewizyjne, ulotki i inne nośniki reklamy, komputer z dostępem do Internetu, spotkania z dziennikarzami i rzecznikami prasowymi,

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	**F2 – obserwacja/aktywność; F4 – wypowiedź/wystąpienie; F5 – ćwiczenia praktyczne**	**P3 – ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących, uzyskanych w semestrze,** **P4 – praca pisemna**

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe		Ćwiczenia			
	M1	M2	M3	M4	M5
EPW1	x	x	x	x	x
EPU1	x	x	x	x	x
EPU2	x	x	x	x	x
EPK1	x	x	x	x	x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Student dostatecznie zna i rozumie metody analizy i interpretacji tekstów kultury, szczególnie dziennikarskich	Student dobrze zna i rozumie metody analizy i interpretacji tekstów kultury, szczególnie dziennikarskich	Student bardzo dobrze zna i rozumie metody analizy i interpretacji tekstów kultury, szczególnie dziennikarskich.
EPU1	Student dostatecznie umie analizować krytycznie, interpretować i oceniać różne typy wypowiedzi, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym, zgodności z normami językowymi i edytorskimi oraz innymi wymogami.	Student dobrze umie analizować krytycznie, interpretować i oceniać różne typy wypowiedzi, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym, zgodności z normami językowymi i edytorskimi oraz innymi wymogami.	Student znakomicie umie analizować krytycznie, interpretować i oceniać różne typy wypowiedzi, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym, zgodności z normami językowymi i edytorskimi oraz innymi wymogami.

EPU2	Student potrafi w stopniu dostatecznym formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych	Student potrafi w stopniu dobrym formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych	Student potrafi stopniu bardzo dobrym formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych
EPK1	Student jest przygotowany do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych.	Student jest przygotowany do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych. Potrafi bronić swojego zdania.	Student jest przygotowany do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych. Potrafi bronić swojego zdania, uzasadniać go i inspirować innych,

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną.

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Bauer Z., *Dziennikarstwo wobec nowych mediów. Historia, teoria, praktyka*, Kraków 2009.
2. Bralczyk J., *O języku polskiej propagandy i polityki*, Wydawnictwo TRIO, 2007.
3. *Dziennikarstwo i świat mediów. Nowa edycja*, pod red. Bauera Z., Chudzińskiego E., Kraków 2008.
4. *Dziennikarstwo, media, społeczeństwo,* pod red. S. Mocka, Warszawa 2005.
5. Fras J., *Język podstawowych gatunków dziennikarskich,* Wrocław 1999.
6. Goban-Klas T. *Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Interentu,* Warszawa 2004.
7. Gogołek W., *Technologie informacyjne mediów*, Warszawa 2006.
8. Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 2003.
9. Grzenia J., *Komunikacja językowa w Internecie*, Warszawa 2007.
10. Kluszczyński R.W., *Społeczeństwo informacyjne. Cyberkultura. Sztuka multimediów*, Kraków 2002.
11. Mrozowski M., *Media masowe. Władza, rozrywka, biznes*, Warszawa 2001.
12. Olszański L., *Dziennikarstwo internetowe*, Bauer Z. *Dziennikarstwo* Warszawa 2006.
13. Pisarek W., *Nowa retoryka dziennikarska*, Kraków 2002.
14. Wojtak M., *Gatunki prasowe*, Lublin 2004.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Allen S., *Kulisy newsów*, Kraków 2006.
2. *Badania nad językiem telewizji polskiej, Studia metodologiczne i opisowe*, red. Z. Kurzowa, Warszawa 1985.
3. Barney D. *Społeczeństwo Sieci*, Warszawa 2008.
4. Bartmiński J.*, Stereotypy mieszkają w języku. Studia etnolingwistyczne*, Lublin 2007.
5. Bogunia-Borowska M., *Fenomen telewizji, Interpretacje socjologiczne i kulturowe*, Kraków 2012.
6. Boniecka B., Panasiuk J., *O języku słuchowisk radiowych*, Lublin 2001.
7. Castells M. *Społeczeństwo Sieci*, Warszawa 2007.
8. Cialdini R., *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*. Gdańsk 2001.
9. *Co.unikowanie się w zmieniającym się społeczeństwie*, red. M. Niezgoda, M. Światkiewicz-Mośny, A. Wagner, Kraków 2010.
10. *Dialog a nowe media*, red. M. Kita, Katowice 2004.
11. Duszak A., *Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa*, Warszawa 1998.
12. Gajda S., *Nowe media w perspektywie lingwistycznej*, w: *Styl-dyskurs-analizy dyskursu. Kognitywna analiza dyskursu a inne metody badawcze*, red. M. Krauz, S. Gajda, Rzeszów 2005.
13. Godzic W., *Rozumieć telewizję*, Kraków 2001.
14. Godzić W., *Znani z tego, że są znani. Celebryci w kulturze tabloidów*, Warszawa 2007.
15. Hopfinger M., *Literatura i media po 1989 roku*, Warszawa 2010.

16. Hopfinger M., *Doświadczenie audiowizualne. O mediach w kulturze współczesnej*, Warszawa 2003.
17. Jędrzejewski S., *Radio w komunikacji społecznej*, Warszawa 2003.
18. Kamińska-Szmaj I., *Agresja językowa w życiu publicznym. Leksykon inwektyw politycznych 1918-2000*, Wrocław 2007.
19. Leary M., *Wywieranie wrażenia na innych. O sztuce autoprezentacji*, Gdańsk 2002.
20. Levinson P., *Nowe nowe media*, Kraków 1010.
21. Miczka T., *O zmianie zachowań komunikacyjnych: konsumenci w nowych sytuacjach audiowizualnych*, Katowice 2002.
22. Ong W.J., *Oralność i piśmienność. Słowo poddane technologii*, Lublin 1992.
23. Piekot T., *Dyskurs polskich wiadomości prasowych*, Kraków 2006.
24. Siewierska-Chmaj A., *Język polskiej polityk*i, Rzeszów 2006.
25. Skowronek B., *Mediolingwistyka. Wprowadzenie*, Kraków 2013.
26. Skowronek K., Rutkowski M., *Media i nazwy*, Kraków 2004.
27. *Tekst w mediach*, red. S. Michalewski, Łódź 2002.
28. Wolny-Zmorzyński K., Kaliszewski A., Furman W., *Gatunki dziennikarskie. Teoria – praktyka – język*, Warszawa 2009.
29. Wrycza J*., Galaktyka języka Internetu*, Gdynia 2008.
30. Żydek-Bednarczuk U., *Społeczeństwo informacyjne a problemy normy językowej*, „Poradnik Językowy", z. 10/2007.

wybrane artykuły z miesięcznika „Press" i innych czasopism oraz wybrana książka lub fragment książki Z. Baumana

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	18
Konsultacje	15	22
Czytanie literatury	50	50
Przygotowanie do zajęć	25	40
Przygotowanie wypowiedzi pisemnej	30	30
……..		
Przygotowanie do sprawdzianu		
Przygotowanie do egzaminu		
Suma godzin:	**150**	**150**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**6**	**6**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Jowita Żurawska-Chaszczewska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	jzurawska-chaszczewska@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	**II stopień**
	Forma studiów	**Stacjonarna i niestacjonarna**
	Profil kształcenia	**ogólnoakademicki**

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**Moduł komunikacja medialna - 2**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Dyskurs medialny**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**Obieralny**
4. Język przedmiotu	**Polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**mgr Andrzej Pierzchała – opracowanie** **prowadzenie: dziennikarze praktycy**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 3	**Ćwiczenia**: 30);	**Ćwiczenia**: (15);
Liczba godzin ogółem	**30**	**15**

C – Wymagania wstępne

Ukończone studia I stopnia (licencjat)

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	**Uświadomiona ważność i aktualność problematyki dyskursu w mediach (ideowego, politycznego, kulturowego, ekonomicznego i społecznego)**
CW2	**Znajomość genezy metod i form dyskursu oraz ich efektów**
	Umiejętności
CU1	**Przygotowanie do krytycznego odbioru i analizy medialnych form dyskursu**
CU2	**Umiejętność prowadzenia i moderowania dyskursu w różnych mediach (indywidualnie i w zespole)**
CU3	**Znajomość zasad etycznych i prawnych (prawa autorskie, prasowe i pokrewne) w dziennikarstwie i zawodach pokrewnych**

Kompetencje społeczne	
CK1	**Zaangażowane zainteresowanie dyskursem jako praca zawodowa i obywatelski obowiązek**
CK2	**Świadomość roli dziennikarzy i mediów w społecznym obiegu informacji w powiązaniu z demokracją i chęć pogłębiania wiedzy**

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Po ukończeniu przedmiotu student zna genezę, metody, formy i efekty dyskursu medialnego oraz potrafi je przypisać określonym mediom	K_W02, K_W04
EPW2	Po ukończeniu przedmiotu student opisuje niebezpieczne zjawiska w świecie mediów (np. infotainment, tabloidyzacja czy manipulacja) w powiązaniu z jakością dyskursu i jego wpływem na procesy społeczne (polityka, ekonomia, kultura)	K_W04
EPW3	Po ukończeniu przedmiotu student zna podstawowe zasady erystyki i sztuki prowadzenia sporów	K_W01
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Po ukończeniu przedmiotu student analizuje i ocenia medialne formy dyskursu	K_U01, K_U06, K_U07
EPU2	Po ukończeniu przedmiotu student moderuje i prowadzi dyskusję na określony temat oraz organizuje pracę zespołów redakcyjnych z podziałem na role(kolegia etc.)	K_U04
EPU3	Po ukończeniu przedmiotu student rozpoznaje i umie zastosować podstawowe zasady prawa i etyki medialnej	K_U11, K_U12
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Po ukończeniu przedmiotu student wykazuje zainteresowanie bieżącym dyskursem, jego różnymi formami oraz treściami (wiedza i przygotowanie)	K_K01, K_K02, K_K03
EPK2	Po ukończeniu przedmiotu student potrafi znaleźć różne źródła informacji i merytorycznie ocenić ich przydatność w dyskursie	K_K08, K_K09

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin stacjonarnych	Liczba godzin niestacjonarnych
C1	Dyskurs i jego odmiany – pojęcia, definicje i zakres problematyki	2	1
C2	Rodzaje mediów (również nośników), a formy dyskursu, jego wartość i powszechność	2	1
C3	Erystyka, retoryka i styl, perswazja i manipulacja oraz ich rola w dyskursie	2	1
C4	Zróżnicowanie dyskursu medialnego ze względu na tematykę (idee, polityka, kultura, ekonomia, sprawy społeczne) i wartość poznawczą	2	1
C5	Krytyczna analiza dyskursu-językowa i formalna	2	1
C6	Stan świadomości i wiedzy obywatelskiej, a dyskursywne metody perswazji	2	1
C7	Wychowanie i edukacja medialna przy pomocy metod dyskursywnych	2	1

C8	„Czwarta władza" (mit czy rzeczywistość?)- informacje , komentarze, polemiki, opinie, cenzura i autocenzura. Autoryzacja	2	1
C9	Gatunki dziennikarskie i ich analiza pod względem dyskursywności i obiektywizmu	2	1
C10	Pozycjonowanie zagadnień w przekazie medialnym według potrzeb i społecznej wagi	2	1
C11	Zjawisko dysonansu poznawczego- błąd formy czy treści, a może sprzeczność interesów nadawców	2	1
C12	Niebezpieczne zjawiska w świecie mediów w wydaniu klasycznym (manipulacja, dezinformacja, nagonka, lobbing, konflikt sumienia, konflikt interesów)	2	1
C13	Współczesne (najnowsze) zagrożenia dla prawdy, obiektywizmu, rzetelności przekazu i pluralizmu (infotaimnent, „kultura idiotów", tabloidyzacja, „dziennikarstwo śmieciowe")	2	1
C14	Społeczna kontrola mediów. Ład medialny a demokracja. Sprostowanie a replika	**2**	**1**
C15	Medialna rewolucja i rozwój mediów a dyskurs medialny w rozumieniu klasycznym (fałszywe pojęcie postępu, multimedialność)	2	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	15

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	Wykład problemowy (MW1) i konwersatoryjny (MW2) z wykorzystaniem interaktywnych metod majeutycznych i heurystycznych (MW3) oraz odniesienia do aktualnych wydarzeń i ich odbicia w mediach (ogólnopolskich i lokalnych)	Czasopisma i nośniki audiowizualne

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F1- przygotowanie do zajęć	P1 egzamin ustny
	F2- aktywność podczas zajęć	

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe			Ćwiczenia										
			F1	F2	P1								
EPW1				x	x								
EPW2					x								

EPW3			x		x								
EPU1					x								
EPU2			x	x	x								
EPU3					x								
EPK1			x		x								
EPK2					x								

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	Zna wybrane terminy: media, dyskurs medialny, podział mediów	Zna większość terminów dotyczących mediów ich rodzajów i dyskursu	Zna wszystkie wymagane terminy dotyczące mediów ich rodzajów i dyskursu i ich pochodzenie
EPW2	Zna niebezpieczne zjawiska medialne typu infotaimnent i tabloidyzacja	Zna większość niebezpiecznych zjawisk medialnych typu tabloidyzacja, manipulacja, infotaimnent	Zna wszystkie niebezpieczne zjawiska i potrafi ocenić zagrożenia z nich płynące
EPW3	Zna niektóre zasady prowadzenia sporów	Zna większość zasad erystyki	Zna wszystkie zasady erystyki
EPU1	Wykonuje niektóre analizy dyskursu	Wykonuje większość analiz i ocen dyskursu	Wykonuje wszystkie wymagane analizy i potrafi ocenić ich wartość
EPU2	Potrafi organizować pracę zespołu	Potrafi poprowadzić dyskusję i zorganizować pracę zespołu	Potrafi poprowadzić dyskusję, wyciągnąć wnioski i stanąć na czele zespołu
EPU3	Potrafi zastosować podstawowe zasady etyki	Potrafi zastosować większość zasad etycznych	Zna wszystkie kodeksy etyczne i potrafi je zastosować
EPK1	Rozumie, ale nie zna skutków braku zainteresowania bieżącym dyskursem	Rozumie i zna niektóre skutki braku zainteresowania bieżącym dyskursem medialnym	Rozumie i zna wszystkie skutki braku zainteresowania bieżącym dyskursem medialnym
EPK2	Potrafi znaleźć rożne źródła informacji	Potrafi znaleźć i ocenić przydatność różnych źródeł informacji	Potrafi znaleźć i ocenić wszystkie możliwe źródła informacji na dany temat

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa: 1. Dyskurs jako struktura i proces, red. Van Dijk T.A, Warszawa 2001 2. Dialog a nowe media, red, M. Kita, Katowice 2004 3. Schopenhauer A., Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów, Warszawa 2008
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. Kalaga W., Mgławica dyskursu. Podmiot, tekst, interpretacja, Kraków 2001 2. Manowich L., Język nowych mediów. Warszawa 2006 3. Taborska K., Kilka uwag o przewrocie medialnym: w Lamus 2/6, Gorzów 2010 4. Zbiór pojedynczych felietonów dot. mediów i dyskursu w różnych tytułach i mediach (autor Pierzchała A.) oraz „Gimnastyka języka" cykliczne audycje językoznawcze w Polskim Radiu Zachód i Radiu Gorzów (prof. Elżbieta Skorupska-Raczyńska i red. A Pierzchała)

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	15
Konsultacje	5	10
Czytanie literatury	10	10
Przygotowanie do zajęć	10	10
Przygotowanie do egzaminu	5	15
Suma godzin:	**60**	
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**2**	

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	mgr Andrzej Bartłomiej Pierzchała
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II
	Forma studiów	Stacjonarne / niestacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	**Moduł komunikacja medialna - 3**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Media w środowisku**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**Obieralny**
4. Język przedmiotu	**Polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Wojciech Kuska**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 4	**Ćw: 30**	**Ćw: 15**
Liczba godzin ogółem	**30**	**15**

C - Wymagania wstępne

Ogólna wiedza o systemie medialnym w Polsce. Uczestnictwo w warsztatach dziennikarskich w poprzednich semestrach.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie studentom wiedzy z zakresu roli mediów w środowisku lokalnym i ogólnopolskim: ich działalności, funkcjonowania, znaczenia, wpływania na lokalne inicjatywy i postawy mieszkańców.
	Umiejętności
CU1	Wykształcenie umiejętności analizy informacji przekazywanych przez media lokalne i ogólnopolskie: prasę, radio, telewizję, portale internetowe.
CU2	Nabycie wiedzy służącej nawiązywaniu kontaktów z lokalnymi mediami i efektywnej współpracy z nimi.
CU3	Nabycie umiejętności samodzielnego gromadzenia i przetwarzania informacji niezbędnych do realizacji celów zawodowych w mediach środowiskowych i lokalnych.
	Kompetencje społeczne
CK1	Uświadomienie roli mediów w kreacji życia środowiska lokalnego i ogólnopolskiego oraz ich wpływu na postawy i inicjatywy obywatelskie.
CK2	Ćwiczenie umiejętności pracy indywidualnej i zespołowej z użyciem tradycyjnych i nowoczesnych mediów teleinformatycznych.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	zna i rozumie możliwości zastosowania wiedzy o mediach i komunikowaniu społecznym w działalności kulturalnej oraz medialnej	K_W01 K_W06
EPW2	zna podstawowe formy i metody pracy dziennikarza prasowego, radiowego, telewizyjnego, internetowego oraz podmiotów funkcjonujących w sferze komunikacji społecznej	K_W01
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów politycznych, społecznych i kulturowych	K_U01
EPU2	potrafi formułować prognozy w zakresie planowanych działań społecznych oraz promocyjno-reklamowych	K_U02 K_U03
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	jest gotów do inicjowania i współorganizowania projektów społecznych na rzecz środowiska lokalnego	K_K02 K_K03

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Definicja mediów lokalnych, ich podział, charakterystyka, zawartość merytoryczna – definicje ogólne.	3	1
C2	Prasa jako element podtrzymywania więzi społecznej – rola prasy w powiatach i gminach.	1	1
C3	Rola regionalnej telewizji w przekazywaniu wartości związanych z odrębnością etniczną, kulturową. Jej związek z kulturą mniejszości.	2	1
C4	Telewizja – przekaźnik sztuki wysokiej w czasach kultury obrazkowej – analiza wybranych audycji.	2	1
C5	Radio – przekaźnik kultury masowej na poziomie regionalnym.	2	1
C6	Media lokalne a związki wyznaniowe	1	1
C7	Media jako samodzielny kreator akcji społecznych	2	1
C8	Portale internetowe – najmłodszy element demokracji lokalnej.	2	1
C9	Rola kontrolna lokalnych mediów – różne aspekty zagadnienia	2	1
C10	Analiza wybranych tytułów prasowych, rozgłośni radiowych, stacji telewizyjnych i portali internetowych, ze szczególnym uwzględnieniem komponentów lokalnych.	3	1
C11	Szybkość informacji - lokalna rozgłośnia radiowa i portal internetowy jako istotne elemeny organizacji życia społecznego.	1	1
C12	Rola mediów w kreowaniu postaw społecznych na przykładzie działań organizacji charytatywnych.	2	1
C13	Media lokalne jako element życia gospodarczego regionu. Zaangażowanie przedsiębiorstw w życie kulturalne, społeczne i ekonomiczne regionu.	1	1

C14	Współpraca z mediami – zagadnienia praktyczne, ćwiczenia warsztatowe.	3	1
C15	Specyfika pracy w lokalnych mediach – zajęcia w terenie, spotkania z dziennikarzami.	4	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	15

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	M1 M2 M3 M5	Projektor, komputer z dostępem do internetu, prasa lokalna samorządowa i prywatna, teksty źródłowe telewizyjne, radiowe oraz internetowe.

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	**F2 – obserwacja/aktywność** **F3 – praca pisemna** **F4 – wypowiedź/wystąpienie**	**P3 – ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących, uzyskanych w semestrze,** **P4 – praca pisemna** **P5 – wystąpienie/rozmowa**

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Ćwiczenia					
	F2	F3	F4	P3	P4	P5
EPW1		x	x	x	x	
EPW2		x	x	x	x	
EPU1	x		x			x
EPU2	x	x			x	
EPK1	x					x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Zna lokalny rynek mediów, potrafi wskazać rozgłośnie radiowe, prasę i telewizje.	Zna dobrze lokalny rynek mediów, potrafi wskazać różnice między nimi oraz zakres ich działalności z podziałem na media elektroniczne i tradycyjne.	Zna doskonale lokalny rynek mediów, potrafi wskazać różnice między nimi oraz zakres ich działalności, pracę dziennikarzy mediów, zakres podejmowanych tematów.
EPW2	Ma świadomość specyfiki działalności mediów na	Ma świadomość specyfiki działalności	Ma pełną świadomość specyfiki działalności mediów na płaszczyźnie

	płaszczyźnie środowiskowej i ogólnokrajowej.	mediów na płaszczyźnie środowiskowej i ogólnokrajowej, różnic w ich działalności oraz współoddziaływania.	środowiskowej i ogólnokrajowej, różnic i podobieństw między nimi, sposobów finansowania itp..
EPU1	Umie i potrafi analizować zjawiska związane ze specyfiką mediów lokalnych i ogólnopolskich.	Rozumie i potrafi analizować przemiany zachodzące w mediach lokalnych i ogólnopolskich.	Ma umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk związanych z działalnością mediów lokalnych i ogólnopolskich.
EPU2	Ma podstawowe informacje w zakresie oceny jakości usług medialnych i promocyjno-reklamowych w regionie.	Dobrze orientuje się w zakresie oceny jakości usług medialnych i promocyjno-reklamowych w regionie i potrafi je zastosować.	Ma rozszerzone informacje w zakresie oceny jakości usług medialnych i promocyjno-reklamowych w regionie i potrafi je zastosować.
EPK1	Słabo angażuje się w działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego. Uczestniczy w wybranych elementach życia społecznego.	Świadomie i często angażuje się w działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego. Wybiera i uczestniczy w istotnych wydarzeniach społecznych ...	Świadomie i samodzielnie angażuje się w działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego. Uczestniczy w wybranych przez siebie wydarzeniach życia społecznego.

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. S. Michalczyk, *Media lokalne w systemie komunikowania*, Katowice 2000.
2. A. Kozłowska, *Oddziaływanie massmediów*, Warszawa 2006.
3. A. Szynol, *Funkcje mediów lokalnych w teorii i praktyce*, [w:] *Dziennikarstwo i Media 3. Przemiany świata mediów*, red. I. Borkowski, K. Stasiuk-Krajewska, Wrocław 2012.

4. G. Piechota, *Media lokalne w procesie kreacji lokalnej rzeczywistości*, [w:] *Polska w mediach, media w Polsce*, red. Z. Pucek, J.Bierówka, Kraków 2012.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. *Uniwersalizm i tradycja w kulturze. Wybrane aspekty*, red. M. Danielak-Chomać, A. Roguska, Siedlce 2
2. J. Grzechnik, *Media studenckie i akademickie w Polsce. Wczoraj – dziś – jutro*, Warszawa/ Nowy Targ 2
3. Lokalne. Regionalne. Transnarodowe. Rola mediów w kształtowaniu wspólnot, red. K. Kopiecka-Piech, K. Wasilewski, Gorzów Wielkopolski 201

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	15
Konsultacje	2	2

Czytanie literatury	10	9
Przygotowanie do zajęć	5	4
Przygotowanie samodzielne w domu	10	6
Przygotowanie do zaliczenia	1	2
Przygotowanie do sprawdzianu	2	2
Przygotowanie do egzaminu		
Suma godzin:	**60**	**40**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Wojciech Kuska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	wkuska@ajp.edu.pl
Podpis	

Wydział	Humanistyczny
Kierunek studiów	Filologia polska
Specjalność	Komunikacja medialna
Poziom studiów	II stopnia
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Profil kształcenia	akademicki

PROGRAM PRAKTYKI

A - Informacje ogólne

1. Nazwa praktyki	**Humanistyczny**
2. Rok i semestr studiów, na którym odbywa się praktyka	**II rok, III semestr**
3. Semestr, na którym zaliczana jest praktyka	**4**
4. Czas trwania praktyki (*liczba tygodni/ godzin*)	**30**
5. Liczba punktów ECTS	**3**
6. Imię i nazwisko opiekuna praktyk	**dr Jowita Żurawska-Chaszczewska**

B - Cele praktyki

Wiedza	
Umiejętności	
CU1	Umiejętność wykorzystania zdobytej w toku studiów wiedzy merytorycznej i umiejętności zawodowych.
CU2	Radzenie sobie w trudnych sytuacjach – rozwiązywanie realnych konfliktów zawodowych
Kompetencje społeczne	
CK1	Samodzielne i zespołowe wykonywanie obowiązków zawodowych.

C - Efekty praktyki

Efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student umie w pogłębionym stopniu integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.	K_U01 K_U03 K_U05
EPU2	Student potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców.	K_U06
Kompetencje społeczne (EPK…)		

EPK1	Student jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska i interesu publicznego.	K_K02
EPK2	Student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych.	K_K05

D - Treści programowe praktyki

Treści programowe zawierają szczegółowe instrukcje praktyk, dołączone do programu studiów.

E – Miejsca odbywania praktyki

Treści programowe zawierają szczegółowe instrukcje praktyk, dołączone do programu studiów.

F - Metody weryfikacji i oceniania osiągnięcia efektów praktyki

F6 – zaliczenie praktyki (opinia i ocena opiekuna praktyki z ramienia zakładu pracy)

P5 – rozmowa (student przekazuje informację o swoich osiągnięciach i opinię na temat odbywania praktyki);

P6 – dokumentacja praktyki

G – Forma zaliczenia praktyki

Zaliczenie z oceną,

G.1. – Kryteria oceniania (jeśli praktyka zaliczana jest na ocenę)

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPU1	Student umie w stopniu dostatecznym integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.	Student umie dobrze integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.	Student umie bardzo dobrze dostatecznym integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.
EPU2	Student potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców w stopniu dostatecznym.	Student potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców w stopniu dobrym.	Student potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców w stopniu bardzo dobrym.
EPK1	Student jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska i interesu publicznego w stopniu dostatecznym.	Student jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska i interesu publicznego w stopniu dobrym.	Student jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska i interesu publicznego w stopniu bardzo dobrym.

EPK2	Student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych w stopniu dostatecznym.	Student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych w stopniu dobrym.	Student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych w stopniu bardzo dobrym

H – Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację
Liczba godzin pracy w jednostce, w której odbywa się praktyka	30
Konsultacje z opiekunem praktyk w jednostce, konsultacje z opiekunem praktyk w Uczelni, przygotowanie	45
Suma godzin:	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**75**

I – Informacje dodatkowe:

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Jowita Żurawska-Chaszczewska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	jzurawska-chaszczewska@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II
	Forma studiów	Stacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**Moduł kulturoznawstwo – 1**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Metodologia badań kulturoznawczych**
2. Punkty ECTS	**6**
3. Rodzaj przedmiotu	**w + ćw.**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Maciej Dudziak**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 2	**30 + 30**	**-**
Liczba godzin ogółem	**60**	**-**

C - Wymagania wstępne

Znajomość języka polskiego

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	**zna i rozumie powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznym**
CW2	**ma zaawansowaną wiedzę o problemach kultury w różnych jej wymiarach**
CW3	**zna i rozumie wybrane zjawiska życia kulturalnego oraz zasady działania systemów i instytucji/ośrodków kultury oraz systemu oświaty;**
	Umiejętności
CU1	**Potrafi wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać i syntetyzować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych**
CU2	**Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych do formułowania i rozwiązywania złożonych problemów**
CU3	**Potrafi planować i organizować pracę –indywidualną oraz w zespole**
	Kompetencje społeczne

CK1	**Potrafi dokonywać krytycznego odbioru treści kulturowych**
CK2	**charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.**
CK3	**świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych**

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW)		
EPW1	zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznymi	K_W03
EPW2	ma zaawansowaną wiedzę o problemach kultury w różnych jej wymiarach	K_W10
EPW3	zna i rozumie pogłębione metody analizy i interpretacji dzieł literackich i innych tekstów kultury;	K_W06
Umiejętności (EPU)		
EPU1	Potrafi wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać i syntetyzować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych	K_U01
EPU2	krytycznie analizować prace badawcze oraz rozwijać zawarte w nich tezy	K_U04
EPU3	samodzielnie planować i organizować własne uczenie się przez całe życie z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów oraz ukierunkować innych w tym zakresie.	K_U14
Kompetencje społeczne (EPK)		
EPK1	Potrafi dokonywać krytycznego odbioru treści kulturowych	K_K08
EPK2	świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z różnych jego form;	K_K07
EPK3	krytycznej oceny odbieranych treści	K_K01

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Sposoby pojmowania kulturoznawstwa jako dyscypliny naukowej	6	
W2	Prezentacja współczesnych kierunków nauk społecznych i humanistycznych	6	
W3	Podstawowe mechanizmy powstawania nowych prądów w naukach społecznych i humanistycznych	6	
W4	Kumulacja i falsyfikacja wiedzy	6	
W5	Interpretatywny charakter nauk społecznych i humanistycznych	6	
	Razem liczba godzin wykładów	30	…

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Przygotowanie studentów do umiejętności samodzielnego poszukiwania i zdobywania wiedzy	6	

C2	Metody badań trenowych: obserwacja uczestnicząca	6	
C3	Analiza tekstualna	6	
C4	Analiza źródeł wirtualnych	6	
C5	Raport z badań	6	
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	…

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	Wykład	projektor
Ćwiczenia	Analiza tekstu, ikonografii	projektor

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład	**Praca pisemna**	Prezentacja końcowa
Ćwiczenia	Praca pisemna	Praca pisemna (raport z badań)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	Metoda oceny ….	…..	…..	…….	….	….	….	….	…	…	..	..	..
EPW1	X		X										
EPW2	X		X										
EPW3	X		X										
EPU1	X		X										
EPU2	X		X										
EPU3	X		X										
EPK1	X		X										
EPK2	X		X										

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	Zna wybrane terminy z zakresu metodologii badań kultury	Zna większość terminów z zakresu metodologii badań kultury	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu metodologii kultury
EPW2	Zna podstawowe problemy kultury w różnych jej wymiarach	Zna większość problemów kultury w różnych jej wymiarach	Zna wszystkie problemy kultury w różnych jej wymiarach
EPW3	zna i rozumie wybrane zjawiska życia kulturalnego oraz zasady działania systemów i	zna i rozumie większość zjawisk życia kulturalnego oraz zasady działania	Biegle operuje wiedzą o zjawiskach kulturowych

	instytucji/ośrodków kultury oraz systemu oświaty	systemów i instytucji/ośrodków kultury oraz systemu oświaty	
EPU1	Wykonuje niektóre elementy z zakresu interpretacji kultury	Wykonuje większość elementy z zakresu interpretacji kultury	Wykonuje wszystkie elementy z zakresu interpretacji kultury
EPK1	Rozumie, ale nie zna skutków teorii kultury…	Rozumie i zna skutki teorii kultury	Rozumie i zna skutki aspekty systemów kulturowych

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Praca pisemna (esej)/ Prezentacja

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa: **1. Burszta W. J., Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje, Poznań 1998** **2. Godlewski G., Kolankiewicz L., Mencwel A., Pęczak M. [red.], Wprowadzenie do wiedzy o kulturze, Warszawa 1993** **3. Mencwel A. [red.], Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, Warszawa 1985** **4. Olszewska-Dyoniziak B., Społeczeństwo i kultura, Kraków 1994** **5. Zajączkowski J. [red.], Czas w kulturze, Warszawa 1987**
Literatura zalecana / fakultatywna:

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	60	
Konsultacje	10	
Czytanie literatury	8	
Przygotowanie pracy	10	
Suma godzin:	**88**	
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**5,5**	

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Maciej Dudziak
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	mdudziak@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	Studia drugiego stopnia
	Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**Moduł kulturoznawstwo – 2**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Kultura literacka a kultura audiowizualna**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**Obowiązkowy**
4. Język przedmiotu	**Polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Katarzyna Taborska**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 3	**Ćw.**: 30	**Ćw.**: 20
Liczba godzin ogółem	**30**	**20**

C - Wymagania wstępne

Osiągnięcie efektów kształcenia z zakresu teorii literatury i metodologii badań.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Poszerzenie wiedzy związanej z odbiorem i analizą tekstów kultury w aspekcie kulturowo-społecznym.
	Umiejętności
CU1	Doskonalenie umiejętności krytycznego odbioru różnorodnych zjawisk kulturowych.
CU2	Doskonalenie umiejętności analizy, interpretacji i wartościowania kultury literackiej i audiowizualnej.
	Kompetencje społeczne
CK1	Uświadomienie społecznej wartości analitycznego i krytycznego odbioru różnych przejawów życia kulturalnego.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
	Wiedza (EPW…)	
EPW1	Student/ka ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą analizy różnych zjawisk kulturowych (literackich i audiowizualnych).	K_W04 K_W07

Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student/ka umie funkcjonalnie stosować metajęzyk analityczno-oceniający w wypowiedziach dotyczących literackich i audiowizualnych zjawisk kulturowych	K_U03 K_U05
EPU2	Student/ka umie dokonać analizy porównawczej zjawisk literackich i audiowizualnych.	K_U01 K_U02 K_U03 K_U07
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student/ka jest gotów do świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z różnych jego form	K_K04
EPK2	Student/ka jest gotów do krytycznego odbioru różnorodnych treści kulturowych.	K_K06

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1-3/1-2	Analiza celów i zakresu przedmiotu; ustalenie zasad wyboru tekstów oraz zjawisk kulturowo-społecznych do prezentacji i krytycznej oceny. Ukazanie problematyki związanej z wyborem literatury przedmiotu.	3	2
C4-6/3-5	Związki między kulturą literacką a kulturą audiowizualną. Prezentacja wybranego przypadku; np. casus *Łagodnej* Piotra Dumały (reżyseria, scenariusz, opracowanie plastyczne, animacja). Dyskusja problemowa.	3	3
C7-28/6-19	Związki między kulturą literacką a kulturą audiowizualnej – studenckie prezentacje przypadków; dyskusje problemowe po wystąpieniach.	22	14
C29-30/20	Ewaluacja ze szczególnym zwróceniem uwagi na możliwość wykorzystania szkolonych umiejętności w życiu społecznym.	2	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	20

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Ćwiczenia	Analiza zjawisk, analiza porównawcza tekstów kultury, przekład intersemiotyczny, analiza materiału źródłowego, wypowiedzi problemowe, prezentacje, dyskusje.	literatura drukowana, teksty zdigitalizowane, filmy, hiperteksty, audiobooki, etc.; multimedia

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	F2, F3, F4	P3

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty

przedmiotowe	F2	F3	F4	P3
EPW1	X	X	X	X
EPU1	X	X	X	X
EPU2	X	X	X	X
EPK1	X	X	X	X
EPK2	X	X	X	X

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	Dobry dobry plus 4/4,5	Bardzo dobry **5**
EPW1	Student/ka ma podstawową wiedzę dotyczącą analizy różnorodnych zjawisk literackich i audiowizualnych.	Student/ka ma rozszerzoną wiedzę na temat analizy różnorodnych zjawisk literackich i audiowizualnych.	Student/ka ma rozszerzoną wiedzę krytyczną dotyczącą analizy różnorodnych zjawisk kulturowych.
EPU1	Student/ka funkcjonalnie stosuje podstawową nomenklaturę fachową.	Student/ka funkcjonalnie posługuje się metajęzykiem analizy porównawczej.	Student/ka funkcjonalnie i krytycznie posługuje się metajęzykiem analizy porównawczej, odwołując się do literatury przedmiotowej.
EPU2	Student/ka podejmuje próby krytycznego odbioru zjawisk literackich i audiowizualnych.	Student/ka wykazuje umiejętność krytycznej analizy fenomenów literackich i audiowizualnych.	Student/ka wykazuje badawczą umiejętność krytycznego odbioru kultury literackiej i audiowizualnej.
EPK1	Student/ka jest w stanie świadomie uczestniczyć w różnych przejawach życia kulturalnego.	Student/ka uczestniczy świadomie w różnych przejawach życia kulturalnego	Student/ka wybiera rolę uczestnika różnych przejawów życia kulturalnego (rolę czytelnika, widza, słuchacza, krytyka, recenzenta, współtwórcy zjawisk kulturowych).
EPK2	Student/ka jest w stanie krytycznie ocenić wybrane aspekty kultury literackiej i audiowizualnej.	Student/ka krytycznie ocenia zjawiska z zakresu kultury literackiej i audiowizualnej. interpretacyjnych.	Student/ka z perspektywy badacza krytycznie ocenia zjawiska z zakresu kultury literackiej i audiowizualnej

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie

K – Literatura przedmiotu.

Teksty obowiązkowe:

Hopfinger M., *Stare i nowe media*, w: tejże, *Doświadczenie audiowizualne. O mediach w kulturze współczesnej*, Warszawa 2003.
Hopfinger M. *Literatura i media po 1989 roku*, Warszawa 2010.

Teksty fakultatywne (2-3 do wyboru związanego jest z przygotowaniem wypowiedzi analizującej zjawiska z zakresu kultury literackiej i audiowizualnej):

Przykładowe propozycje:

Interpretatywny słownik terminów kulturowych, red. S. Iwasiów, J. Madejski, Szczecin 2017 (wybrane hasło);
Literatura w kręgu sztuki. Tematy –konteksty – medialne transformacje, red. S. Wysłouch, B. Przymuszała, Poznań 2016 (wybrany artykuł);
Między sztuką a codziennością. W stronę nowej syntezy(1), red. M. Hopfinger, T, Żukowski, Z. Ziętek, Warszawa 2016 (wybrane teksty);
Płażewski J., *Język filmu*, Warszawa 2008.

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin na realizację**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	20
Konsultacje oraz przygotowanie wypowiedzi problemowych, czytanie literatury i przygotowanie prezentacji analitycznej.	20	30
Suma godzin:	**50**	**50**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**2**	**2**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	dr hab. Katarzyna Taborska
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ktaborska@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	Filologia polska
	Poziom studiów	II
	Forma studiów	Stacjonarne
	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**3 – Moduł kulturoznawczy**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Antropologia kultury**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**w**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr Maciej Dudziak**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 4	**30**	**-**
Liczba godzin ogółem	**30**	**-**

C - Wymagania wstępne

Znajomość języka polskiego

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	**zna i rozumie powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznym**
CW2	**ma zaawansowaną wiedzę o problemach kultury w różnych jej wymiarach**
CW3	**zna i rozumie wybrane zjawiska życia kulturalnego oraz zasady działania systemów i instytucji/ośrodków kultury oraz systemu oświaty;**
	Umiejętności
CU1	**Potrafi wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać i syntetyzować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych**
CU2	**Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych do formułowania i rozwiązywania złożonych problemów**
CU3	**Potrafi planować i organizować pracę –indywidualną oraz w zespole**
	Kompetencje społeczne

CK1	**Potrafi dokonywać krytycznego odbioru treści kulturowych**
CK2	**charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.**
CK3	**świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych**

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW)		
EPW1	zna i rozumie powiązania nauk filologicznych z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z innymi naukami humanistycznymi i wybranymi naukami społecznym	K_W04
EPW2	ma pogłębioną wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się	K_W11
EPW3	ma pogłębioną wiedzę o problemach kultury w różnych jej wymiarach;	K_W10
Umiejętności (EPU)		
EPU1	Potrafi wyszukiwać, ekscerpować, krytycznie analizować, oceniać i syntetyzować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz z zakresu innych nauk humanistycznych i wybranych nauk społecznych	K_U01
EPU2	Krytycznie analizować prace badawcze oraz rozwijać zawarte w nich tezy	K_U04
EPU3	Samodzielnie planować i organizować własne uczenie się przez całe życie z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów oraz ukierunkować innych w tym zakresie	K_U14
Kompetencje społeczne (EPK)		
EPK1	krytycznej oceny odbieranych treści;	K_K01
EPK2	krytycznego odbioru treści kulturowych	K_K08
EPK3	świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym i korzystania z różnych jego form	K_K07

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Przedstawienie podstawowych pojęć i problemów metodologicznych dotyczących antropologii kulturowej	5	
C2	Główne problemy dyscypliny. Między opisem a interpretacją	5	
C3	Dorobek naukowej refleksji antropologicznej	5	
C4	Charakterystyka podstawowych szkół antropologicznych	5	
C5	Rozwój antropologii kulturowej w Polsce	5	
C6	Problemy przełomu postmodernistycznego w antropologii	5	
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	…

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	Wykład	projektor
Ćwiczenia	Np. analiza tekstu źródłowego	
Laboratoria	Np. ćwiczenia doskonalące obsługę programów edytorskich	
Projekt		

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Ćwiczenia	Praca pisemna	Praca pisemna (esej)

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia				Laboratoria				Projekt		
	Metoda oceny ….	…..	…..	…….	….	….	….	….	…	…	..	..	..
EPW1			X										
EPW2			X										
EPW3			X										
EPU1			X										
EPU2			X										
EPU3			X										
EPK1			X										
EPK2			X										

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	Dostateczny dostateczny plus 3/3,5	dobry dobry plus 4/4,5	bardzo dobry **5**
EPW1	Zna wybrane terminy z zakresu antropologii kultury	Zna większość terminów z zakresu antropologii kultury	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu antropologii kultury
EPW2	Zna podstawowe problemy kultury w różnych jej wymiarach	Zna większość problemów kultury w różnych jej wymiarach	Zna wszystkie problemy kultury w różnych jej wymiarach
EPW3	zna i rozumie wybrane zjawiska życia kulturalnego oraz zasady działania systemów i instytucji/ośrodków kultury oraz systemu oświaty	zna i rozumie większość zjawisk życia kulturalnego oraz zasady działania systemów i instytucji/ośrodków kultury oraz systemu oświaty	Biegle operuje wiedzą o zjawiskach kulturowych
EPU1	Wykonuje niektóre elementy z zakresu interpretacji kultury	Wykonuje większość elementy z zakresu interpretacji kultury	Wykonuje wszystkie elementy z zakresu interpretacji kultury

EPK1	Rozumie, ale nie zna skutków teorii kultury…	Rozumie i zna skutki teorii kultury	Rozumie i zna skutki aspekty systemów kulturowych

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Praca pisemna (esej)

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa: 1. Bernstein B., Odtwarzanie kultury, Warszawa 1990 2. Gajda J., Wprowadzenie do wiedzy o kulturze, Lublin 1989 3. Ostasz L., Elementy kulturoznawstwa, Olsztyn 2000 4. Piskozub A., Elementy nauki o cywilizacji, Gdańsk 1992 5. Sójka J [red.], Perspektywy refleksji kulturoznawczej, Poznań 1995
Literatura zalecana / fakultatywna:

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	
Konsultacje	10	
Czytanie literatury	8	
Przygotowanie pracy	10	
Suma godzin:	**58**	
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**2,5**	

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Maciej Dudziak
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	mdudziak@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	**Humanistyczny**
	Kierunek	**filologia polska**
	Poziom studiów	studia II stopnia
	Forma studiów	studia stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		Moduł 3.4

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Współczesne problemy pedagogiczne**
2. Punkty ECTS	**3**
3. Rodzaj przedmiotu	**Obieralny: moduł kulturoznawczy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**I**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**dr hab. Ewa Ryś**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 1	**W**: (15); **Ćw.**: (30);	**W**: (9); **Ćw.**: (18);
Liczba godzin ogółem	**45**	**27**

C - Wymagania wstępne

brak

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie informacji pozwalającej na pogłębienie wiedzy o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk, zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności edukacyjnej, terapeutycznej i kulturowej;
CW2	Przekazanie informacji pozwalających na pogłębienie wiedzy o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności edukacyjnej, terapeutycznej i kulturowej;
CW3	Przekazanie informacji pozwalających na znajomość na rozszerzonym poziomie terminologii z zakresu pedagogiki związaną z wybraną sferą działalności edukacyjnej, terapeutycznej i kulturowej;
	Umiejętności

CU1	Kształtowanie pogłębionych umiejętności, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk wychowawczych, przy użyciu różnych źró∂eł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych, terapeutycznych i kulturowych;
CU2	Kształtowanie umiejętności wykorzystywania i integrowania wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturowych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych;
CU3	Kształtowanie u studentów umiejętności prezentowania własnych sugestii, argumentowania ich w kontekście wybranych stanowisk teoretycznych, poglądów różnych autorów z uwzględnieniem zasad etycznych;
Kompetencje społeczne	
CK1	Kształtowanie u studentów rozumienia potrzeby uczenia się przez całe życie, inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób;
CK2	Kształtowanie u studentów umiejetności współdziałania i pracy w grupie, przyjmowania różnych ról;
CK3	Umożliwienie studentom doskonalenia umiejętności prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematy związane z wykonywaniem zawodu;

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
EPW1	Po ukończeniu przedmiotu student ma pogłębioną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk, zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności edukacyjnej, terapeutycznej i kulturowej;	K_W01
EPW2	Po ukończeniu przedmiotu student ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności edukacyjnej, terapeutycznej i kulturowej;	K_W02
EPW3	Po ukończeniu przedmiotu student zna na rozszerzonym poziomie terminologię z zakresu pedagogiki związaną z wybraną sferą działalności edukacyjnej, terapeutycznej i kulturowej;	K_W03
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Po ukończeniu przedmiotu student posiada pogłębione umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych, terapeutycznych i kulturowych;	K_U01
EPU2	Po ukończeniu przedmiotu student potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturowych, pomocowych i terapeutycznych a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych;	K_U02
EPU3	Po ukończeniu przedmiotu student posiada pogłębione umiejętności prezentowania własnych sugestii dotyczących współczesnych problemów pedagogicznych, popierania ich argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów kierując się przy tym zasadami etycznymi;	K_U09

Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Po ukończeniu przedmiotu student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób;	K_K01
EPK2	Po ukończeniu przedmiotu potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmować różne role;	K_K02
EPK3	Po ukończeniu przedmiotu student prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu;	K_K04

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Przedmiot badań i tendencje metodologiczne pedagogiki	2	1
W2	Filozoficzno-antropologiczne podstawy wychowania	2	1
W3	Pedagogika wobec duchowych wyzwań współczesności	3	1
W4	Wsparcie rozwoju duchowego dzieci, młodzieży, dorosłych	2	1
W5	Wspieranie procesów uczenia się dorosłych	2	1
W6	Relacja w wychowaniu	2	2
W7	Moc słowa w wychowaniu w kontekście wulgaryzmów w języku dzieci i młodzieży	2	1
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Wychowanie jako przedmiot badań pedagogicznych. Trudności i dylematy związane z konceptualizacją zjawiska	2	2
C2	Wychowanie w kontekście sytuacji egzystencjalnej współczesnego człowieka	4	2
C3	Samotność dzieci, młodzieży, dorosłych	4	2
C4	Nuda jako zjawisko społeczne w kontekście wychowania	2	1
C5	Cyfrowy świat jako kontekst wychowania - wyzwania i zagrożenia	2	1
C6	Niskie kompetencje jako ryzyko wykluczenia		
C7	Kształtowanie kompetencji emocjonalnych w edukacji	2	1
C8	Kształtowanie procesów interpersonalnych w klasie szkolnej	2	1

C9	Kształtowanie zachowań prospołecznych jako aspekt wychowania	2	1
C10	Edukacja wobec problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży	2	2
C11	Zapobieganie przemocy rówieśnicza w kontekście wychowania	2	1
C12	Style wychowania, postawy wychowawcze, błędy wychowawcze w rodzinie	2	2
C13	Wsparcie rodziny w procesie wychowania	2	1
C14	Nauczyciel - zawód z misją społeczną	2	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	18

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Ćwiczenia	analiza tekstu źródłowego; dyskusja, debata, analiza przypadku	projektor

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład		kolokwium
Ćwiczenia	obserwacja podczas zajęć / aktywność wypowiedź/wystąpienie/ćwiczenia sprawdzające umiejętności	ocena podsumowująca powstała na podstawie ocen formujących uzyskanych w semestrze

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład		Ćwiczenia		
	F1		F2	F4	F5
EPW1	x		x	x	x
EPW2	x		x	x	x
EPW3	x		x	x	x
EPU1	x		x	x	x

EPU2	x		x	x	x
EPU3	x		x	x	x
EPK1	x		x	x	x
EPK2	x		x	x	x
EPK3	x		x	x	x

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	1) zna wybrane terminy, teorie, nurty pedagogiki, metodologię, pozwalające na rozumienie specyfiki współczesnych problemów pedagogicznych 2) ma podstawową wiedzę na temat powiązań pedagogiki z innymi dyscyplinami zwłaszcza filozoficznymi, społeczno-kulturowymi, historycznymi, biologicznymi, psychospołecznymi i medycznymi, stanowiącymi podstawę działalności pedagogicznej 3) zna niektóre historyczne i kulturowe uwarunkowania współczesnych problemów pedagogicznych	1) zna większość terminów, teorii, nurtów pedagogiki, metodologię, pozwalających na rozumienie specyfiki współczesnych problemów pedagogicznych 2) ma poszerzoną podstawową wiedzę na temat powiązań pedagogiki z innymi dyscyplinami zwłaszcza filozoficznymi, społeczno-kulturowymi, historycznymi, biologicznymi, psychospołecznymi i medycznymi, stanowiącymi podstawę działalności pedagogicznej 3) zna większość historycznych i kulturowych uwarunkowań współczesnych problemów pedagogicznych	1) zna wszystkie terminy, teorie, nurty pedagogiki, metodologię, pozwalające na rozumienie specyfiki współczesnych problemów pedagogiki 2) ma rozbudowaną i pogłębioną wiedzę na temat powiązań pedagogiki z innymi dyscyplinami zwłaszcza filozoficznymi, społeczno-kulturowymi, historycznymi, biologicznymi, psychospołecznymi i medycznymi, stanowiącymi podstawę działalności pedagogicznej 3) zna wszystkie wymagane historyczne i kulturowe uwarunkowania współczesnych problemów pedagogicznych, co pozwala mu krytycznie oceniać zachodzące zjawiska

EPW2	1) zna wybrane wybrane problemy współczesnej pedagogiki w kontekście procesów rozwoju, socjalizacji, struktur i funkcjonowania systemu edukacji, oraz uczestników działalności społecznej, prawidłowości i zakłóceń procesów komunikowania, więzi społecznych, wychowania i nauczania - uczenia się	1) zna większość aspektów współczesnych problemów pedagogicznych w kontekście procesów rozwoju, socjalizacji, struktur i funkcjonowania systemu edukacji, oraz uczestników działalności społecznej, prawidłowości i zakłóceń procesów komunikowania, więzi społecznych, wychowania i nauczania - uczenia się	1) zna wszystkie omawiane aspekty współczesnych problemów pedagogicznych w kontekście procesów rozwoju, socjalizacji, struktur i funkcjonowania systemu edukacji, oraz uczestników działalności społecznej, prawidłowości i zakłóceń procesów komunikowania, więzi społecznych, wychowania i nauczania - uczenia się
EPW3	1) ma podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki pozwalającą zrozumieć współczesne problemy pedagogiczne i dylematy towarzyszące procesom wychowawczym, z zakresu subdyscyplin pedagogiki, dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej realizowanej w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, oraz bezpieczeństwa, projektowania, zasad etycznych oraz prowadzenia badań w pedagogice;	1) zna większość aspektów współczesnych problemów i dylematów towarzyszące procesom wychowawczym, z zakresu subdyscyplin pedagogiki, dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej realizowanej w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, oraz bezpieczeństwa, projektowania, zasad etycznych oraz prowadzenia badań w pedagogice;	1) zna wszystkie omawiane aspekty współczesnych problemów i dylematów towarzyszące procesom wychowawczym, z zakresu subdyscyplin pedagogiki, dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej realizowanej w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, oraz bezpieczeństwa, projektowania, zasad etycznych oraz prowadzenia badań w pedagogice;

EPU1	1)potrafi analizować część aspektów współczesnych problemów pedagogicznych, ale popełnia nieznaczne błędy; 2)potrafi obserwować, wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia współczesnych problemów pedagogicznych, ale rezultaty jego pracy posiadają nieznaczne błędy; 3) nie poszukuje samodzielnie dodatkowych informacji i nie zachęca innych do refleksji służącej zrozumieniu współczesnych problemów pedagogicznych oraz powierzchownie prezentuje własne sugestie dotyczących współczesnych problemów pedagogicznych, nie popiera ich argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów kierując się przy tym zasadami etycznymi;	1) potrafi analizować wybrane aspekty współczesnych problemów pedagogicznych, popełniając minimalne błędy, które nie wpływają na rezultat jego pracy 2) potrafi obserwować, wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je, ale wykorzystuje je w swojej pracy w niewielkim stopniu; 3) samodzielnie poszukuje dodatkowych informacji pozwalających zachęcać innych do refleksji służącej zrozumieniu współczesnych problemów pedagogicznych oraz powierzchownie prezentuje własne sugestie dotyczących współczesnych problemów pedagogicznych, nie popiera ich argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów kierując się przy tym zasadami etycznymi;	1)potrafi bezbłędnie analizować wszystkie aspekty współczesnych problemów wychowawczych 2) obserwuje, wyszukuje i przetwarza informacje na temat zjawisk społecznych przy użyciu różnych źródeł oraz interpretuje je i wykorzystuje w swojej pracy; 3) samodzielnie poszukuje dodatkowych informacji pozwalających zachęcać innych do refleksji służącej zrozumieniu współczesnych problemów pedagogicznych oraz powierzchownie prezentuje własne sugestie dotyczących współczesnych problemów pedagogicznych, nie popiera ich argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów kierując się przy tym zasadami etycznymi;

EPU2	1) otrafi częściowo różnicować i oceniać poglądy dotyczące problemów pedagogicznych w kontekście historycznym i współczesnym, prezentowanym w myśli pedagogicznej i naukach społecznych. 2) otrafi częściowo planować i prawidłowo przewidywać skutki opracowanych samodzielnie, oryginalnych i innowacyjnych projektów obejmujących różne konteksty współczesnych problemów pedagogicznych 3) otrafi w niewielkim zakresie wykorzystać różne kanały, metody, techniki, procedury i dobre praktyki realizowane w różnych sferach działalności pedagogicznej oraz nowoczesne środki i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji, komunikacji interpersonalnej ze specjalistami i odbiorcami spoza grona specjalistów	1) otrafi dokonać różnicowania i oceniania poglądów dotyczących współczesnych problemów pedagogicznych w kontekście historycznym i współczesnym prezentowanym w myśli pedagogicznej i naukach społecznych. 2) otrafi prawidłowo planować i prawidłowo przewidywać skutki opracowanych samodzielnie, oryginalnych i innowacyjnych projektów obejmujących różne konteksty współczesnych problemów pedagogicznych 3) otrafi wykorzystać większość kanałów, metod, technik, procedur i dobrych praktyk realizowanych w różnych sferach działalności pedagogicznej oraz nowoczesne środki i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji, komunikacji interpersonalnej ze specjalistami i odbiorcami spoza grona specjalistów	1) otrafi dokonać różnicowania i ocenienia poglądów dotyczących wszystkich omówionych problemów pedagogicznych w kontekście historycznym i współczesnym, prezentowanym w myśli pedagogicznej i naukach społecznych. 2) otrafi perfekcyjnie planować i prawidłowo przewidywać skutki opracowanych samodzielnie, oryginalnych i innowacyjnych projektów obejmujących różne konteksty współczesnych problemów pedagogicznych 3) otrafi wykorzystać wszystkie omawiane kanały, metody, techniki, procedury i dobre praktyki realizowane w różnych sferach działalności pedagogicznej oraz nowoczesne środki i metod y pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji, komunikacji interpersonalnej ze specjalistami i odbiorcami spoza grona specjalistów
EPU3	1) potrafi w ograniczonym zakresie prezentować własne sugestie dotyczących współczesnych problemów pedagogicznych, ma problemy z argumentacją uwzględniającą perspektywę teoretyczną, poglądy różnych autorów czy kierowanie się przy tym zasadami etycznymi;	1) potrafi w szerokim zakresie prezentować własne sugestie dotyczących współczesnych problemów pedagogicznych, samodzielnie je argumentuje, uwzględniając częściowo perspektywę teoretyczną, poglądy wybranych autorów, kieruje się przy tym zasadami etycznymi;	1) potrafi w szerokim zakresie prezentować własne sugestie dotyczących współczesnych problemów pedagogicznych, samodzielnie je argumentuje, uwzględniając wszystkie omawiane perspektywy teoretyczne, poglądy wszystkich omawianych autorów, kieruje się przy tym zasadami etycznymi;

EPK1	1) ma świadomość znaczenia idei uczenia się przez całe życie, ale nie potrafi się do niej odnieść 2) ma świadomość znaczenia doskonalenia warsztatu pracy pedagoga, ale nie potrafi się do nich odnieść; 3) prezentuje potrzebę i znaczenie uczenia się przez całe życie, ale nie potrafi się do niej odnieść;	1) ma świadomość indywidualnych i społecznych konsekwencji realizacji idei uczenia się przez całe życie, ale odnosi się do nich w częściowym zakresie 2) ma świadomość znaczenia doskonalenia warsztatu pracy pedagoga i odnosi się do nich; 3) ma świadomość istnienia potrzeby uczenia się przez całe życie i odnosi się do niej;	1) ma świadomość indywidualnych i społecznych konsekwencji realizacji idei uczenia się przez całe życie, podejmuje dyskusję na ich temat; 2) odnosi się do różnych aspektów warsztatu pracy pedagoga i ma świadomość ich konsekwencji w rozwoju zawodowym; 3) realizuje potrzebę uczenia się przez całe życie;
EPK2	1) proponuje rozwiązania wybranych problemów współczesnej pedagogiki, ale nie potrafi się do nich odnieść 2) potrafi wartościować współczesne problemy pedagogiki, ale nie potrafi przewidywać ich skutków społecznych w swojej działalności 3) prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu, ale nie potrafi się do nich odnieść 4) ma świadomość znaczenia refleksyjności, umiejętności i kompetencji społecznych w pracy pedagoga, w kontekście misji społecznej, ale nie odnosi się do nich w realizowanym zadaniu	1) proponuje rozwiązania wybranych problemów współczesnej pedagogiki i odnosi się do nich w niewielkim stopniu 2) potrafi wartościować współczesne problemy pedagogiki i przewidywać ich skutki społeczne w swojej działalności, ale nie potrafi się do nich odnosić 3) prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu i potrafi się do nich odnieść w niewielkim stopniu 4) ma świadomość znaczenia refleksyjności, umiejętności i kompetencji społecznych w pracy pedagoga, ze szczególnym zwróceniem uwagi na kontekst misji społecznej i odnosi się do nich w niewielkim stopniu w realizowanym zadaniu	1) proponuje rozwiązania wybranych problemów współczesnej pedagogiki i w pełni odnosi się do nich 2) potrafi wartościować współczesne problemy pedagogiki, przewidywać ich skutki społeczne w swojej działalności i w pełni odnosi się do nich 3) prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu i potrafi się do nich krytycznie odnieść 4) ma świadomość znaczenia refleksyjności, umiejętności i kompetencji społecznych w pracy pedagoga, ze szczególnym zwróceniem uwagi na kontekst misji społecznej i podejmuje dyskusję na ich temat

J – Forma zaliczenia przedmiotu

zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

Palka S., Metodologiczne problemy badań pedagogicznych (w:) http://cejsh.icm.edu.pl/
Porzak R. (red.), Profilaktyka w szkole, Lublin 2019
Ablewicz K., Teoretyczne i metodologiczne podstawy pedagogiki antropologicznej, Kraków2003
Szmidt K., Nuda jako problem pedagogiczny (w:) „Teraźniejszość - Człowiek - Edukacja" 2013/3
Nowak M., Między wiedzą naukową a mądrością w pedagogice - w obszarze filozofii wychowania (w:) https://apcz.umk.pl
Fontana U., Relacja, sekretem wszelkiego wychowania, Warszawa 2002
Gutek G., Filozoficzne i ideologiczne podstawy edukacji, Gdańsk 2003
Kubler-Ross, Kessler D., Lekcje życia, Poznań 2014
Tabak I., Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Wsparcie dzieci i młodzieży w pokonywaniu problemów (w:) https://depot.ceon.pl/
Oleś M., Psychologiczna charakterystyka dzieci o wysokim i niskim poczuciu osamotnienia (w:) http://www.kul.pl/
Gara J., Egzystencjalna problematyka poszukiwania, poznawania i tworzenia samego siebie (w:) https://dspace.ukw.edu.pl/
Szymańska A., K. Torebko, Struktura błędu wychowawczego. Weryfikacja struktury zaproponowanej w modelu kołowym przez Antoninę Gurycką (w:) Studia z teorii wychowania, Tom VI, 2015 nr 3(12)
Motyl K., Temporalny język procesu grupowego. Strukturalizacja czasu uczniów a dynamika klasy „Podstwawy Edukacji" 2019, t. 12.
Dubis M., Specyfika relacji interpersonalnej nauczyciel–uczeń w przestrzeni edukacyjnej i wychowawczej „Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna" 2017 http://www.czasopismoippis.up.krakow.pl/wp-content/uploads/2015/01/Ma%C5%82gorzata-DUBIS1.pdf
Wójcik M., M. Mondry, Badania partycypacyjne z udziałem młodzieży. Projekt INKLA – zapobieganie przemocy rówieśniczej oraz projekt Photovoice – Szkoła, klasa, grupa rówieśnicza – blaski i cienie „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja" 2017, t. 20, nr 4.
Przewłocka J., Klimat szkoły i jego znaczenie dla funkcjonowania uczniów w szkole. Raport o stanie badań, Warszawa 2015 http://produkty.ibe.edu.pl/docs/inne/ibe-analizy-08-2015-klimat-szkoly.pdf
Mausch K., Ryś E., Duchowość a zdrowie, Gorzów Wielkopolski 2019
Polak K., Uczeń w sytuacji konfliktów szkolnych http://www.ksiegarniasgh.pl/imgs_upload/sytuacje-konfliktu-fragment.pdf
Początkujący nauczyciele. Raport z bania jakościowego Warszawa 2012 Raport IBE
Węgrzynowska J., Dzieci doświadczające przemocy rówieśniczej „Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka", 2016
Dubis M., Style wychowania w rodzinie a preferowane przez młodzież cele życiowe i wartości (w:) https://www.repozytorium.uni.wroc.pl/Content/78373/Style_wychowania_w_rodzinie_a_preferowane_przez_mlodziez_cele_zyciowe_i_wartosci.pdf
Polacy z niskimi kompetencjami: aktywność zawodowa, uczenie się przez całe życie oraz wykluczenie społeczne – raport analityczny, Raport IBE Warszawa, grudzień 2015 r
Worek B., M. Jelonek, M. Kocór, Czy nauczyciele uczą się przez całe życie? Kompetencje i aktywność edukacyjna nauczycieli http://www.edukacja.ibe.edu.pl/images/numery/2017/1-6-worek-i-in-aktywnosc-edukacyjna-nauczycieli.pdf
Michalski J., Aplikacja kategorii sensu do pedagogiki w wymiarze teoretycznym i praktycznym (w:) http://yadda.icm.edu.pl/
Borowska T., Emocje wyzwaniem dla współczesnej edukacji (w:) https://www.humanitas.edu.pl/resources/
Kruger H., Wprowadzenie w teorie i metody badawcze nauk o wychowaniu, Gdańsk 2005
Woynarowska B., Edukacja zdrowotna, Warszawa 2012.

Literatura zalecana / fakultatywna:

Grzegorczyk A., Życie jako wyzwanie, Warszawa 1995
Amen D., Wspieraj swój mózg - odmładzaj się, Poznań 2014
Ryś E., *Radzenie sobie ze stresem w zawodach z misją społeczną* (w:) Cz. Plewka, Wybrane aspekty dotyczące człowieka współczesnej cywilizacji, Koszalin 2017
Ryś E., *Cierpienie egzystencjalne młodzieży* (w:) A. Hłobił (red.), Od kompetencji do kwalifikacji. Z badań nad kompetencjami i kwalifikacjami do zawodu nauczyciela, Koszalin 2016
Wasilewska-Ostrowska K., Chroniczna samotność jako czynnik ryzyka zachowań autodestrukcyjnych wśród młodzieży (w:) http://cejsh.icm.edu.pl/
Ryś E., *Samobójstwa młodzieży w kontekście cierpienia egzystencjalnego z uwzględnieniem wybranych cech zachowań autodestruktywnych kobiet* (w:) A. Matysiak-Błaszczyk, B. Jankowiak (red.), Kontrowersje wokół socjalizacji dziewcząt i kobiet, Poznań 2016

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	45	27
Konsultacje	2	2
Czytanie literatury	15	15
Przygotowanie do ćwiczeń	10	16
Przygotowanie do sprawdzianu	5	15
Suma godzin:	77	75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**3**	**3**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Ewa Ryś
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	rys.ewa@op.pl;
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek	filologia polska
	Poziom studiów	studia II stopnia
	Forma studiów	studia stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		**Moduł 3.5**

PROGRAM PRZEDMIOTU

A - Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu	**Współczesne problemy socjologiczne**
2. Punkty ECTS	**2**
3. Rodzaj przedmiotu	**obieralny: moduł kulturoznawczy**
4. Język przedmiotu	**polski**
5. Rok studiów	**II**
6. Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**prof. AJP. dr hab. Paweł Prüfer**

B – Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Nr semestru	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Semestr 2	**W**: 15 **Ćw.**: 15	**W**: 8 **Ćw.**: 8
Liczba godzin ogółem	**30**	**16**

C - Wymagania wstępne

Student posiada wiedzę z zakresu podstaw socjologii.

D - Cele kształcenia

	Wiedza
CW1	Przekazanie wiedzy z zakresu społeczno-kulturowych uwarunkowań działalności edukacyjnej.
CW2	Przekazanie wiedzy społecznej pozwalającej na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, struktur i funkcjonowania instytucji wychowawczych, edukacyjnych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych.
	Umiejętności
CU1	Kształtowanie specjalistycznych umiejętności niezbędnych do wykorzystywania wiedzy do obserwowania, analizowania i diagnozowania problemów edukacyjnych w odniesieniu do grup i jednostek.
CU2	Kształtowanie u studentów umiejętności i wrażliwości społecznej oraz doskonalenia swojej wiedzy i kompetencji na bazie dorobku nauk społecznych.
	Kompetencje społeczne
CK1	Kształtowanie u studentów pogłębionej refleksyjności na zagadnienia dotyczące terapii i nauczania oraz na problemy innych, szczególnie pozbawionych szans na dobrą edukację i wychowanie, wrażliwości etycznej, postaw prospołecznych, aktywności, trudu, wytrwałości i poczucia odpowiedzialności w projektowaniu działań zawodowych.
CK2	Umożliwienie studentom doskonalenia umiejętności radzenia sobie na rynku pracy, przekonanie o potrzebie ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego w realizacji indywidualnych i

	zespołowych profesjonalnych działań terapeutycznych i edukacyjnych.

E - Efekty kształcenia przedmiotowe i kierunkowe

Przedmiotowy efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		Kierunkowy efekt kształcenia
Wiedza (EPW…)		
EPW1	ma pogłębioną wiedzę w zakresie współczesnych problemów socjologicznych	K_W02
EPW2	ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych w perspektywie socjologicznej zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności kulturalnej	K_W05
EPW3	ma pogłębioną wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi w odniesieniu do wybranych struktur i instytucji społecznych i kategorii więzi społecznych lub wybranych kręgów kulturowych	K_W05
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	posiada pogłębione umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych	K_U01
EPU2	ma pogłębione umiejętności w zakresie obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania złożonych sytuacji edukacyjnych.	K_U03
EPU3	potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi, systemami normatywnymi oraz normami i regułami (prawnymi, zawodowymi i etycznymi) w celu analizowania, projektowania i realizowania działań praktycznych (rozwiązywania wybranych problemów) powiązanych ze studiowaną specjalnością	K_U03
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	K_U15, K_K05, K_K06
EPK2	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	K_K05

F - Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Socjologia jako nauka – teoretyczno-praktyczne wyzwania	3	2
W2	Socjologiczne pytania i odpowiedzi	3	2
W3	Globalizacja i procesy rozwojowe świata społecznego	3	2
W4	Zmiana w przestrzeni – społeczne reperkusje	3	1
W5	Nowe metody badań socjologicznych	3	1
	Razem liczba godzin wykładów	15	8

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Współczesne teorie socjologiczne	2	1
C2	Nowe trajektorie zmiany, rozwoju i postępu społecznego	2	1
C3	Przemiany w strukturze i funkcjonowaniu rodziny	2	1
C4	Socjologia życia codziennego	2	1

C5	Procesy kształtujące współczesne nierówności społeczne	2	1
C6	Rasa, etniczność, migracja	2	1
C7	Przemiany w edukacji i socjalizacji	2	1
C8	Nowe odmiany konfliktów społecznych (wojny i terroryzm)	1	1
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	8

G – Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 - Metoda podająca: wykład informacyjny; M2 – Metoda problemowa: wykład problemowy	Tablica, projektor
Ćwiczenia	M2 – Metoda problemowa: pytania i odpowiedzi; M5 – Metoda praktyczna: pokaz - prezentacja prac własnych, ćwiczenia przedmiotowe - czytanie i analiza tekstu źródłowego	Tablica, projektor

H - Metody oceniania osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty kształcenia **(wybór z listy)**
Wykład		P2 – zaliczenie pisemne
Ćwiczenia	F1 – sprawdzian pisemny F2 – obserwacja/aktywność F3 – referat/prezentacja	P3 – ocena podsumowująca na podstawie ocen formułujących uzyskanych w semestrze

H-1 Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia (wstawić „x")

Efekty przedmiotowe	Wykład	Ćwiczenia			
	P2	F1	F2	F3	P3
EPW1	X	X	X	X	X
EPW2	X	X	X	X	X
EPW3	X	X	X	X	X
EPU1	X	X	X	X	X
EPU2	X	X	X	X	X
EPU3	X	X	X	X	X
EPK1			X	X	X
EPK2	X	X	X	X	X

I – Kryteria oceniania

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Przedmiotowy efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPW1	Zna wybrane terminy z zakresu współczesnych	Zna większość terminów z zakresu współczesnych	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu współczesnych

	problemów socjologicznych	problemów socjologicznych	problemów socjologicznych
EPW2	Zna wybrane terminy z zakresu różnych rodzajów struktur i instytucji społecznych w perspektywie socjologicznej	Zna większość terminów z zakresu różnych rodzajów struktur i instytucji społecznych w perspektywie socjologicznej	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu różnych rodzajów struktur i instytucji społecznych w perspektywie socjologicznej
EPW3	Zna wybrane terminy z zakresu relacji między strukturami i instytucjami społecznymi w odniesieniu do wybranych struktur i instytucji społecznych i kategorii więzi społecznych lub wybranych kręgów kulturowych	Zna większość terminów z zakresu relacji między strukturami i instytucjami społecznymi w odniesieniu do wybranych struktur i instytucji społecznych i kategorii więzi społecznych lub wybranych kręgów kulturowych	Zna wszystkie wymagane terminy z zakresu relacji między strukturami i instytucjami społecznymi w odniesieniu do wybranych struktur i instytucji społecznych i kategorii więzi społecznych lub wybranych kręgów kulturowych
EPU1	W ograniczonym zakresie posiada umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych	W znacznym zakresie posiada umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych	W pełni wykorzystuje umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych
EPU2	W ograniczony sposób wykorzystuje umiejętności w zakresie obserwowania, diagnozowania, racjonalnego ocenia złożonych sytuacji edukacyjnych	W znacznym stopniu wykorzystuje umiejętności w zakresie obserwowania, diagnozowania, racjonalnego ocenia złożonych sytuacji edukacyjnych	W pełni wykorzystuje umiejętności w zakresie obserwowania, diagnozowania, racjonalnego ocenia złożonych sytuacji edukacyjnych
EPU3	W ograniczonym zakresie potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi, systemami normatywnymi oraz normami i regułami (prawnymi, zawodowymi i etycznymi) w celu analizowania, projektowania i realizowania działań praktycznych (rozwiązywania wybranych problemów) powiązanych ze studiowaną specjalnością	W znacznym zakresie potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi, systemami normatywnymi oraz normami i regułami (prawnymi, zawodowymi i etycznymi) w celu analizowania, projektowania i realizowania działań praktycznych (rozwiązywania wybranych problemów) powiązanych ze studiowaną specjalnością	W pełnym zakresie potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi, systemami normatywnymi oraz normami i regułami (prawnymi, zawodowymi i etycznymi) w celu analizowania, projektowania i realizowania działań praktycznych (rozwiązywania wybranych problemów) powiązanych ze studiowaną specjalnością
EPK1	W ograniczonym zakresie rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	W znacznym zakresie rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	W pełnym zakresie rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób

EPK2	W ograniczonym zakresie prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem Zawodu	W znacznym zakresie prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	W pełnym zakresie prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu

J – Forma zaliczenia przedmiotu

Zaliczenie z oceną

K – Literatura przedmiotu

Literatura obowiązkowa:

1. Giddens A., Socjologia, Wydanie nowe, Warszawa 2012
2. Sztompka P., Socjologia zmian społecznych, Kraków 2005
3. Współczesne teorie socjologiczne, red. I. Borowik, J. Mucha, Kraków 2015, tom I i II

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Nowak S., Metodologia badań socjologicznych, Warszawa 1970
2. Jałowiecki B., M.S. Szczepański, Miasto i przestrzeń w perspektywie socjologicznej, Warszawa 2008
3. Frysztacki K., Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009
4. Jasińska-Kania A., Nijakowski L.M., Szacki J., Ziółkowski M., Współczesne teorie socjologiczne, tom 1, Warszawa 2006
5. Dyoniziak. R., Nikołajew. J., Społeczeństwo w procesie zmian Zarys socjologii ogólnej, Szczecin, Zielona Góra, Kraków 1999.
6. Sztompka P., Bogunia-Borowska M. (red.), Socjologia codzienności, Wydawnictwo Znak, Kraków 2008

L – Obciążenie pracą studenta:

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny zajęć z nauczycielem/ami	30	16
Konsultacje	2	2
Czytanie literatury	10	10
Przygotowanie kolokwium	5	10
Przygotowanie prezentacji	5	5
Przygotowanie do zaliczenia	5	10
Suma godzin:	**57**	**53**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**2**	**2**

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	prof. AJP dr hab. Paweł Prüfer
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	pprufer@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	Humanistyczny
	Kierunek studiów	Filologia polska
	Specjalność	kulturoznawstwo
	Poziom studiów	II stopnia
	Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
	Profil kształcenia	akademicki

PROGRAM PRAKTYKI

A - Informacje ogólne

7. Nazwa praktyki	**Humanistyczny**
8. Rok i semestr studiów, na którym odbywa się praktyka	**II rok, III semestr**
9. Semestr, na którym zaliczana jest praktyka	**4**
10. Czas trwania praktyki (*liczba tygodni/ godzin*)	**30**
11. Liczba punktów ECTS	**3**
12. Imię i nazwisko opiekuna praktyk	**dr Maciej Dudziak**

B - Cele praktyki

Wiedza	
Umiejętności	
CU1	Umiejętność wykorzystania zdobytej w toku studiów wiedzy merytorycznej i umiejętności zawodowych.
CU2	Radzenie sobie w trudnych sytuacjach – rozwiązywanie realnych konfliktów zawodowych
Kompetencje społeczne	
CK1	Samodzielne i zespołowe wykonywanie obowiązków zawodowych.

C - Efekty praktyki

Efekt kształcenia (EP) w zakresie wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K)		**Kierunkowy efekt kształcenia**
Wiedza (EPW…)		
Umiejętności (EPU…)		
EPU1	Student umie w pogłębionym stopniu integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.	K_U01 K_U03 K_U05
EPU2	Student potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców.	K_U06
Kompetencje społeczne (EPK…)		
EPK1	Student jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska i interesu publicznego.	K_K02

EPK2	Student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych.	K_K05

D - Treści programowe praktyki

Lp.	Treści praktyki
P1	Zapoznanie ze specyfiką instytucji, w której praktyka jest odbywana, w szczególności z realizowanymi w niej zadaniami, sposobem funkcjonowania, organizacją pracy, pracownikami oraz prowadzoną dokumentacją, także elektroniczną.
P2	Poznanie form i metod pracy j stosowanych w placówkach działających w sferze kultury.
P3	Obserwacja różnych metod oraz form zajęć prowadzonych przez instytucje kultury.
P4	Podejmowanie przez studenta samodzielnych zajęć o różnych formach i treściach wskazanych przez opiekuna praktyki.
P5	Wykonywanie takich zadań, jak: research, tworzenie, przygotowywanie i edytowanie niezbędnych dokumentów, doskonalenie umiejętności warsztatowych niezbędnych w danej instytucji, przygotowywanie samodzielnych form wypowiedzi charakterystycznych dla danej instytucji (recenzja, wewnętrzna notatka, artykuł itp.).
P6	Omówienie z opiekunem prowadzonych zajęć.

E – Miejsca odbywania praktyki

Instytucje działające w sferze kultury (fundacje, galerie, muzea, teatry, bilioteki, stowarzyszenia, redakcje, wydawnictwa itp.).

F - Metody weryfikacji i oceniania osiągnięcia efektów praktyki

F6 – zaliczenie praktyki (opinia i ocena opiekuna praktyki z ramienia zakładu pracy)

P5 – rozmowa (student przekazuje informację o swoich osiągnięciach i opinię na temat odbywania praktyki);

P6 – dokumentacja praktyki

G – Forma zaliczenia praktyki

Zaliczenie z oceną,

G.1. – Kryteria oceniania (jeśli praktyka zaliczana jest na ocenę)

Wymagania określające kryteria uzyskania oceny w danym efekcie			
Ocena			
Efekt kształcenia (EP..)	**Dostateczny dostateczny plus 3/3,5**	**dobry dobry plus 4/4,5**	**bardzo dobry 5**
EPU1	Student umie w stopniu dostatecznym integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.	Student umie dobrze integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.	Student umie bardzo dobrze dostatecznym integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach zawodowych.
EPU2	Student potrafi komunikować	Student potrafi	Student potrafi komunikować się na

	się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców w stopniu dostatecznym.	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców w stopniu dobrym.	tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców w stopniu bardzo dobrym.
EPK1	Student jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska i interesu publicznego w stopniu dostatecznym.	Student jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska i interesu publicznego w stopniu dobrym.	Student jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska i interesu publicznego w stopniu bardzo dobrym.
EPK2	Student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych w stopniu dostatecznym.	Student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych w stopniu dobrym.	Student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych w stopniu bardzo dobrym

H – Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin na realizację
Liczba godzin pracy w jednostce, w której odbywa się praktyka	30
Konsultacje z opiekunem praktyk w jednostce, konsultacje z opiekunem praktyk w Uczelni, przygotowanie	45
Suma godzin:	**75**
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu (suma godzin : 25 godz.):	**75**

I – Informacje dodatkowe:

Imię i nazwisko sporządzającego	dr Maciej Dudziak
Data sporządzenia / aktualizacji	20.02.2023
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	mdudziak@ajp.edu.pl
Podpis	